

Archeologische opgraving Elewijt (Zemst) – Tervuursesteenweg

Anouk Van der Kelen, Lies Dierckx, Marijke Derieuw en Natasja Reyns

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 101

Aard onderzoek: Opgraving

Vergunningsnummer: 2012/286
Naam aanvrager: Marijke Derieuw

Vergunningsnummer: 2012/530
Naam aanvrager: Lies Dierckx

Vergunningsnummer: 2013/364
Naam aanvrager: Anouk Van der Kelen

Naam site: Elewijt (Zemst) – Tervuursesteenweg

Opdrachtgever: Viabuild nv, Mechelen Campus, Schaliënhoevedreef 20F, B-2800 MECHELEN
Administratief toezicht: Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, Marc Brion, Els Patrouille en Ingrid
Vanderhoydonck, Dirk Boutsgebouw, Diestsepoort 6, bus 94, B-3000 LEUVEN
Wetenschappelijke begeleiding: Kristine Magerman, Agilas vzw, Kelestraat 35, B-1730 ASSE

Rapportage: All-Archeo bvba

All-Archeo bvba
Laagstraat 12
B-9140 Temse

info@all-archeo.be
0478 36 57 07
0498 15 84 40

D/2015/12.807/38

© All-Archeo bvba, 2015

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde het agentschap Onroerend Erfgoed.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	7
2.1 Afbakening studiegebied.....	7
2.2 Aard bedreiging.....	8
2.3 Onderzoeksopdracht	8
3 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	9
3.1 Landschappelijke context.....	9
3.1.1 Topografie.....	9
3.1.2 Hydrografie.....	9
3.1.3 Bodem en geologie.....	10
3.2 Beschrijving gekende waarden.....	12
3.2.1 Archeologische voorkennis.....	12
3.2.1.1 De Centrale Archeologische Inventaris.....	12
3.2.1.2 Opgravingsgeschiedenis.....	15
3.2.1.3 Archeologisch vooronderzoek Tervuursesteenweg.....	18
3.2.2 Historische gegevens.....	20
3.2.2.1 Steentijd en metaaltijden.....	20
3.2.2.2 Romeinse periode.....	20
3.2.2.3 Vroege middeleeuwen.....	22
3.2.2.4 Late middeleeuwen tot nieuwste tijd.....	22
4 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	25
4.1 Toegepaste methoden & technieken.....	25
4.2 Vastgestelde topografie en bodemopbouw.....	27
4.2.1 Bodemopbouw.....	27
4.2.2 Topografie.....	32
4.3 Romeinse tijd.....	33
4.3.1 Greppels	33
4.3.2 Kuilen.....	37
4.3.2.1 Onzekere functie.....	37
4.3.2.2 Houtskoolrijke kuilen.....	38
4.3.2.3 Waterkuil.....	40
4.3.3 Paalsporen.....	50
4.3.4 Vondstmateriaal.....	65
4.3.4.1 Aardewerk.....	66
4.3.4.2 Glas.....	67
4.3.4.3 Metaal	67
4.3.4.4 Organisch materiaal.....	68
4.3.4.5 Slakken.....	69
4.3.4.6 Steen.....	70
4.3.4.7 Besluit.....	70
4.4 Middeleeuwen.....	71
4.4.1 Greppels	71
4.4.2 Vondstmateriaal.....	72
4.5 Nieuwe en nieuwste tijd.....	73
4.5.1 Kuilen.....	73
4.5.2 Paalsporen.....	73
4.5.3 Muurresten.....	74

4.5.4 Verstoringen.....	75
4.5.5 Vondstmateriaal.....	75
5 VONDSMELDING: MUURRESTEN AAN HET KASTEEL DIEPENDAAL.....	77
5.1 Opbouw muurresten.....	77
5.2 Confrontatie met historische bronnen.....	79
6 SYNTHESE.....	83
7 DISCUSSIE: CONFRONTATIE MET VROEGER ONDERZOEK.....	85
8 ANTWOORD ONDERZOEKSVRAGEN.....	91
9 BESLUIT.....	95
10 BIBLIOGRAFIE.....	97
10.1 Publicaties.....	97
10.2 Websites.....	98
11 BIJLAGEN.....	99
11.1 Lijst van afkortingen.....	99
11.2 Glossarium.....	99
11.3 Archeologische periodes.....	99
11.4 Plannen en tekeningen.....	99
11.5 Harrismatrix.....	99
11.6 Sporenlijst.....	100
11.7 Murenlijst.....	123
11.8 Vondstenlijst.....	123
11.9 Digitale gegevensdrager.....	134

1 Inleiding

Naar aanleiding van de heraanleg van de Tervuursesteenweg met inbegrip van het vernieuwen van de riolering in Elewijt (Zemst), werd door het Agentschap Onroerend Erfgoed een vlakdekkende opgraving aanbevolen. Dit advies kwam tot stand na een archeologisch vooronderzoek, op basis waarvan een zone met relevante archeologische resten werd afgebakend voor verder archeologisch onderzoek. Het opzet van het onderzoek was binnen het plangebied het archeologisch erfgoed te documenteren en te interpreteren, gezien een bewaring *in situ* niet mogelijk was.

Deze opdracht werd op 28 juni 2012 aan All-Archeo bvba toegewezen. Het terreinwerk werd uitgevoerd in verschillende fasen. Een eerste fase liep van 2 augustus tot 13 september 2012, onder leiding van Marijke Derieuw. Daarbij werden de rioleringstracés onderzocht. De oostelijke rijstrook werd onderzocht van 6 februari tot 6 maart 2013, onder leiding van Lies Dierckx. De tweede, westelijke rijstrook werd onderzocht op 1 en 2 juli 2013, onder leiding van Lies Dierckx en van 9 tot 27 september 2013 onder leiding van Anouk Van der Kelen.

Weergegeven plannen zijn steeds naar het noorden gericht. Coördinaten rond plannen zijn uitgedrukt in Lambert72-stelsel en zijn uitgedrukt in m. Zodoende fungeert het weergegeven coördinatenstelsel als schaalaaanduiding.

Hierbij wensen we Kristine Magerman te bedanken voor de advisering tijdens het onderzoek en prof. dr. em. Hugo Thoen en Henri Verbeeck voor het bekijken van een fragment *Terra Sigillata* met stempel. Onze dank gaat verder uit naar dr. Marleen Martens voor hulp bij de determinatie van een wierookbrander en naar Dirk Pauwels voor het verstrekken van informatie.

2 Projectgegevens en afbakening onderzoek

2.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Vlaams-Brabant, gemeente Zemst, deelgemeente Elewijt (Fig. 1), percelen 149M5 en openbaar domein: Tervuursesteenweg (kadaster Zemst, 4de afdeling, sectie E). Het onderzoeksgebied loopt langs de Tervuursesteenweg over een lengte van 850 m en is volgens het gewestplan gelegen in woongebieden (0100).

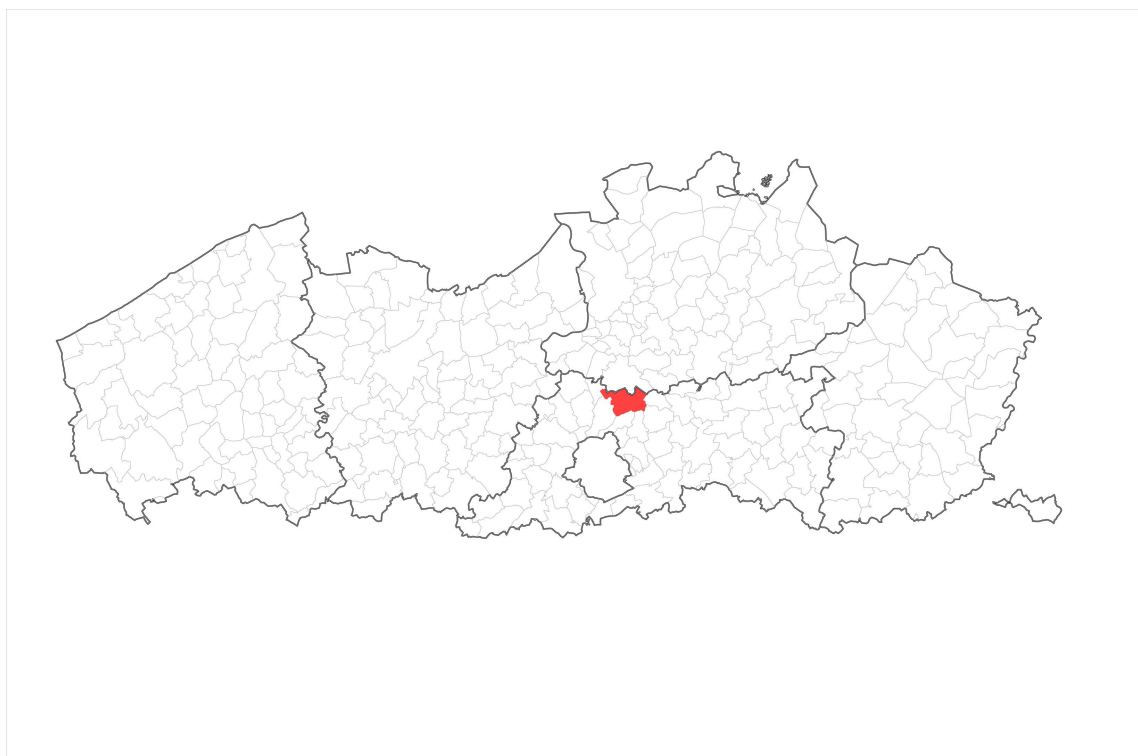

Fig. 1: Situeringsplan

- Administratieve gegevens met betrekking tot de locatie van het onderzoek:
 - Provincie: Vlaams-Brabant
 - Locatie: Elewijt (Zemst)
 - Plaats: Tervuursesteenweg
 - x/y Lambert 72-coördinaten:
 - 159327; 183376
 - 159507; 183250
 - 159458; 183124
 - 159596; 183261

Het onderzoeksgebied ligt in de dorpskern van Elewijt (Fig. 2).

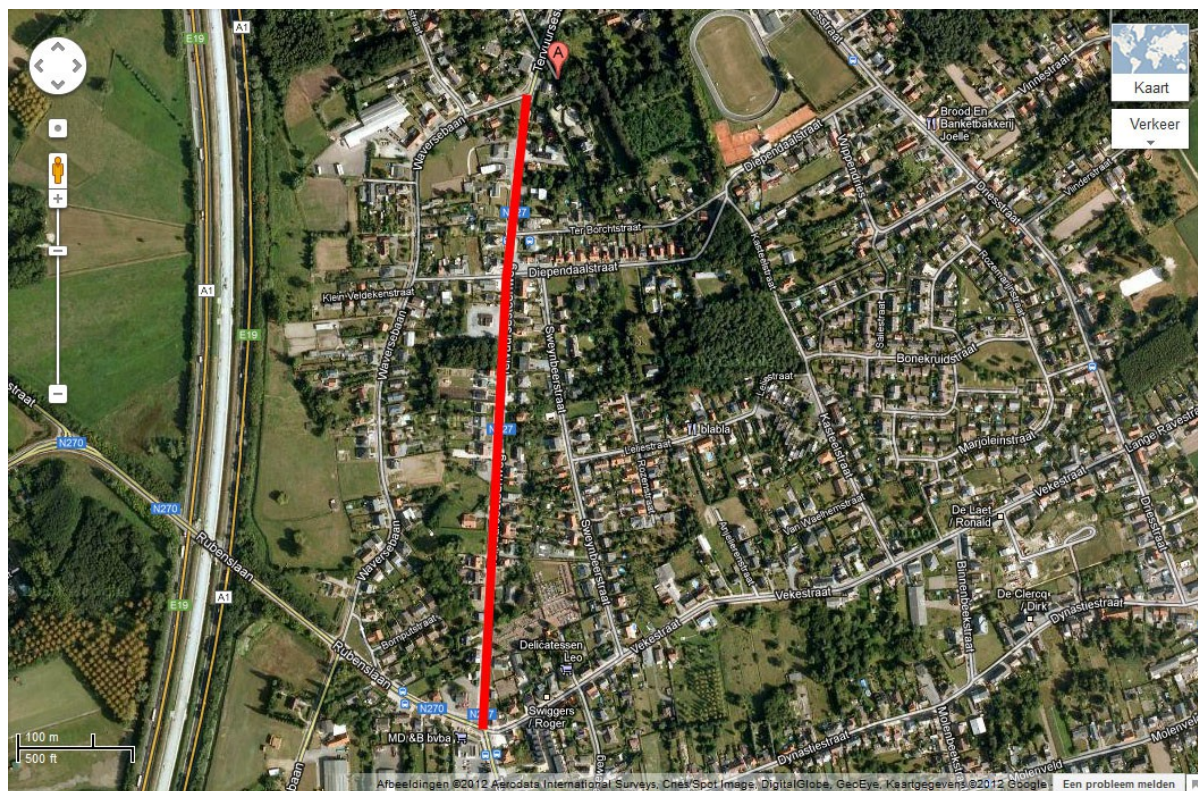

Fig. 2: Kleurenorthofoto met een situering van het onderzoeksgebied (maps.google.be)

2.2 Aard bedreiging

Op het terrein dat onderzocht dient te worden, zullen infrastructuurwerken gerealiseerd worden. Dit omvat de heraanleg van de riolering en de twee rijstroken van de Tervuursesteenweg, die dieper gefundeerd worden dan de huidige rijstroken. Dit impliceert dat het bestaande bodemarchief grondig verstoord zal worden.

2.3 Onderzoeksopdracht

De bedoeling is het onderzoeken van de aanwezige archeologische waarden en toegang krijgen tot hun informatiewaarde om zo te komen tot kenniswinst met betrekking tot de aard van de resten, de chronologische periode waartoe de resten behoren en de regio waarin de resten zich bevinden.

Een aantal vragen diende in het bijzonder beantwoord te worden:

- Wat is de stratigrafische toestand van het terrein en in hoeverre komt dit overeen met de interpretatie van de proefputten uit het vooronderzoek en het algemene verwachtingspatroon van de stratigrafie binnen Romeinse vici en de Romeinse vicus Elewijt in het bijzonder?
- Wat is de aard en de datering van de aangetroffen sporen en artefacten?
- Is er een ruimtelijke samenhang tussen de diverse sporen?
- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Wat kan er op basis van de aangetroffen sporen en vondstmateriaal gezegd worden over de datering van de site, de functie, de materiële cultuur?

3 Beschrijving referentiesituatie

3.1 Landschappelijke context

3.1.1 Topografie

Op de topografische kaart is het gebied gelegen op een plateau van circa 10 m TAW (Fig. 3). Het onderzoeksgebied is gelegen in de relictzone “Zennevallei met haar beemden ten noorden van het Brussels Gewest”.

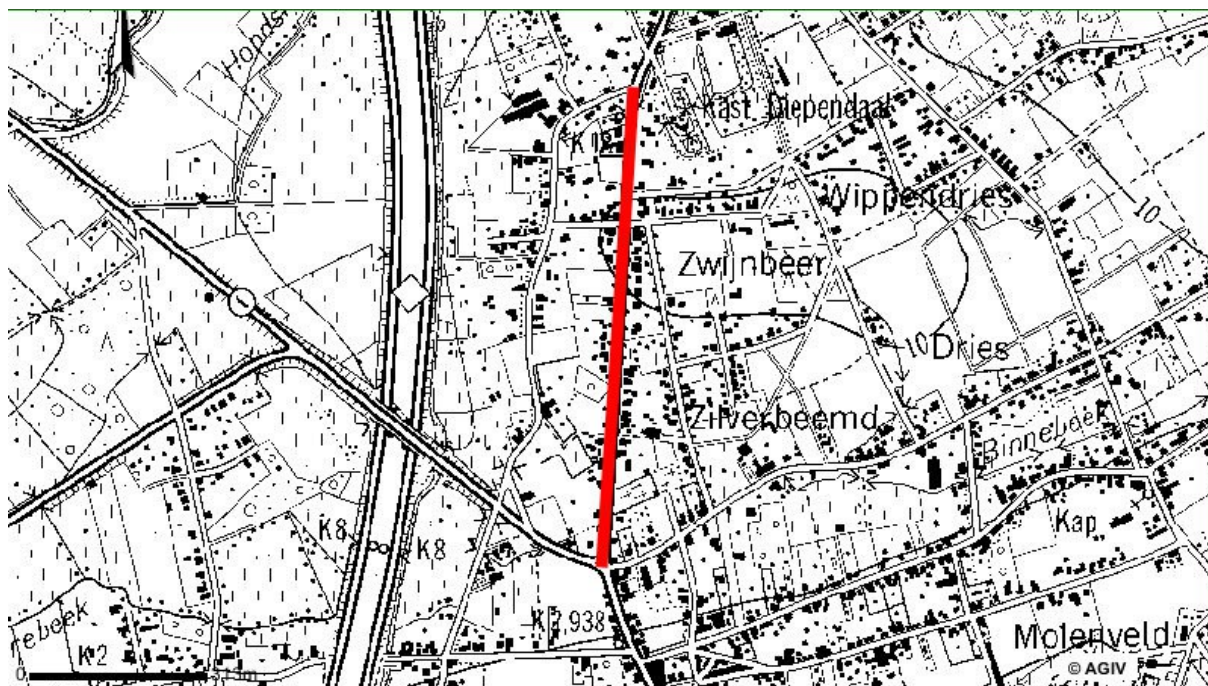

Fig. 3: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen>)

3.1.2 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het Dijlebekken, meer bepaald in de subhydrografische zone van de Barebeek. Ten westen van de Tervuursesteenweg lopen verschillende naamloze waterlopen, waarvan één vlak naast de steenweg. Ook nog ten westen loopt de Barebeek (Fig. 4). Het onderzoeksgebied wordt in het zuiden begrensd door de Binnebeek (Fig. 4), die parallel loopt aan de Vekestraat. Door het noordelijke deel van het projectgebied loopt de Steinbosbeek (Fig. 4).

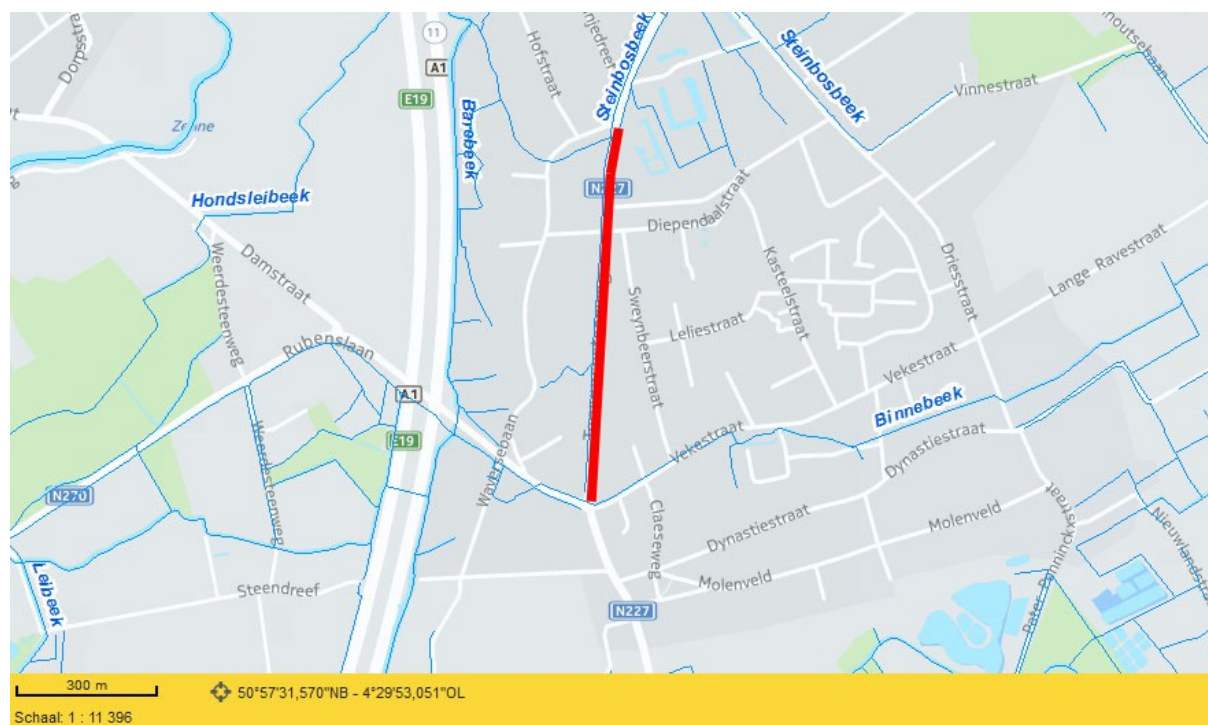

Fig. 4: Hydrografie (<http://www.geopunt.be/>)

3.1.3 Bodem en geologie

De ondergrond van de onderzoekszone ligt in het Lid van Zomergem (behoort tot de Formatie van Maldegem), een geologische formatie uit het Tertiair, gekenmerkt door grijsblauwe klei (Mazo).¹ Het onderzoeksgebied bevindt zich in de overgangszone tussen de zogenaamde dekzandgebieden – gekarakteriseerd door homogene zandige afzettingen aan het oppervlak, gevolgd door fijne zanden waarin leemlagen aan de basis voorkomen – en het lössgebied – opgebouwd uit leem. Het overgangsgebied of zandlössgebied bestaat aan het oppervlak grotendeels uit zandleemgronden. Ze zijn samengesteld uit een variatie van zand- en leemlagen met een variërende dikte.²

Elewijt ligt op de overgang van de armere Kempengronden naar de vruchtbare zandleembodems. Door haar ligging kent Elewijt een grote variatie aan bodemsoorten, gaande van vochtig zandleem over droog zandleem, vochtige zware klei, kleicomplex en vochtige klei naar vochtig zand. In de omgeving zijn verschillende Tertiaire, in hoofdzaak Eocene, lagen ontsloten. Vooral de afzettingen uit het Brusseliaan en het Lediaan zijn belangrijk door de aanwezigheid van zandsteen en kalkzandsteen. Er is tevens rivierklei aanwezig in de alluviale vlakten van de Zenne en de Dijle. Ook ontsluiting van Oligocene klei en van Pliocene zanden zijn aanwezig in de ruimere omgeving.³

1 <http://dov.vlaanderen.be>

2 Bogemans 1996, 5

3 Magerman 2005, 68

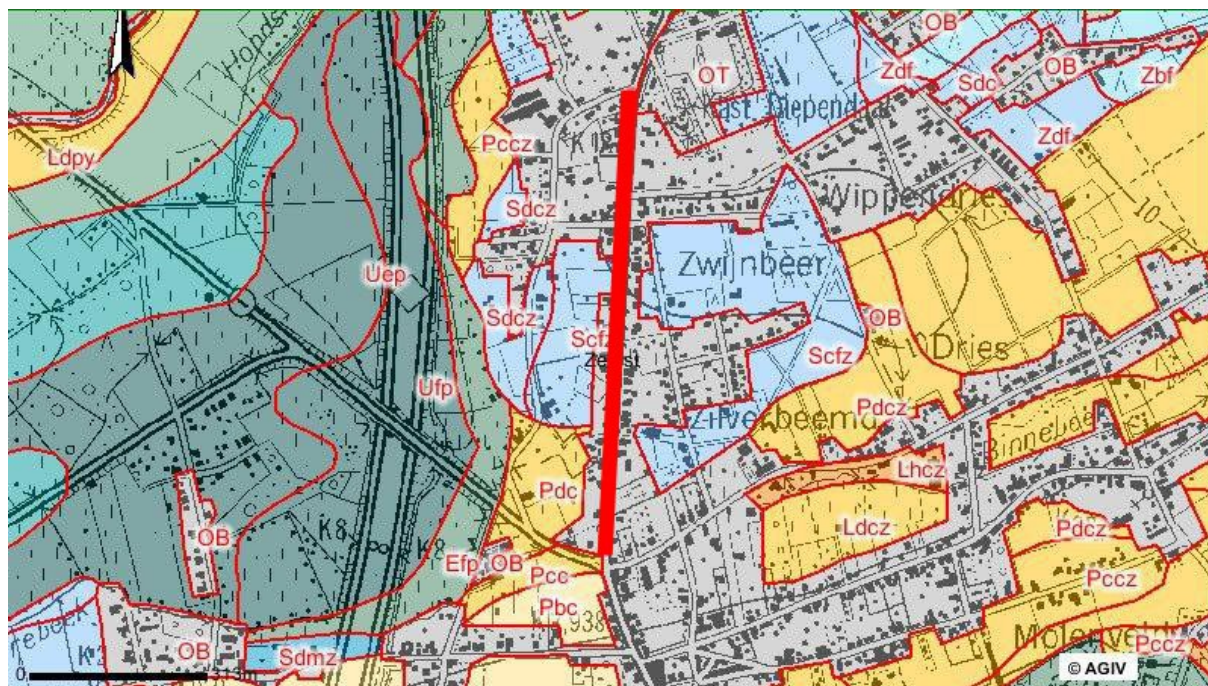

Fig. 5: Bodemkaart (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/>)

Het projectgebied bevindt zich in de zandstreek en is op de bodemkaart weergegeven als een bebouwde zone (OB). Ten oosten en ten westen van het onderzoeksgebied ligt een matig droge lemige zandbodem met een weinig duidelijke ijzer en/of humus B horizont, waarvan de sedimenten lichter of grover worden in de diepte (Scfz) en ten westen nog een matig natte lichte zandleembodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Pdc) (Fig. 5).

Verder naar het oosten is een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Pdcz) aanwezig, waarvan de sedimenten lichter of grover worden in de diepte. Verder naar het westen is een matig natte lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Sdcz) aanwezig, waarvan de sedimenten lichter of grover worden in de diepte.

Een beschrijving van de vastgestelde bodemopbouw tijdens het terreinonderzoek is te vinden onder 4.2.1 Bodemopbouw.

- grondsporen, waaronder twee waterputten, dakpanfragmenten en aardewerk. Opgravingen door Devadder in 1934. Daarbij komt een waterput aan het licht.⁶
- CAI 1185: Toevalsvondst van een middeleeuwse of Romeinse weg in witte zandstenen constructie.
 - CAI 1232: Losse vondsten zijn reeds gekend uit de 17de eeuw. Onderzoek vond reeds plaats door J. Uytterhoeven in 1934. Systematisch onderzoek werd uitgevoerd door Mertens in 1947 en 1950-1953 en bracht midden-Romeinse sporen aan het licht: noordoost-zuidwest gerichte houten gebouwplattegronden; waterputten; een pottenbakkersoven; smeltkroezen en ijzerslakken; een gebouw met een religieus karakter (Fanum?) (vondst van terracotta paardenbeeldjes en wierookvazen); een groot NW-ZO georiënteerd gebouw (villa?) voorzien van verschillende woonruimten, een hypocaustumverwarming en frescoversiering; een geplaveide straat; verschillende vondstconcentraties uit de midden-Romeinse periode: metaal, aardewerk (terra sigillata, paardenbeeldje, olielampen), bouw materiaal (pleister en dakpannen), dierenbeenderen, glas, natuursteen en munten. Er wordt ook melding gemaakt van een oost-west gerichte spitsgracht (deel van legerkamp? vroeg-Romeins).⁷ Dit moet echter genuanceerd worden. Er zijn immers geen andere aanwijzingen aangetroffen van de aanwezigheid van een militair kamp.
 - CAI 1460: Ter Borch, laat-middeleeuwse site met walgracht.
 - CAI 1745: Hofstraat 1, losse vondst van drie munten in koper, een pin en een koperen beeldje van een gans (midden-Romeins). Vondstmelding door Steven Raiguel.
 - CAI 1762: Hofstraat 2, losse vondst van twee koperen munten. Vondstmelding door Steven Raiguel.⁸
 - CAI 1781: Voetbalveld Hofstraat, losse vondst van midden-Romeinse munten. Vondstmelding door Steven Raiguel.
 - CAI 1787: Driesenburg, losse vondst van Romeinse munten. Vondstmelding door Steven Raiguel.
 - CAI 1789: Hoek Driesstraat - Tervuursesteenweg, losse vondst van laat-Romeinse munten. Vondstmelding door Steven Raiguel.
 - CAI 1792: Ter Borchstraat langs de Tervuursesteenweg, losse vondst van een koperen Sestertius van Lucilla (midden-Romeins). Vondstmelding door Steven Raiguel.
 - CAI 1793: Klein Veldeken, losse vondst van Romeinse munten. Vondstmelding door Steven Raiguel.
 - CAI 1882: Diependaalstraat 5, vondstenconcentratie Romeins aardewerk, twee fibulae en een bijltje uit het neolithicum.⁹
 - CAI 2294: Hofstraat 3, losse vondst van een Romeinse munt van Hadrianus. Vondstmelding Etienne Vandepitte.¹⁰
 - CAI 2645: Hoek Bonekruid- en Rozemarijnstraat, kuil met enkele dakpanfragmenten, een fragmentarisch bewaard kommetje in terra sigillata en wat houtskool in. De enkele vondsten en de morfologie van de kuil doen vermoeden dat het een midden-Romeinse grafkuil is. Ten noorden van de kuil werd een oost-west lopende greppel gevonden. Vondst door Stephan Van Bellingen, bij de controle van werken waar een verkaveling doorgevoerd werd.¹¹
 - CAI 20113: Vekestraat-Van Innestraat, onverhard wegdek met een aantal karrensporen (18de eeuw) aangetroffen bij onderzoek door ARON bvba.

6 Mertens 1949, 416

7 Mertens 1949, 415-416

8 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/1762>

9 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/1882>

10 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/2294>

11 Van Bellingen/De Buyser 1996

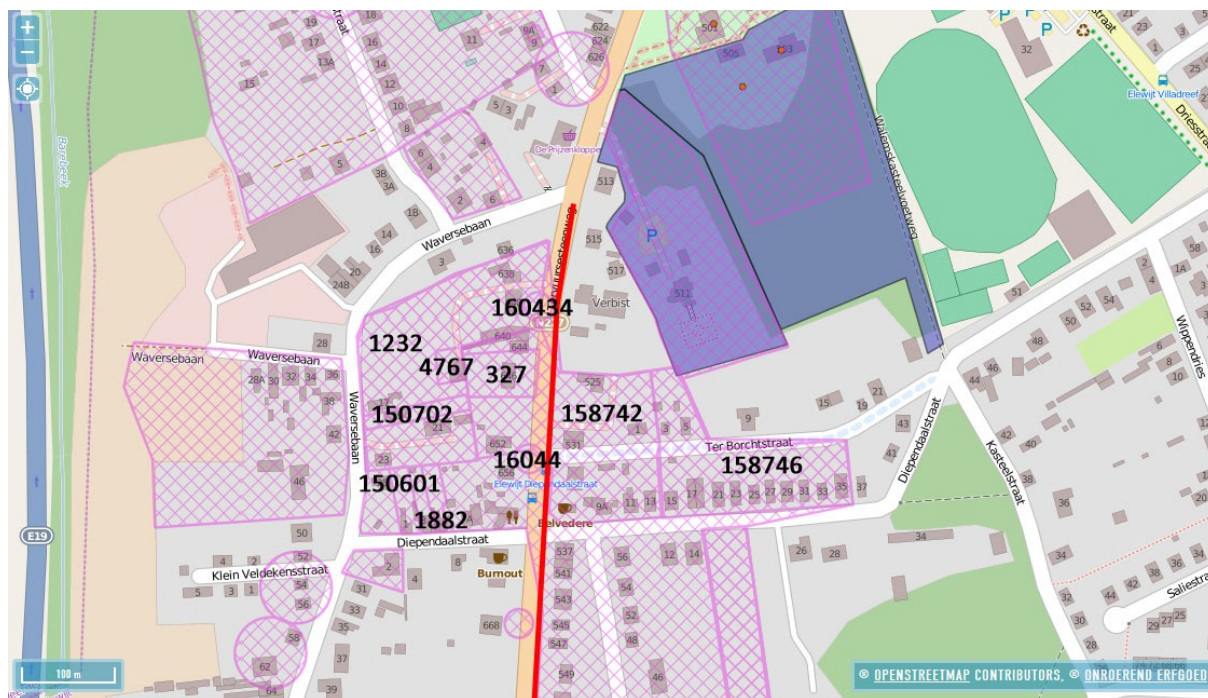

Fig. 7: Detailkaart CAI. De rode lijn geeft het tracé van de Tervuursesteenweg aan (<https://geo.onroerendergoed.be/#zoom=9&lat=6643867.8533&lon=463089.08164&layers=B000TFTTTFTTFTFT>)

- CAI 4767: Stadswijenberg, losse vondst van aardewerk en lithisch materiaal uit de late bronstijd, munten uit de Romeinse tijd en uit de 16de eeuw en aardewerk en metaal uit de Merovingische periode.¹²
- CAI 4768: Ouden Wippendries, laat-neolithicum (?): een 'haardkom' gevuld met houtskool en zand. In de vulling zat aardewerk, silex, keien en een fragment van een maalsteen.¹³ Twee scherven uit de La tène-periode en een Romeinse waterput werden eveneens aangetroffen door Claes in 1955.
- CAI 4771: Kastanjedreef, losse vondst van een Merovingische pot. Gevonden door de heer De Morie.
- CAI 150144: Hofstraat IV, tracé van de Romeinse weg Elewijt-Grobbendonk, Romeinse gebouwplattegronden, een aantal beerkuilen en kuilen met metaalslakken. Onderzoek in het kader van de heraanleg van de Hofstraat.
- CAI 150354: Witloofstraat, gebouwplattegrond (18de eeuw) aangetroffen bij onderzoek door ARON bvba.
- CAI 150601: Diependaalstraat 1, resten van een weg, een waterput, muurresten en een afvalput uit de midden-Romeinse tijd.¹⁴
- CAI 150637: Waversebaan II, Romeinse waterput. Toevalsvondst uit 1953.
- CAI 150702: Waversebaan 19, bij een noodopgraving door de Archeologische vereniging Oud-Mechelen in 1986 werden funderingsresten en afvalkuilen uit de midden-Romeinse tijd aangetroffen.¹⁵
- CAI 150757: Diependaalstraat 2, vondst van een Romeinse waterput.¹⁶

12 <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/4767>

13 Verheyleweghen 1958, 419

14 <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/150601>

15 <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/150702>

16 <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/150757>

- CAI 150883: Hoek Klein Veldekenstraat - Waversebaan, vondst van een Romeinse waterput. De waterput bevatte naast vrij veel dierlijk bot, ook menselijk botmateriaal van minstens twee individuen. Ook werd Germaans aardewerk vastgesteld.¹⁷
- CAI 158742: Kruising Tervuursesteenweg-Ter Borchstraat, vondst van een Romeinse waterput.¹⁸
- CAI 158746: Ter Borchstraat 2, vondst van een Romeinse waterput.¹⁹
- CAI 160434: vooronderzoek aan de Tervuursesteenweg door All-Archeo (zie 3.2.1.3 Archeologisch vooronderzoek Tervuursesteenweg)
- CAI 160444: vooronderzoek aan de Tervuursesteenweg door All-Archeo (zie 3.2.1.3 Archeologisch vooronderzoek Tervuursesteenweg)
- CAI 160445: vooronderzoek aan de Tervuursesteenweg door All-Archeo (zie 3.2.1.3 Archeologisch vooronderzoek Tervuursesteenweg)
- CAI 160446: vooronderzoek aan de Tervuursesteenweg door All-Archeo (zie 3.2.1.3 Archeologisch vooronderzoek Tervuursesteenweg)
- CAI 163467: Kasteel Diependaal, site met walgracht uit de 18de eeuw.²⁰
- CAI 164864: Driesenbrug II, losse vondst van Romeinse munten. Vondstmelding door Cauwenberghs Gregory.²¹
- CAI 165395: Kapel uit de 18de eeuw.²²

3.2.1.2 Opgravingsgeschiedenis

Reeds in de 17de eeuw was Elewijt gekend als vindplaats van Gallo-Romeinse oudheden. Van de 17de tot de 19de eeuw zochten mensen vooral naar Gallo-Romeinse voorwerpen om hun privé verzamelingen aan te vullen. De onderzoekers hadden weinig aandacht voor de vondstomstandigheden, constructieresten of grondverkleuringen. Tussen 1870 en 1877 ondernam Van Dessel relatief degelijke opgravingen, waarbij hij materiaal verzamelde. Zijn bevindingen en hypothesen publiceerde hij op regelmatige basis. Helaas maakte hij geen plannen van gebouwstructuren. In het begin van de 20ste eeuw zamelde men opnieuw voorwerpen in en enkele waterputten werden aan een grondig onderzoek onderworpen.²³

De eerste systematische opgravingen in Elewijt werden uitgevoerd door J. Mertens tussen 1947 en 1953 (Fig. 8). Mertens deed boringen en maakte proefsleuven in de hele omgeving, om op die manier inzicht te krijgen in de uitgestrektheid van de nederzetting. Hij kon aldus aantonen dat de vicus van Elewijt van belang was gedurende de Romeinse aanwezigheid van onze streken, van de 1ste tot de 3de eeuw na Chr. Hij merkt voorts op dat er weinig tot geen sporen werden teruggevonden van de periode voor de Romeinse *vicus*.²⁴

17 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/150883>

18 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/158742>

19 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/158746>

20 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/163467>

21 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/164864>

22 <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/165395>

23 Magerman 2005, 68-69; Mertens 1954, 24

24 Magerman 2005, 70; Mertens 1954, 56-59

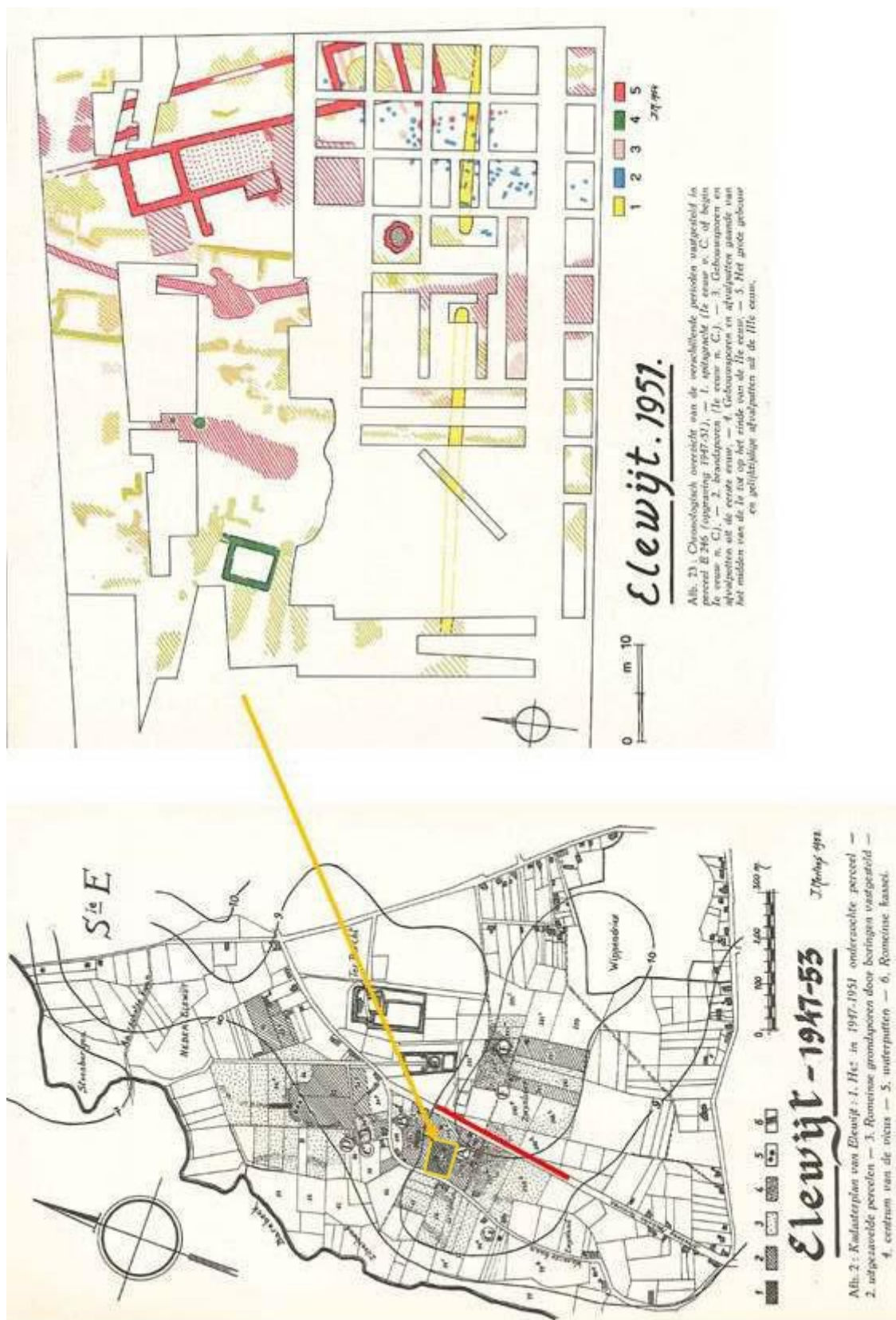

Fig. 8: Aanduiding opgegraven perceel en grondplan van het onderzoek van Mertens (Mertens 1954, afb. 3 en 23, CAI 1232). In rood is de Tervuursesteenweg aangeduid

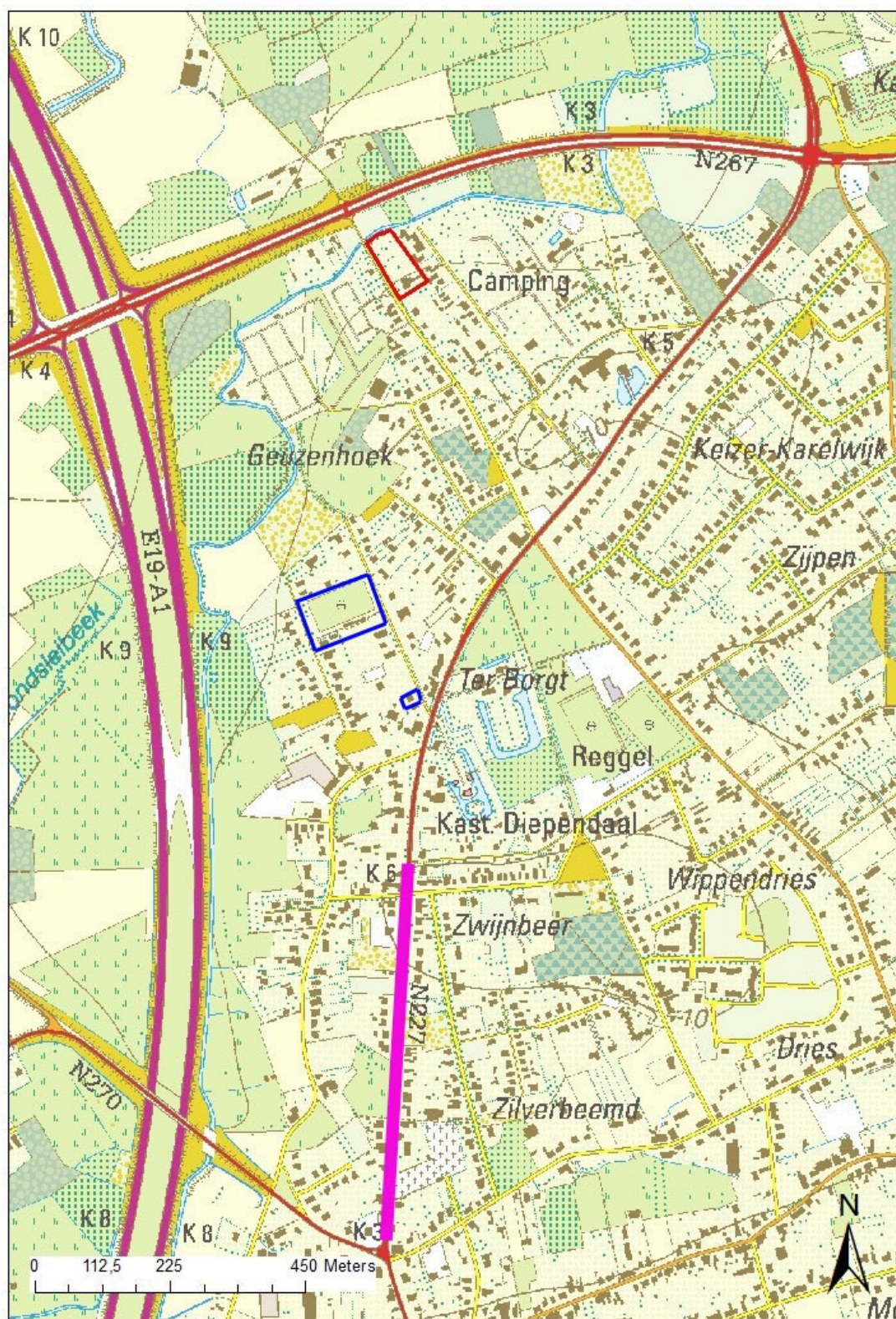

Fig. 9: Situering van de besproken opgravingen aan de Broekstraat (rood, CAI 20023) en Hofstraat - Kastanjedreef (blauw: twee locaties, CAI 150144), ten opzichte van het onderzoek aan de Tervuursesteenweg (magenta) (onderkaart: topografische kaart (2005) © AGIV, Pauwels in voorbereiding, 4)

In de periode 1950-1954 voerden talrijke amateur-archeologen eveneens onderzoek uit in Elewijt. In de jaren '60 verloor men belangstelling voor de *vicus*. Wel werden door enkele privé-personen toevalsvondsten gedaan. Bovendien voerde Kardux in deze periode verschillende sondages uit, in en rond zijn tuin. In 1972 verscheen een eerste synthesewerk over de *vicus* van Elewijt. Er vonden geen systematische opgravingen meer plaats tussen 1953 en 1988. In 1989 en 1991 kreeg het I.A.P. (Instituut voor het Archeologisch Patrimonium) de gelegenheid om riolerings- en herbestratingswerken aan de Waverse Baan en de Diependaalstraat op te volgen (CAI 150601). Helaas ontbreekt daarvan nagenoeg elke vorm van publicatie en verwerking.²⁵ Een opgraving te Elewijt – Hofstraat/Kastanjedreef (CAI 150144) werd in 2002 uitgevoerd door het I.A.P. onder leiding van Mieke Maes. Het digitaliseren van opgravingsplannen en de opmaak van sporen-/vondstenlijst is begonnen, maar niet afgewerkt. De verdere verwerking is nog lopende.²⁶

In 2008 voerde het VIOE (Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed) een opgraving uit aan de Broekstraat te Elewijt (CAI 20023). Dit ligt ten noorden van het projectgebied, net buiten de grenzen van de *vicus* zoals deze door J. Mertens zijn bepaald vanaf 1954. Behalve talrijke recente sporen die aan de voormalige camping kunnen worden gekoppeld, kwamen ook een aantal sporen aan het licht die aan veel oudere menselijke graafactiviteiten kunnen worden toegeschreven. Paalkuilen wijzen op het bestaan van twee structuren voor graanopslag en misschien een woonhuis. Een greppel is mogelijk het restant van een erfafscheiding. De interpretatie van een kuil als waterput is eventueel een ondersteunend element om aan een erf te denken.²⁷ Het aangetroffen vondstmateriaal was vrij schaars, maar omvatte inheems handgevormd aardewerk, Romeins gedraaid aardewerk (onder andere Terra Sigillata), bouwmetaal (onder andere tegula- en imbrexfragmenten), een deel van een vijflobbige glazen armband en een deel van een éénledige onderdraadse spiraalfibula. Een datering van de aangetroffen bewoningssporen is moeilijk naar voor te brengen, maar zou op basis van het aangetroffen vondstmateriaal, en vooral dan het inheems handgevormd aardewerk, late ijzertijd tot vroeg-Romeinse periode kunnen zijn.²⁸

3.2.1.3 Archeologisch vooronderzoek Tervuursesteenweg

Via het archeologisch vooronderzoek door middel van zes proefputten in het fiets- en voetpad, grenzend aan de rijbaan, uitgevoerd door All-Archeo bvba in mei 2012,²⁹ kon een concrete inschatting gemaakt worden van de archeologische potentie van het projectgebied (Fig. 10).

Het archeologisch vooronderzoek toonde aan dat de bewaringstoestand van de bodem goed is. Hierop wijst onder meer de aanwezigheid van een A-horizont. De aanwezigheid van een 'Romeinse laag' zorgde voor een extra buffer ten aanzien van het onderliggende bodemarchief. Deze Romeinse laag komt verder nog uitgebreid aan bod (zie het hoofdstuk Bodemopbouw). Verder werden er ook enkele archeologische sporen aangetroffen. Deze omvatten kuilen, een paalspoor en een gracht. De gracht bleek recent van oorsprong, maar de kuilen konden op basis van vondstmateriaal gedateerd worden in de ijzertijd tot Romeinse tijd en wijzen duidelijk op de aanwezigheid van menselijke activiteiten in de omgeving.³⁰ Tijdens de opgraving werden geen sporen aangetroffen die in de ijzertijd te dateren zijn.

25 Magerman 2005, 70

26 Mondelinge mededeling Dirk Pauwels

27 Pauwels in voorbereiding, 16

28 Pauwels 2008, 11-13

29 Reyns *et al.* 2012

30 Reyns *et al.* 2012, 25-26

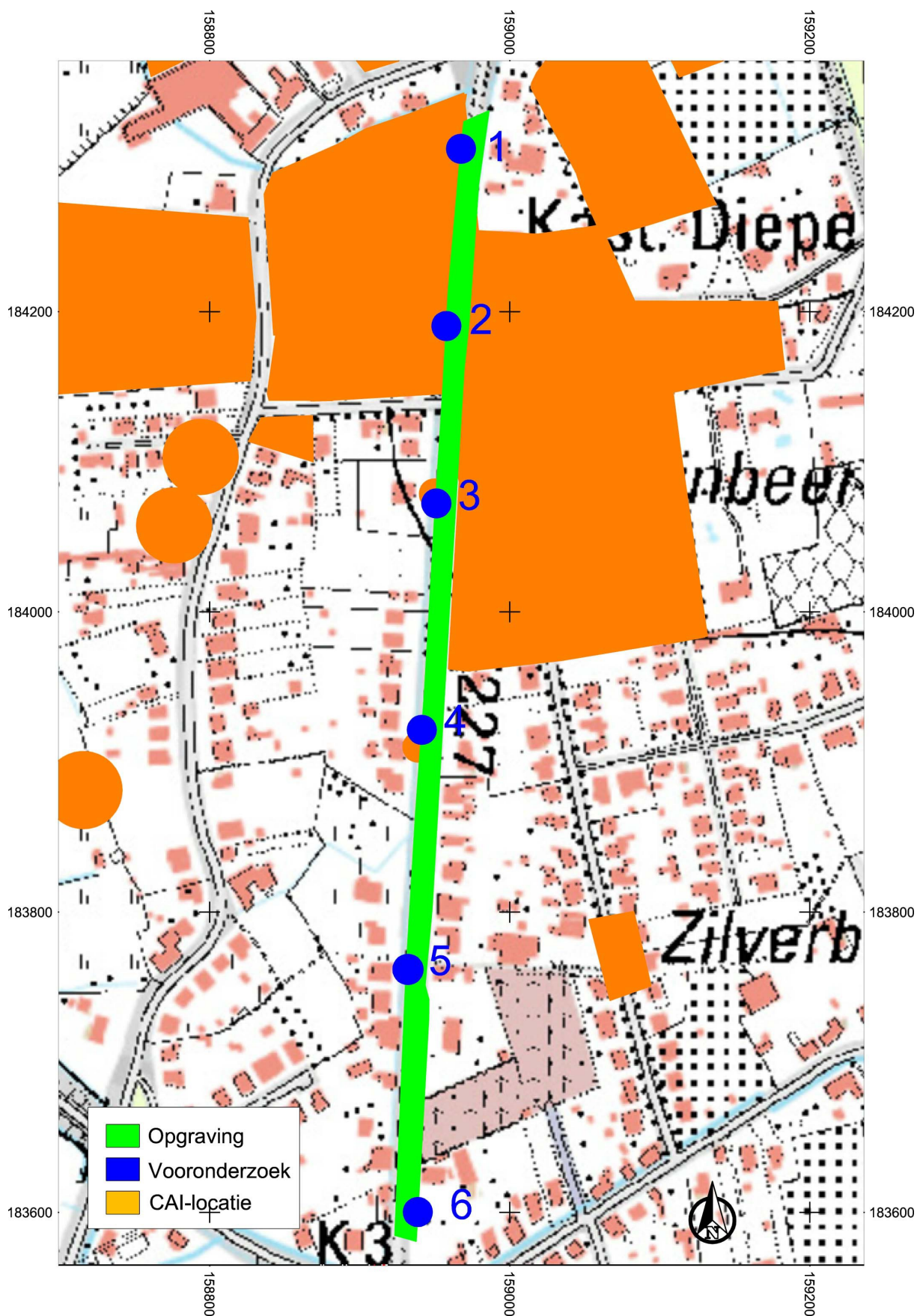

Fig. 10: Situering van de CAI-locaties, het vooronderzoek en de opgraving op de topokaart en kadasterplan (basiskaart <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>)

3.2.2 Historische gegevens

3.2.2.1 Steentijd en metaaltijden

De oudste sporen te Elewijt dateren volgens Mariën uit het neolithicum. In 1955 groef Claes op perceel E 241 een “haardkom”, gevuld met houtskool, werktuigen in silex en zand, op (CAI 4768). Volgens Clist kon deze kuil evenzeer uit de vroege bronstijd dateren. In een naburige kuil zouden twee scherven uit de La Tène periode gevonden zijn. Bij opgravingen vond Stroobant, in 1951, op perceel E 246b, een 20-tal aardewerkfragmenten. Tevens trof hij hier een afslag van een gepolijste bijl aan. Clist dateerde dit ensemble in de late bronstijd. Volgens hem behoorde deze vondst tot de NW-groep van de Urnenveldcultuur.³¹

Tussen 1870 en 1872 kwamen er op de plaats Zwijnbeer ongeveer 256 asurnen tevoorschijn. Aanvankelijk dacht Van Dessel dat het om het Gallo-Romeins grafveld ging. Later kwam hij van deze hypothese terug en sprak hij van een “Germano-Belgische” necropool. Bij de opgraving in de 19de eeuw vielen alle urnen uit elkaar zodat deze vondsten niet meer bestudeerd kunnen worden. Sevenants is van mening dat op deze plaats het urnenveld van de Urnenveldcultuur uit de late bronstijd aangesneden werd. Voor 1845 meldde ook Galesloot de vondst van verschillende asurnen rondom de Stadswijenberg. Mogelijk behoorde ze tot hetzelfde grafveld. Alle mogelijke vondsten uit de Urnenveldencultuur waren aangetroffen op een kleine, zanderige heuvel, gelegen op een hoogte van 10 m.³²

Met betrekking tot de ijzertijd is de vondst van een rechtlijnige spitsgracht te vermelden. Volgens Mertens was deze gracht een overblijfsel van een Augusteïsch legerkamp. Clist is echter van mening dat deze gracht deel uitmaakte van een inheemse nederzetting uit de La Tène IIIb periode. Niets sluit trouwens uit dat de gracht pas dateert uit een overgangsperiode en niet uit de late La Tène periode zelf.³³ Onderzoek uit 2008 bracht net ten noorden van de *vicus* bewoningssporen aan het licht die dateren uit de late ijzertijd tot vroeg-Romeinse periode.³⁴ De vondsten uit 2008 maken duidelijk dat er in de late ijzertijd reeds bewoning was in Elewijt. De spitsgracht kan dan mogelijk in deze overgangsperiode te situeren zijn. Andere vondsten uit de ijzertijd, op die uit het vooronderzoek aan de Tervuursesteenweg na (zie hoger), zijn momenteel niet gekend in Elewijt.

3.2.2.2 Romeinse periode

De *vicus* van Elewijt ontstond vermoedelijk in de Laat-Augusteïsche of Vroeg-Tiberische periode. Veel over het ontstaan van de nederzetting is nog onduidelijk. Mertens interpreteerde een lange spitsgracht als de resten van een Augusteïsch kamp. Hierover bestaat echter heel wat onzekerheid. Andere auteurs menen dat een late La Tène occupatie de Gallo-Romeinse bewoning vooraf ging, maar ook hiervoor zijn momenteel nog maar weinig aanwijzingen bekend. In de 1ste eeuw na Chr. groeide de *vicus* uit tot een belangrijk centrum voor de omgeving. De eerste bloeiperiode van Elewijt kan gesitueerd worden op het einde van de 1ste eeuw na Chr. Uit die periode kennen we enkele gebouwen in houtbouw en een mogelijke metaalnijverheid.³⁵

Na een korte periode van achteruitgang in het begin van de 2de eeuw na Chr., kende de nederzetting een nieuwe bloei. Een afbakening werd voorgesteld door Mertens in de jaren 1950, op basis van de toenmalige stand van zaken, maar kan door recenter onderzoek ruimer afgebakend worden, zoals door Meylemans wordt voorgesteld (Fig. 11). Tijdens de tweede helft

31 Magerman 2005, 105-106

32 Magerman 2005, 105-106

33 Magerman 2005, 106; Mertens 1954, 26-27, 59

34 Pauwels 2008, 11-13

35 Magerman 2005, 107

van de 2de eeuw maakten houten gebouwen plaats voor stenen constructies. De gebouwen werden opgericht langsheen een noord-zuidlijn. Opmerkelijk zijn de vele waterputten in Elewijt. Deze vaststellingen getuigen dat de nederzetting een economisch centrum was voor het grensgebied tussen het huidige Vlaams-Brabant en de Kempen, dat overeenstemt met het grensgebied van de Civitas Nerviorum en de Civitas Tungrorum.³⁶

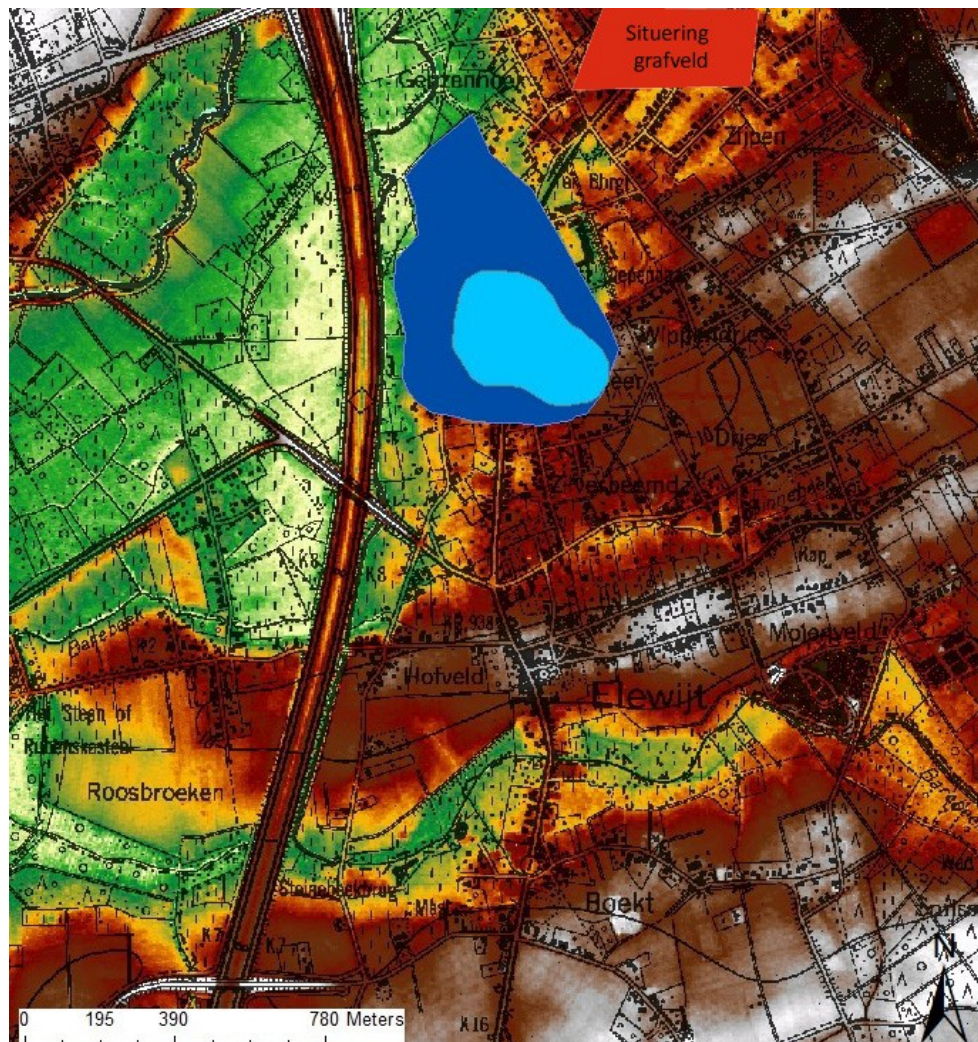

Fig. 11: voorstel tot afbakening van de Romeinse vicus door resp. Mertens (lichtblauwe polygoon) en Meylemans (donkerblauwe polygoon), achtergrond DHM Vlaanderen. © AGIV (Pauwels in voorbereiding, 6, fig. 4)

Op basis van negatieve gegevens uit proefsleuvenonderzoeken aan de Binnebeek zou men de zuidelijke grens van de vicus mogen trekken bij de Binnebeek. Er dient echter enige voorzichtigheid aan de dag gelegd te worden. Op basis van negatieve resultaten van onderzoek aan de Solariumlaan zou men de noordelijke rand van de nederzetting ten zuiden van de Barebeek kunnen leggen, hoewel onderzoek aan de Broekstraat aantoonde dat zelfs zwaar verstoorde terreinen nog wel Romeinse nederzettingssporen kunnen bevatten.³⁷

Bij de inval van de Chauken, op het einde van de 2de eeuw na Chr. werd Elewijt niet gespaard. De ganze nederzetting ging volgens Mertens in vlammen op. Dit is gebaseerd op de vaststelling

³⁶ Magerman 2005, 107; Mertens 1954, 59-60

³⁷ Pauwels in voorbereiding, 16

van sporen met een houtskoolrijke vulling en van houtskoolrijke lagen.³⁸ Daarna werd in het begin van de 3de eeuw een nieuwe, grote steenbouw opgericht, waarvan de oriëntatie afwijkt van de vroegere. Dit gebouw werd evenals de andere gebouwen uit deze periode volgens een noordwest-zuidoost oriëntatie opgetrokken. Deze oriëntatie komt overeen met het tracé van de baan Elewijt-Tienen-Tongerren. In deze laatste periode werd tevens een goed geplaveide straat doorheen de nederzetting aangelegd. Nieuwe huizen, allen voorzien van een waterput, rezen langs deze nieuwe straat op. De doden werden in de midden-Romeinse periode begraven in necropolen aan de rand van de nederzetting³⁹ (CAI 4662, Fig. 11).

Het is nog onduidelijk hoe en wanneer het Gallo-Romeinse Elewijt ophield te bestaan. Munten uit de periode na Postumus zijn slechts zwak vertegenwoordigd. Uit het begin van de 3de eeuw stamt een grote steenbouw. De nederzetting was na 275 na Chr. duidelijk over haar hoogtepunt heen. Uit de 4de eeuw zijn enkele munten en een late terra sigillata-scherf gekend. Gebouwsproten uit deze periode zijn nog niet aangetroffen. Er bestaat dus nog veel onduidelijkheid over de late bewoningsfase. Onze kennis is zelfs zo beperkt dat we de vraag moeten stellen of er wel nog bewoning was in deze periode.⁴⁰

3.2.2.3 Vroege middeleeuwen

In het gebied van de *vicus* werden enkele Merovingische sporen aangetroffen. Ook ten noorden van de *vicus* werd een Merovingische pot gevonden. De sporen zijn echter te fragmentair om van een Merovingische bewoning te spreken. In de ruimere omgeving van Elewijt zijn echter verschillende Merovingische grafvelden gekend. Het is dan ook niet onwaarschijnlijk dat er ook in Elewijt een Merovingische aanwezigheid was. De huidige stand van het onderzoek laat echter niet toe hier verdere uitspraken over te doen.⁴¹

3.2.2.4 Late middeleeuwen tot nieuwste tijd

Elewijt werd in de late middeleeuwen tot nieuwste tijd meerdere malen getroffen door rampen. In 1488-1489 werd Elewijt in brand gestoken en verwoest, waardoor hongersnood uitbrak. Op het einde van de 16de eeuw hielden de beeldenstormers er lelijk huis. Ondertussen was Elewijt bekend geworden als bedevaartsoord waar men de heilige Hubertus aanriep tot bescherming tegen razernij bij mens en dier. In de 19de eeuw daalde de belangstelling, mede door de uitvinding van het vaccin tegen hondsdolheid.⁴²

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied vlak buiten de dorpskern (Fig. 12).

Op de kaart is net ten noordoosten van het onderzoeksgebied het kasteel van Diependaal aangegeven. Hier bevond zich het sedert 1440 vermelde kasteel ter Borgh, leen van het hertogdom Brabant. Het 17de-eeuwse slot, waarvan een afbeelding in Le Roy, werd midden 19de eeuw verbouwd en vernield tijdens de Eerste Wereldoorlog. Van ter Borgh en het bijhorende kasteeltje Diependaal resten nog enkele sporen: vijvers, grachten en verbouwde aanhorigheden uit de 17de eeuw.⁴³

Ook op de Atlas der Buurtwegen is nog geen bewoning te zien. De Tervuursesteenweg was ook nog niet aangelegd (Fig. 13).

38 Mertens 1954, 44-56, 60-61

39 Magerman 2005, 107-108; Mertens 1954, 56, 60-61

40 Magerman 2005, 107; Mertens 1954, 61

41 Magerman 2005, 106

42 <http://www.zemst.be/eCache/DEF/4/867.html> en <http://www.khshelewijt.be/geschiedenis/index.html>

43 <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/relict/41002>

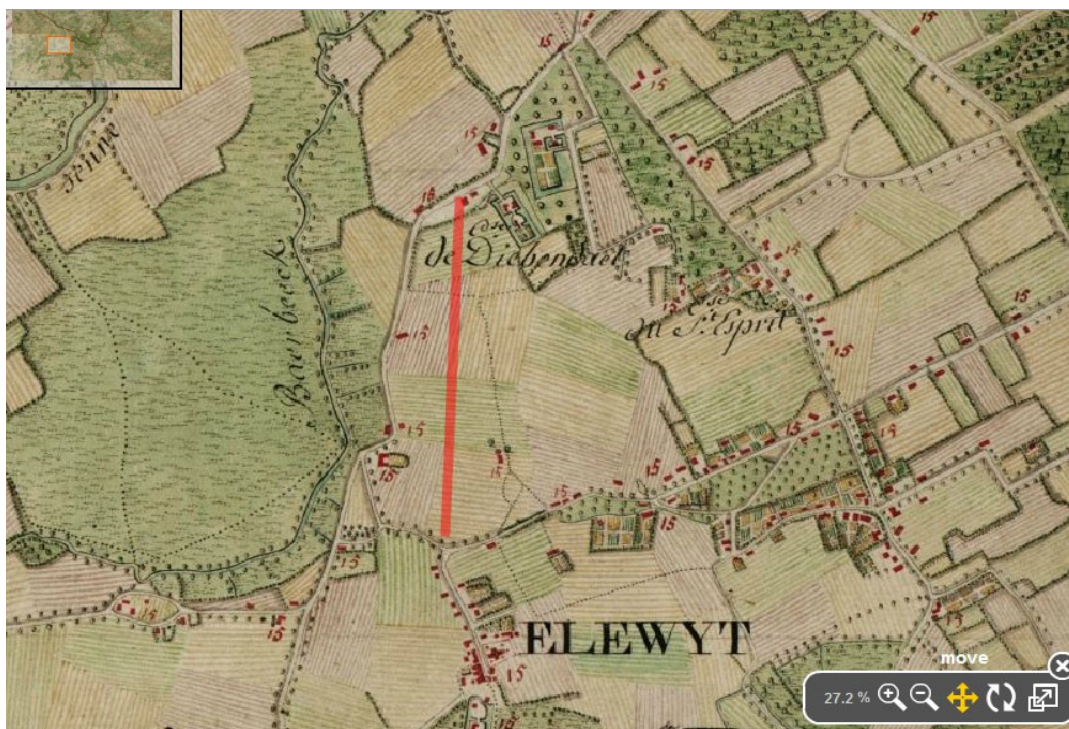

Fig. 12: Kabinetkaart van de Oostenrijkse Nederlanden (<http://www.ngi.be>). De rode lijn geeft het tracé van de Tervuursesteenweg aan.

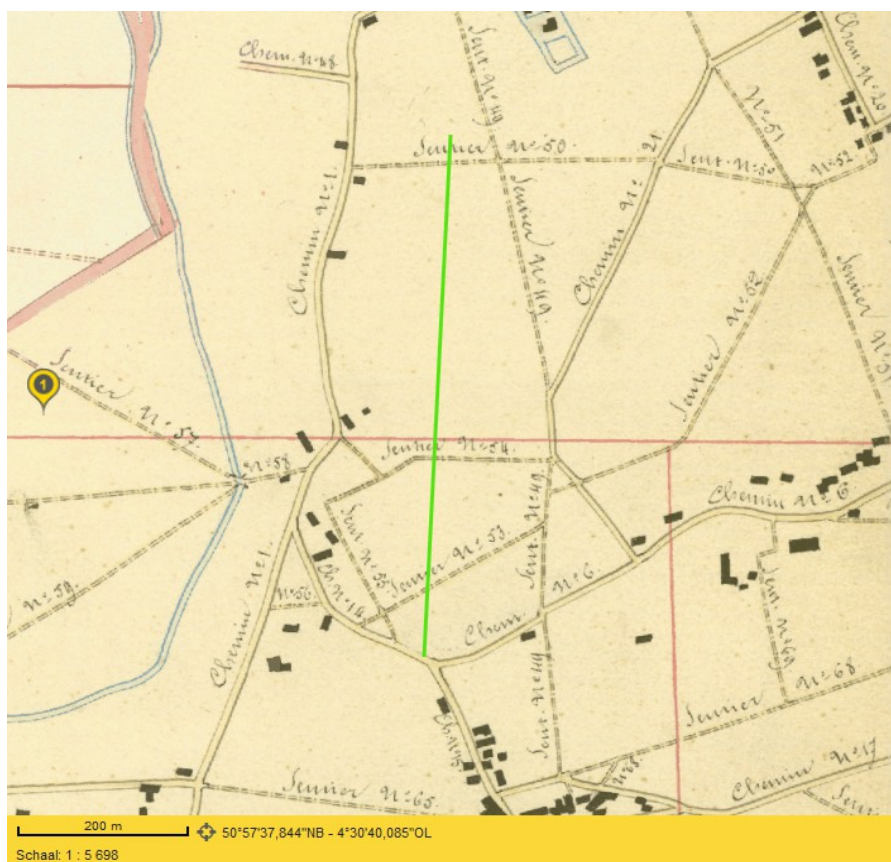

Fig. 13: Atlas der Buurtwegen (<http://gis1.provant.be/Geoloketten/geoloket.jsp?geoloketid=55>). De groene lijn geeft het tracé van de Tervuursesteenweg aan.

4 Resultaten terreinonderzoek

4.1 Toegepaste methoden & technieken

De bovengrond van de opgravingsvlakken werd machinaal verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog. Vervolgens werden alle vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten en werden de sporen en profielen beschreven, waarna de sporen werden gecoupeerd, ingetekend en gefotografeerd. Daar waar structuren werden aangetroffen werd getracht de hiertoe behorende sporen in eenzelfde richting en in een fase te couperen, teneinde ze reeds op het terrein zo goed mogelijk te kunnen evalueren.

Er werd over de hele lengte van het tracé (waar dit niet verhinderd werd door verstoringen) een profiel geregistreerd. Daarvoor werd om de 5 m een profielkolom van 50 cm breed aangelegd, gefotografeerd en geregistreerd. De tussenliggende zone werd geëxtrapoleerd. Dit leverde twee dwarsdoorsnedes van de *vicus* op.

De bespreking van de sporen in dit rapport gebeurt telkens per zone, van noord naar zuid. Zo kan een nauwkeurig beeld geschetst worden van de aangetroffen sporen, met een situering van deze sporen en aandacht voor sporen die eventueel samen kunnen horen. Er is niet gekozen voor een bespreking per periode, omdat de meeste sporen toegeschreven kunnen worden aan de Romeinse periode of beschouwd kunnen worden als recente verstoringen in het kader van de weginfrastructuur. Sporen uit andere periodes of met een onbepaalde datering omwille van de afwezigheid van vondstmateriaal of rechtstreekse stratigrafische relaties met andere sporen, kunnen hierdoor meteen in hun context geplaatst worden, door ze te plaatsen ten opzichte van de omringende sporen.

De sporen werden op het grondplan wel ingekleurd per periode: sporen met een blauwe kleur dateren uit de Romeinse tijd, sporen met een paarse kleur dateren uit de middeleeuwen en rode sporen dateren uit de nieuwe en nieuwste tijd. De coördinaten rond de grondplannen zijn uitgedrukt in m, volgens het Lambert72-stelsel en vormen zo een schaalaaanduiding.

Voor de bespreking van de sporen is telkens een selectie gemaakt van de meest representatieve sporen en de sporen die nodig zijn om de resultaten van het onderzoek in een discussie te kunnen plaatsen. Een bespreking van alle individuele sporen zou te ver van de essentie weg leiden. Voor de selectie werden de sporen gegroepeerd per vorm en vulling(en). Daarbinnen werden dan telkens enkele sporen gekozen om te bespreken in het rapport. De voorkeur ging daarbij uit naar sporen die gedateerd kunnen worden op basis van vondstmateriaal en stratigrafische relaties. Bij groepen met een beperkt aantal sporen en bijzondere sporen worden wel alle sporen besproken. Een overzicht van alle sporen en hun beschrijving is te vinden in de sporenlijst in bijlage.

Bij de staalname voor natuurwetenschappelijk onderzoek werd op het terrein telkens een houtskoolstaal ingezameld wanneer de vulling van een spoor houtskool bevatte. Enkele sporen met een erg houtskoolrijke vulling werden aangetroffen tijdens het onderzoek. Omdat het niet duidelijk was of het om graven ging, dan wel om bijvoorbeeld de dump van haardresten, werd de methodiek voor brandrestengraven toegepast. Daarbij werd telkens de volledige vulling ingezameld en uitgezeefd. Gezien de goed drainerende zandgrond en de lage stand van het grondwater, is de bewaring van organisch materiaal in het kader van landschapsreconstructie, zoals macroresten en pollen problematisch. Nergens werden macroresten aangetroffen. Voor pollenonderzoek werd een waterkuil, S1171 (zie verder), bemonsterd.

Naast opportuniteiten, dient ook vermeld te worden dat aan het onderzoek van een wegtracé diverse moeilijkheden verbonden waren. Het archeologisch onderzoek diende namelijk de fasering van de werken uit te voeren. Daarbij werden eerst de rioleringstracés aan weerszijden van de rijbaan onderzocht in augustus en september 2012 (werkputten 1 en 2). De eerste rijstrook (werkput 3) werd onderzocht in februari en maart 2013 en de tweede rijstrook (werkput 4) werd tot slot onderzocht in juli en september 2013. Omdat de werkzaamheden aan de weginfrastructuur bovendien verschillende malen vertraging opliepen, was het vaak maar kort van tevoren geweten wanneer het archeologisch onderzoek diende aangevat te worden. Dit leidde er toe dat doorheen de verschillende fasen van het onderzoek, drie verschillende projectleiders ingezet dienden te worden.

Een laatste problematiek is die van het ruimtelijke inzicht. Deze problematiek is sterk verbonden met het onderzoek van een wegtracé en bijkomend bemoeilijkt werd doordat het onderzoek in vier smallere stroken diende opgedeeld te worden, in functie van de fasering van het onderzoek. Het zorgde ervoor dat het erg moeilijk, tot bijna onmogelijk was om structuren te herkennen. Ook de interpretatie van de aard van de sporen werd sterk bemoeilijkt door het beperkte ruimtelijke inzicht.

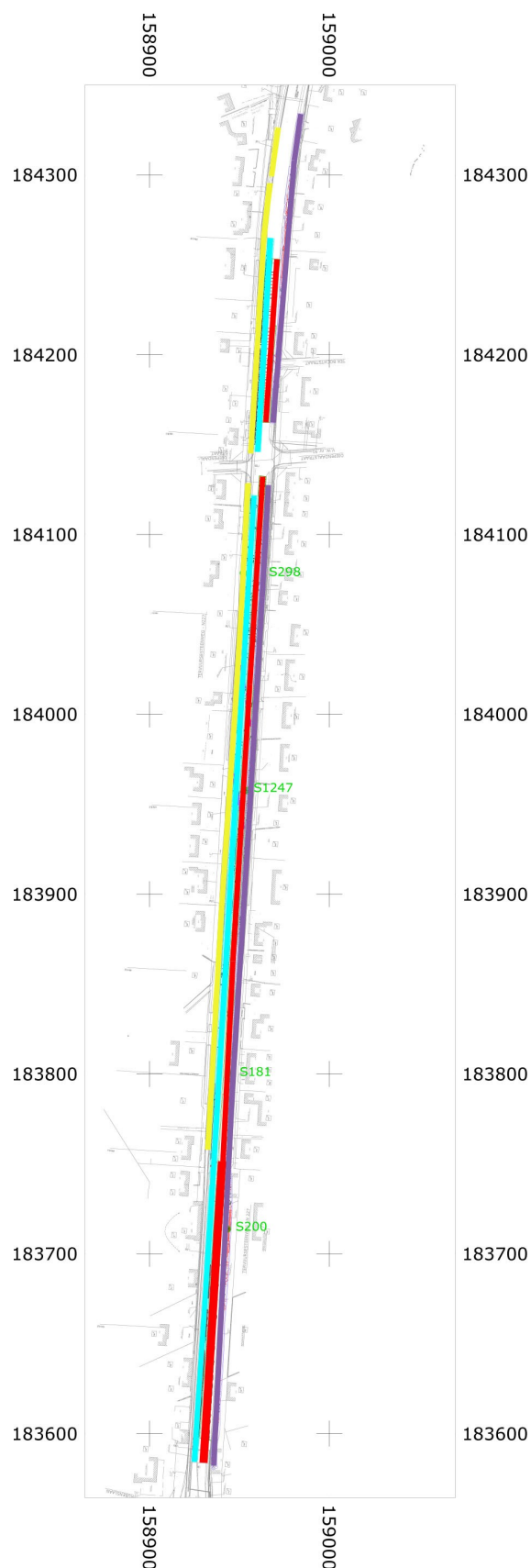

Fig. 14: Werkputtenplan met werkput 1 in donkerblauw, werkput 2 in geel, werkput 3 in rood en werkput 4 in groen

4.2 Vastgestelde topografie en bodemopbouw

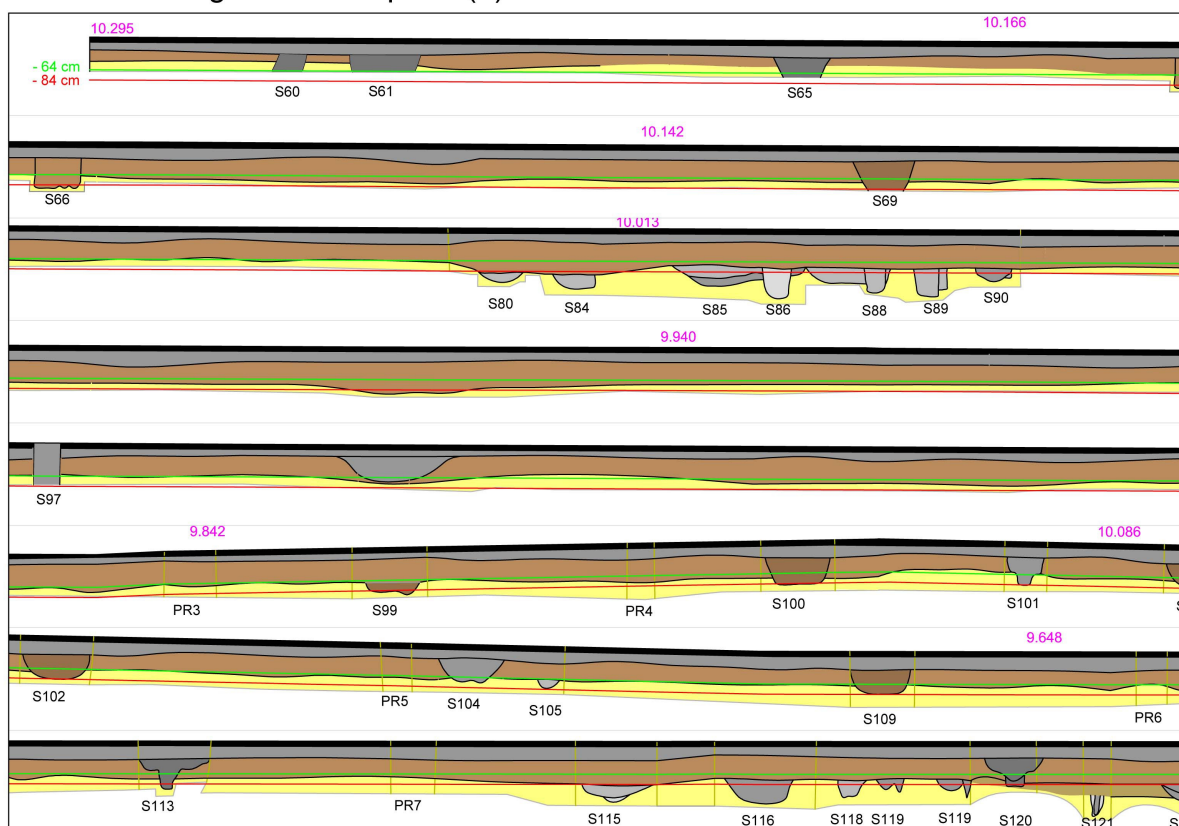
4.2.1 Bodemopbouw

Binnen het onderzoeksgebied is een bodemopbouw vast te stellen die gelijkaardig is binnen het volledige tracé. Wat voornamelijk afwijkt zijn de diktes van de verschillende lagen, hoewel afwijkingen over het volledige tracé erg beperkt zijn. Daarom, maar ook omdat dit een uniek inzicht geeft in de opbouw van de bodem doorheen de *vicus*, werd het volledige profiel geregistreerd en ingetekend.

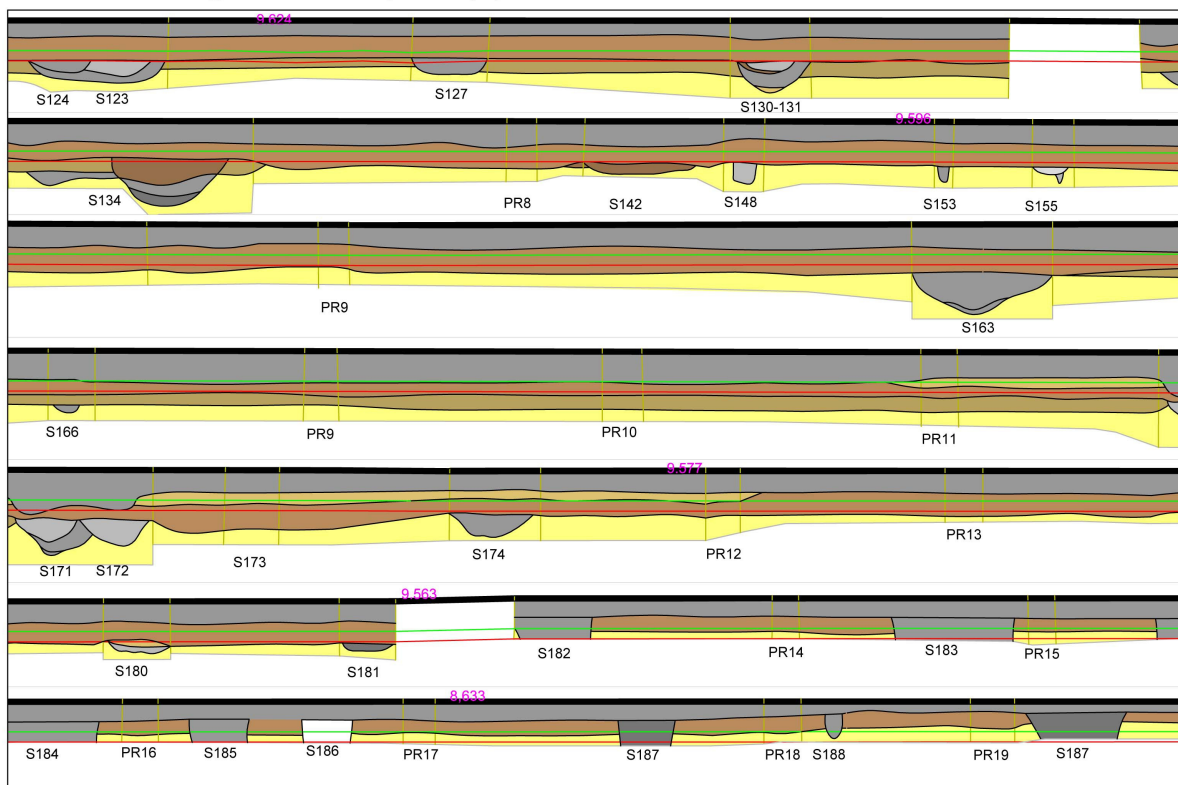
Een eerste profiel werd ingetekend aan de oostzijde van de Tervuursesteenweg, in werkput 1. Een tweede profiel werd ingetekend ten westen van de Tervuursesteenweg, in werkput 2. De registratie van de profielen gebeurde volgens hogerstaande methodiek. Dit zijn de rioleringstracés die als eerste onderzocht werden. Op bepaalde plaatsen kon geen bodemprofiel geregistreerd worden, omdat de aanwezige weginfrastructuur de bodemopbouw te sterk verstoord had. Daar is het bodemprofiel open gelaten.

Op de bodemprofielen is een groene lijn aangegeven op een diepte van 64 cm onder het maaiveld. Dit is de onderzijde van de verstoringsdiepte van de geplande wegenis. Ten opzichte van de bodemverstorende activiteiten werd een bufferzone van 20 cm bepaald, die behouden moest blijven ten opzichte van het archeologische niveau. Aan de hand van de rioleringsleuven werden zones afgebakend waar de bodemverstorende activiteiten (inclusief bufferzone) het archeologisch niveau raken. In deze zones werd een opgraving van de rijstroken uitgevoerd.

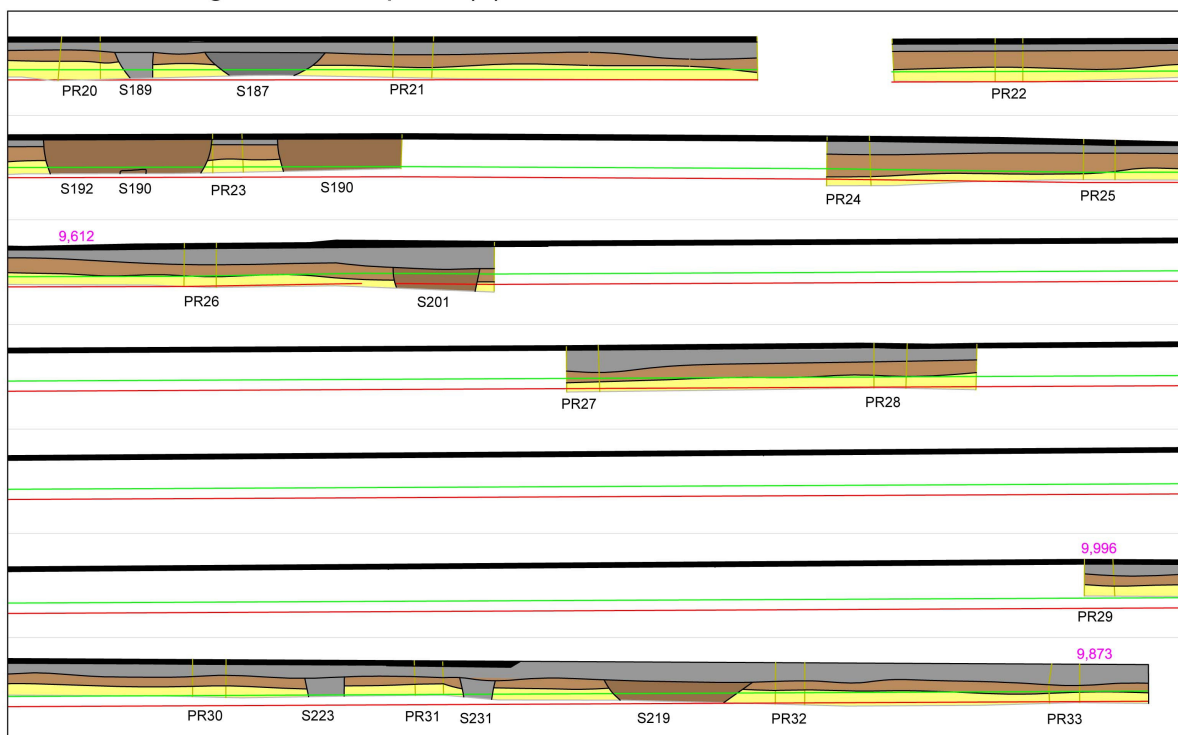
Profiel ter hoogte van werkput 1 (1)

Profiel ter hoogte van werkput 1 (2)

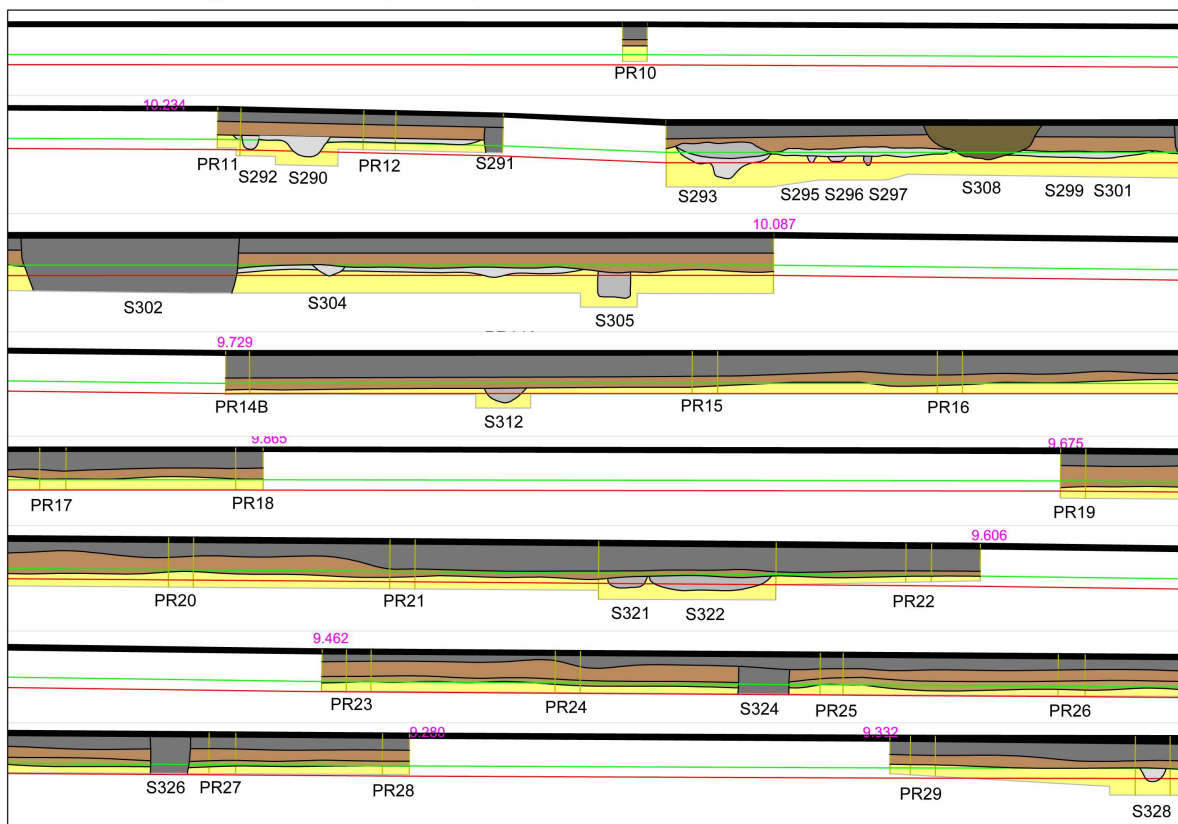
Profiel ter hoogte van werkput 1 (3)

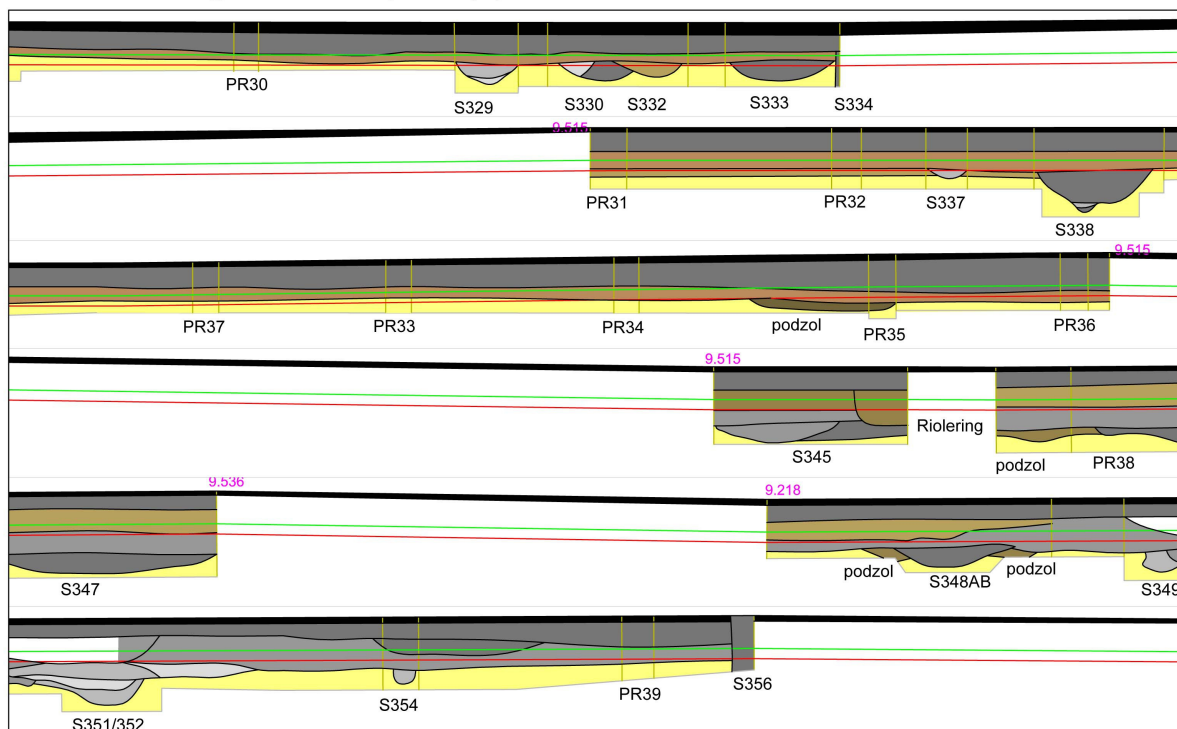
Profiel ter hoogte van werkput 2 (1)

Profiel ter hoogte van werkput 2 (2)

Profiel ter hoogte van werkput 2 (3)

Profiel ter hoogte van werkput 2 (4)

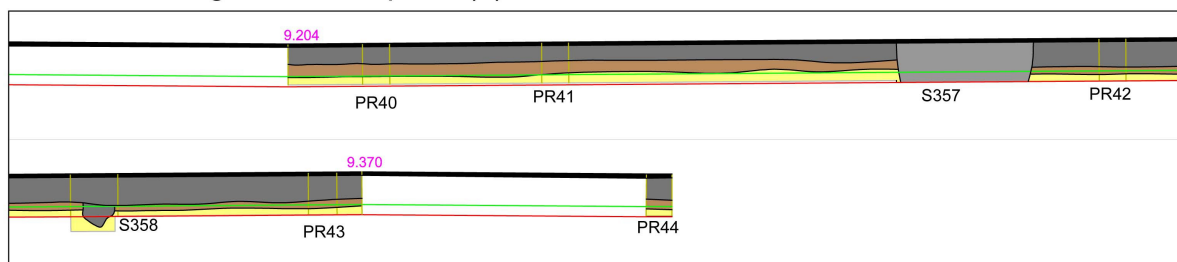

Fig. 15: Geregistreeerde bodemprofielen. Kleuren zijn bij benadering. De geregistreeerde profielen zijn aangegeven met verticale lijnen. Het profielnummer is eronder vermeld. De tussenliggende delen werden geïnterpoleerd. Hoogtes in m TAVW zijn aangegeven in magenta.

De bodemopbouw bestaat – waar geen verharding is – bovenaan uit een homogene donkerbruine zandige laag teelaarde (A-horizont) (Fig. 16). In geval van verharding bestaat deze uit beton of asfalt, bovenop een funderingslaag. Deze funderingslaag is geelgrijs gelaagd. Onder de funderingslaag of onder de teelaarde bevindt zich een homogene (rood)bruine laag, die onder meer op basis van vondstmateriaal geïnterpreteerd lijkt te kunnen worden als een Romeinse afdeklag. Deze laag wordt iets dunner naar het zuiden toe, waar ook de densiteit aan Romeinse sporen lager wordt, maar komt wel voor over het hele tracé. De dikte van de laag varieert tussen 20 en 50 cm. Middeleeuwse en recentere sporen gaan duidelijk door de laag, zoals te zien is in bovenstaande bodemprofielen.

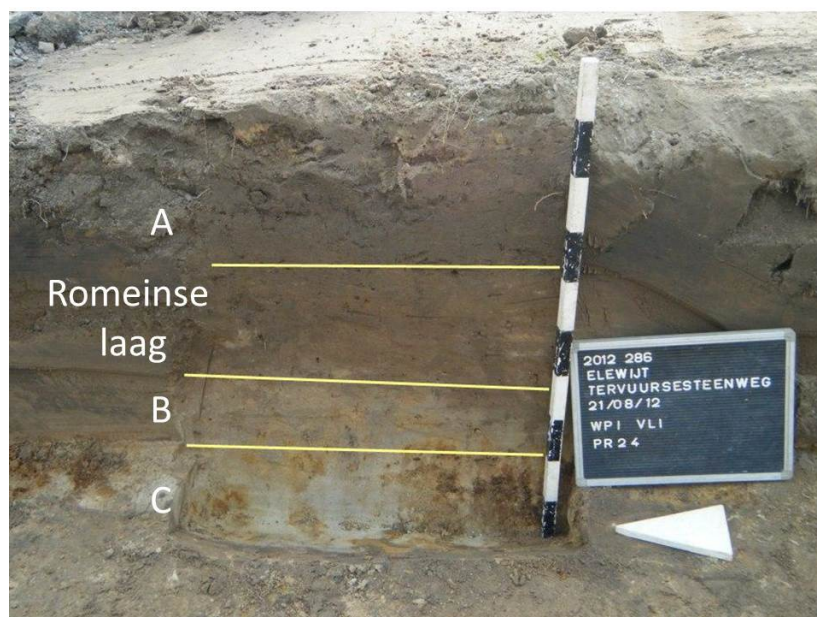

Fig. 16: Profiel 24 met teelaarde (A), Romeinse afdeklaag en lichte bruingrijze B-horizont, boven op de C-horizont

Vondstmateriaal dateert de laag duidelijk in de midden-Romeinse tijd. Het vondstmateriaal uit de laag omvat drie wandfragmenten *Terra Nigra*-achtig aardewerk, een randfragment van een *mortarium*, een rand- en een wandfragment reducerend gebakken gewone waar van een kookpot met een vlakke ondersneden rand, drie wandfragmenten oxiderend gebakken gewone waar en een ijzeren nagel. De (post-)middeleeuwse sporen doorsneden de Romeinse laag.

Regelmatig kon onder deze (rood)bruine laag nog een gehomogeniseerde lichte bruingrijze gevlekte laag afgescheiden worden, die geïnterpreteerd kan worden als een B-horizont. De aanwezigheid van een B-horizont wijst op een goed bewaard bodemarchief. De B-horizont ligt tot slot op de moederbodem (Fig. 16).

Ook in andere *vici* werd een gelijkaardige 'Romeinse laag' aangetroffen. Een voorbeeld is Grobbendonk. Aan de Nijverheidsstraat werd daar de aanwezigheid van een Romeinse laag vastgesteld. De bodemopbouw bestaat er uit de teelaarde (A1) met daaronder een oudere teellaag (A2). Daaronder bevindt zich een Bt horizont, met een homogeen roodbruin uitzicht. De Bt horizont bevatte verschillende Romeinse vondsten en lijkt samen te vallen met een oud Romeins looppniveau.⁴⁴

Ook in Asse werd een 'Romeinse laag' vastgesteld, tijdens onderzoek aan de Nerviërsstraat 60. Over een groot gedeelte van het terrein werd er een 30 cm dikke laag uit de Romeinse periode aangetroffen, die de verschillende Romeinse sporen afdekte, net zoals in Elewijt. De laag wordt er gekenmerkt door een donkergrijze, humusrijke en houtskoolrijke vulling. Het gaat wellicht om een antropogeen pakket dat vermoedelijk na het midden van de 3de eeuw na Chr. aangelegd werd. Een soortgelijk dumpingspakket werd ook aangetroffen tijdens het archeologisch onderzoek op de aanpalende percelen langs de Krokegemseweg in 2007.⁴⁵ Ook te Asse – Nerviërsstraat 32-40 en te Asse – Nerviërsstraat 54-56 werd een 'Romeinse laag' aangetroffen.⁴⁶

De samenstelling van de Romeinse laag in Elewijt vertoont meer gelijkenissen met de vastgestelde Romeinse laag uit Grobbendonk, dan die uit Asse. De Romeinse laag uit Elewijt is

⁴⁴ Bruggeman *et al.* 2014, 25

⁴⁵ Magerman *et al.* 2011, 124-126

⁴⁶ Magerman *et al.* 2013, 106 en De Beenhouwer/Magerman 2011, 10-11

namelijk niet donkergrijs maar eerder bruinrood. Ze is niet zo humusrijk en is niet houtskoolrijk, zoals in Asse.

4.2.2 Topografie

Met betrekking tot de vochtigheid van de bodem kon vastgesteld worden dat de bodem in de zuidelijke helft van het onderzoeksgebied opmerkelijk vochtiger is dan in de noordelijke helft. Dit lijkt samen te gaan met de topografie. Het landschap is immers lager gelegen in het zuiden dan in het noorden (Fig. 17).

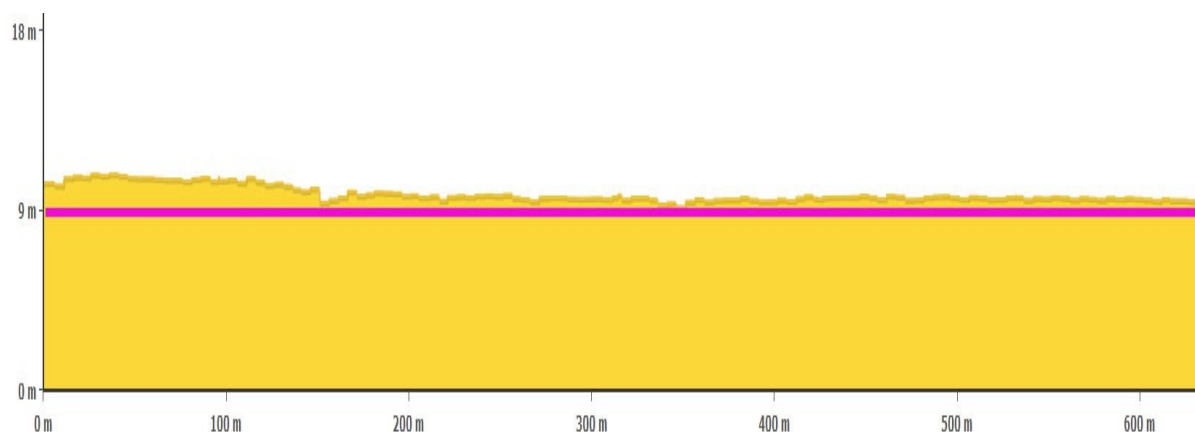

Fig. 17: Verloop van de hoogte (in m TAW) binnen het onderzoeksgebied met links het noordelijke deel van het tracé en rechts het zuidelijke deel (<http://www.geopunt.be/kaart>). De magenta lijn geeft de referentiehoogte van 9 m TAW aan. De bovenzijde is de hoogte van het maaiveld.

Binnen het eigenlijke onderzoeksgebied konden tevens hoogteverschillen vastgesteld worden. Over het merendeel van het onderzoeksgebied bevindt het archeologisch niveau zich circa 70 cm onder het maaiveld, tussen 8,5 en 9,7 m TAW. Verschillen zijn slechts plaatselijk en zijn waarschijnlijk landschappelijk te verklaren als kleine depressies. Deze bleven behouden omdat voor de aanleg van de weg het terrein waarschijnlijk genivelleerd werd. Geluk daarbij is dat de beperkte depressies opgevuld werden, zonder de hoger gelegen delen af te graven. Daarop wijzen de bewaarde bodemhorizonten in de geregistreerde profielen.

4.3 Romeinse tijd

Uit de Romeinse tijd werden 301 sporen aangetroffen. Het gaat om greppels, kuilen en paalsporen. De densiteit aan sporen is het grootst centraal en in het noorden van het tracé en neemt sterk af naar het zuiden toe.

4.3.1 Greppels

De aangetroffen greppels worden besproken van het noorden naar het zuiden. In het uiterste noorden werden twee greppels aangetroffen die Romeins aardewerk opleverden, en op basis hiervan in de Romeinse tijd gedateerd worden (Fig. 18).

S1 heeft een groenbruine gevlekte vulling bovenaan en een grijsgroene gevlekte vulling daaronder. De greppel heeft een oost-west oriëntatie, is maximaal 8,7 m breed en maximaal 1,14 m diep bewaard. Het spoor bevatte Romeins vondstmateriaal. Het gaat meer bepaald om een bodemfragment van een buikige beker met kerfbandzones (Fig. 19), een vrij fijn en hard wandfragment handgevormd aardewerk met een dikte van 1 cm en een verschraling van schervengruis, een wandfragment van een *mortarium* en vijf fragmenten dakpan.

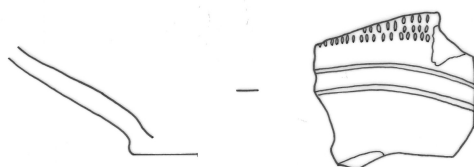

Fig. 19: Vondst uit S1 (1/3)

S2 heeft een grijsbruine gevlekte vulling en een gemiddelde breedte van 1,54 m. Ook deze greppel heeft een oost-west oriëntatie. Het spoor bleek bij couperen een rechthoekig verdiepte zone te vertonen, die circa 75 cm diep was (Fig. 20). Het spoor leverde een wandfragment *terra sigillata*, een bodemfragment van een beker in reducerend gebakken gewone waar (Fig. 21), een wandfragment oxiderend gebakken gewone waar, een wand- en een bodemfragment van een *dolium* en tien fragmenten dakpan op. Ook deze vondsten plaatsen S2 in de Romeinse tijd.

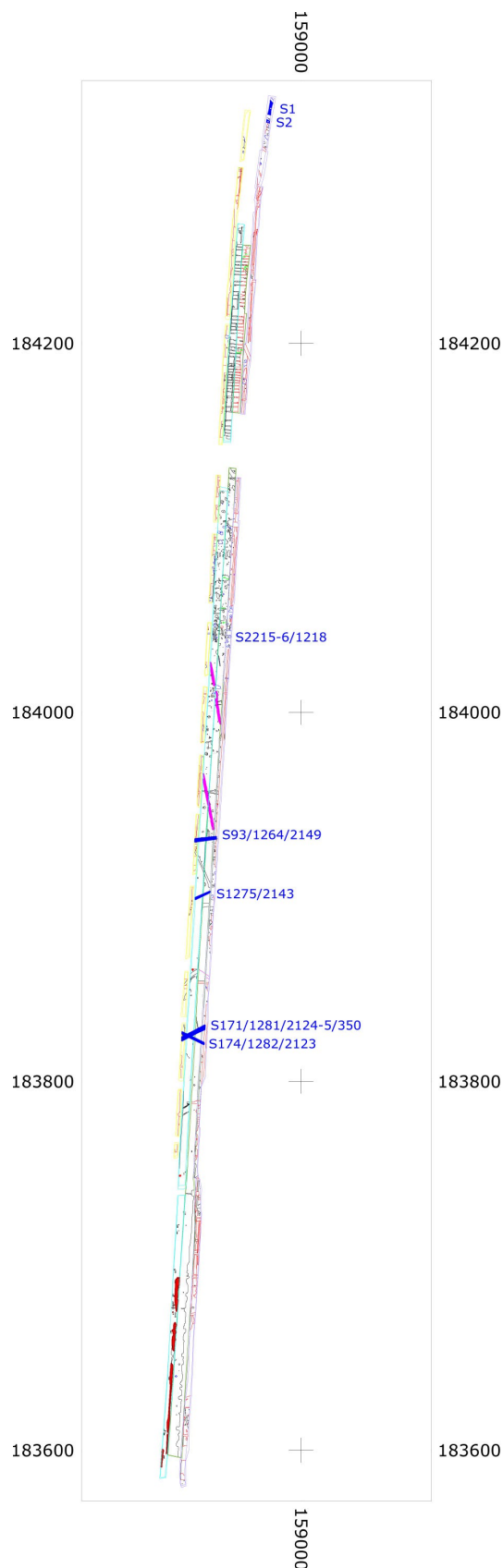

Fig. 18: Overzicht van de in de tekst besproken greppels (donkerblauw)

Fig. 20: Doorsnede van S2

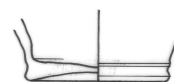

Fig. 21: Vondst S2 (1/3)

S93/1264/2149 is een greppel met een grijsbruine gevlekte vulling, een oost-west oriëntatie en een gemiddelde breedte van 1,18 m. Door het ontbreken van vondstmateriaal kan het spoor niet verder aan een periode toegewezen worden. Op basis van de vulling sluit de greppel eerder aan bij de sporen uit de Romeinse tijd. Ook lijkt de greppel niet samen te vallen met perceelsgrenzen die te zien zijn op historisch kaartmateriaal. Daarom wordt de greppel in dit hoofdstuk besproken.

S1275/2143 heeft een donkergrijze vulling, is maximaal 40 cm diep en 56 cm breed. De greppel heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie. Het spoor bevatte een fragment van een Romeinse dakpan, waardoor het mits de nodige voorzichtigheid in de Romeinse tijd geplaatst kan worden. Ook lijkt de greppel niet samen te vallen met perceelsgrenzen die te zien zijn op historisch kaartmateriaal. Daarom wordt de greppel in dit hoofdstuk besproken.

Tot slot werd nog een cluster van greppels aangetroffen. De greppels hebben een donkergrijze vulling. S171/1281/2124/2125 (Fig. 23)/350 heeft een noordoost-zuidwest oriëntatie, een breedte van circa 76 cm en een maximale bewaarde diepte van 54 cm. Vondstmateriaal omvat twee bodemfragmenten van twee bekers in gesmookt aardewerk (Fig. 22), een wandfragment reducerend gebakken aardewerk, twee fragmenten van een Romeinse dakpan en een brok metaal. De vondsten lijken voor de greppel te wijzen op een datering in de tweede helft van de 2de eeuw. Daarnaast werd aan het vlak nog een wandfragment steengoed aangetroffen, dat vermoedelijk als intrusief beschouwd mag worden.

Fig. 22: Vondsten uit S2124 (1/3)

Fig. 23: Doorsnede van S2123 en S2125

S174/1282/2123 (Fig. 23) heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 54 cm. Vondstmateriaal omvat een fragment bouwmetaal dat niet verder te identificeren is. S1280 en S348 hebben een noordnoordwest-zuidzuidoost oriëntatie, een breedte tussen 26 en 46 cm en geven uit op de greppel S171/1281/2124/2125/350.

Bovenstaande greppels hebben een gelijkaardige oriëntatie en lijken planmatig ingepland. Op basis hiervan lijken de greppels geïnterpreteerd te mogen worden als perceelsgreppels of erfafbakeningen. Een interpretatie van erfafbakeningen kan niet onderbouwd worden door de vondst van gebouwstructuren. Vondstmateriaal laat geen engere datering dan de Romeinse tijd toe. Daarnaast is het mogelijk dat de greppels ook een afwateringsfunctie hadden.

Fig. 24: S2215 en S2216

Tijdens het onderzoek kwamen een paar smalle greppeltjes met een gelijklopende oriëntatie aan het licht. Omwille van hun parallelle ligging, werd een interpretatie als mogelijke karrensporen naar voor geschoven.⁴⁷ Een interpretatie van standgreppel is ook mogelijk, maar er werd geen gerelateerde plattegrond herkend, die deze interpretatie ondersteunt.

S2215 en S2216 (Fig. 24), evenals S1218 dat in het verlengde van S2215 ligt, hebben een donkere bruingele gevlekte vulling, een gemiddelde breedte van 21 cm en een maximale bewaarde diepte van 6 cm.

De sporen liggen quasi evenwijdig aan elkaar, met een afstand van circa 91 cm tussen de middelpunten. Er werd geen vondstmateriaal in aangetroffen, waardoor hun datering onduidelijk is. Omwille van het eerder uitgeloogde karakter van de vulling en het uitzicht van de vulling, dat aansluit bij andere sporen uit de Romeinse periode, werd er voor gekozen om de sporen in dit hoofdstuk te bespreken.

⁴⁷ Karrensporen werden ook elders reeds aangetroffen in opgravingen, zoals in Oudenburg (Hollevoet 1994, 211-212). Parallellen uit Elewijt zijn niet gekend.

4.3.2 Kuilen

4.3.2.1 Onzekere functie

Het onderscheid tussen kuilen en paalsporen is niet altijd gemakkelijk te maken. Een paalspoor zonder paalkern kan ook als een kuil geïnterpreteerd worden, maar niet elke kuil is een paalspoor. Wanneer een paal gerecupereerd werd uit een paalspoor, is natuurlijk evenmin een paalkern aanwezig. Om het onderscheid te maken, werd voornamelijk afgegaan op de omvang van het spoor. Een kuil diende vaak voor opslag of extractie. In het kader van deze functies is te verwachten dat een kuil altijd enige omvang gehad heeft. Paalsporen laten ook kleinere sporen achter, evenals grote sporen. Kleinere sporen werden daarom geïnterpreteerd als paalsporen, terwijl grotere sporen enkel geïnterpreteerd werden als paalspoor wanneer de resten van een kern aanwezig waren. Zoals gezegd is een paalspoor ook een kuil, maar niet elke kuil is een paalspoor. Op basis van de gehanteerde methode is de interpretatie zo correct mogelijk te beschouwen.

S1197/2266 (Fig. 25) is een ovale kuil met twee vullingen. De bovenste laag is donker grijsbruin gevlekt, de onderliggende laag is grijsbruin gevlekt. Het spoor meet 4,20 bij 1,30 m. De functie van de kuil is onduidelijk. Vondstmateriaal uit de bovenste laag omvat vier wandfragmenten en twee bodemfragmenten van een dolium.

Fig. 26: S2150

S2150 is een ronde kuil (Fig. 26), die greppel S93/1264/2194 oversnijdt. S2150 is dus jonger dan S93/1264/2194. De kuil heeft twee vullingen. De bovenste laag is homogeen donkergrijs, de onderliggende laag is donker- en lichtgrijs gevlekt. Het spoor heeft een diameter van 1,77 m en is

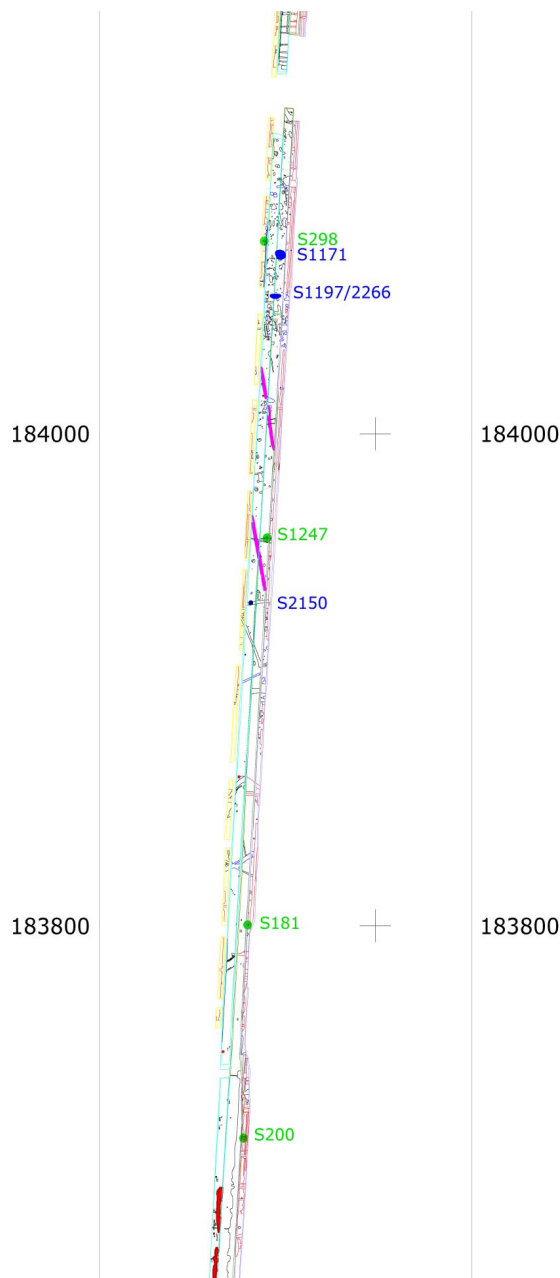

Fig. 25: Overzicht van de in de tekst besproken kuilen. Houtskoolrijke kuilen zijn in groen weergegeven. (legende: blauw = Romeinse tijd, magenta = middeleeuwen, rood = nieuwe/nieuwste tijd)

72 cm diep bewaard. De functie van de kuil is onduidelijk. Vondstmateriaal ontbreekt, maar de eerder uitgeoogde vulling wijst mogelijk op een datering in de Romeinse tijd.

4.3.2.2 Houtskoolrijke kuilen

Binnen de kuilen zijn er kuilen met een houtskoolrijke vulling te onderscheiden (Fig. 25). Daarvan werden er verschillende vastgesteld tijdens het onderzoek. Ze kwamen verspreid binnen het onderzoeksgebied voor. Nergens werden kenmerken vastgesteld die er op wijzen dat het gaat om verbranding *in situ*. Ook botmateriaal ontbreekt veelal. Op basis van deze kenmerken lijken de kuilen met een houtskoolrijke vulling vooral geïnterpreteerd te mogen worden als de dump van verbrande of verkoolde resten, zoals bijvoorbeeld haardresten.

Fig. 28: S298

Fig. 27: Coupe van S298

Een eerste spoor is S298 (Fig. 28 en Fig. 27), een ronde, zwartbruine gevlekte kuil, die vrij veel houtskool bevatte. Het spoor heeft een diameter van 92 cm en is bewaard tot een diepte van circa 15 cm. Het spoor leverde negen metaalslakken op, een platte ijzeren staaf die gecorrodeerd is (mogelijk een mes of een wapen), zes wandfragmenten handgevormd aardewerk, mogelijk met een organische vershraling en een dikte van 6 mm, twee wandfragmenten *Terra Nigra* en een fragment Romeinse dakpan.

Een ander zeer houtskoolrijk spoor is S1247 (Fig. 30 en Fig. 31). Het is rond van vorm en heeft een donkere zwartgrijze gevlekte vulling. Het spoor heeft een diameter van 98 cm en is in doorsnede circa 16 cm diep. Het spoor bevatte geen vondstmateriaal.

Fig. 29: Ijzeren staaf uit S298

Fig. 30: S1247

Fig. 31: S1247 coupe DC

Spoor 181 (Fig. 32 en Fig. 33) is eveneens een ronde kuil met een donkere, grijszwarte gevlekte vulling. De kuil heeft een diameter van 86 cm en een maximale bewaarde diepte van 8 cm. Vondstmateriaal ontbreekt.

Fig. 32: S181

Fig. 33: Coupe van S181

S200 (Fig. 34 en Fig. 35) is een eerder rechthoekige kuil, in tegenstelling tot de andere kuilen met een houtskoolrijke vulling. Ook S200 heeft een zwartgrijze gevlekte vulling en centraal nog een lichtgrijze vulling. Het spoor werd aan beide uiteinden oversneden door recente verstoringen en er ging nog een bruine verstoring door. Het spoor bleek slechts een 10 cm diep bewaard en bevatte veel houtskool, maar geen vondsten of bot. De afwezigheid van vondsten en botmateriaal ondersteunt een eerste interpretatie als mogelijk brandrestengraf niet. Het lijkt eerder een kuil waar verbrande of verkoolde resten in gedumpt zijn, zoals haardresten.

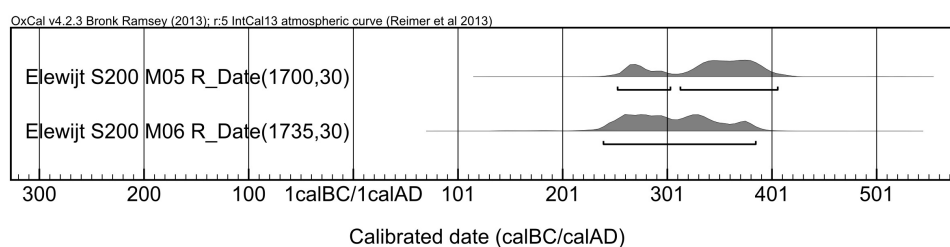

Fig. 34: S200

Fig. 35: Coupe van S200

Op houtskool uit de vulling van S200 werden twee ^{14}C -dateringen uitgevoerd,⁴⁸ ter controle van de bekomen resultaten. Dit leverde een datering op tussen 253 en 406 cal. AD voor houtskoolstaal M05 (Poz-64656, 1700 +/- 30 BP, 2 σ) en een datering tussen 252 en 385 cal. AD voor houtskoolstaal M06 (Poz-64658, 1735 +/- 30 BP, 2 σ). Beide dateringen sluiten erg goed bij elkaar aan en plaatsen het spoor in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw.

4.3.2.3 Waterkuil

Een kuil waar bijzondere aandacht aan werd besteed, is S1171 (Fig. 36 en Fig. 37). Het is een waterkuil, die in het vlak een donkere bruinigrijze gevlekte vulling heeft, met daarrond een bruine gevlekte vulling. De waterkuil was eerder ovaal van vorm. De lengte bedroeg circa 3 m van noord naar zuid en meer dan 3,5 m van oost naar west. De waterkuil had een maximale bewaarde diepte van 1,43 m (7,79 m TAW).

⁴⁸ Uitgevoerd door Poznań Radiocarbon Laboratory

Fig. 36: S1171

Fig. 37: Deel van de coupe van S1171

De waterkuil bestond uit zes opvullingslagen (Fig. 38) en werd bemonsterd aan de hand van twee pollenprofielen. Laag a, de bovenste laag, is donker bruingrijs gevlekt. Langs weerszijden bevond zich laag b, die bruin gevlekt is. Onder laag a zat laag c, een humeuze zwartrode gevlekte laag met een hoge concentratie aardewerk. Onder laag c zaten van binnen naar buiten toe: laag d, een homogene grijze laag waarin enkele volledige potten werden aangetroffen; laag e, een lichtgrijze gevlekte laag en tenslotte laag f, een geelgrijze gelaagde laag. Op basis van het vondstmateriaal is het spoor te dateren in de tweede helft van de 1ste of het begin van de 2de eeuw.

Tijdens het terreinonderzoek werd de vraag gesteld of het spoor beschouwd mag worden als een waterput, een waterkuil of gewoon een diepe kuil. Er werden geen aanwijzingen van een bekisting vastgesteld in S1171, terwijl de andere waterputten die in Elewijt aangetroffen werden, wel gekenmerkt worden door een stenen of houten bekisting. Bovendien zijn de waterputten ingegraven tot een diepte van 3 à 4 m.⁴⁹ Bijgevolg lijkt het spoor niet beschouwd te mogen worden als een waterput. Wel werd tijdens het onderzoek vastgesteld dat de kuil doorheen de grondwatertafel gaat, waardoor een interpretatie als waterkuil aangehouden kan worden. Het is echter niet duidelijk of de grondwatertafel in de Romeinse tijd even hoog stond. Ook de gelaagde vulling (afwisseling van bandjes) van laag f lijkt te wijzen op een interpretatie als waterkuil. Op basis daarvan beschouwen we S1171 als een waterkuil. Een andere mogelijkheid is dat het gaat om de aanzet van een waterput, die nooit af geraakt is, of een kuil waarvan de oorspronkelijke functie niet gekend is. De vulling werd bemonsterd aan de hand van een pollenprofiel. De resultaten van het natuurwetenschappelijk onderzoek zijn te vinden in hoofdstuk 4.3.2.3.2.

⁴⁹ Magerman 2005, 81

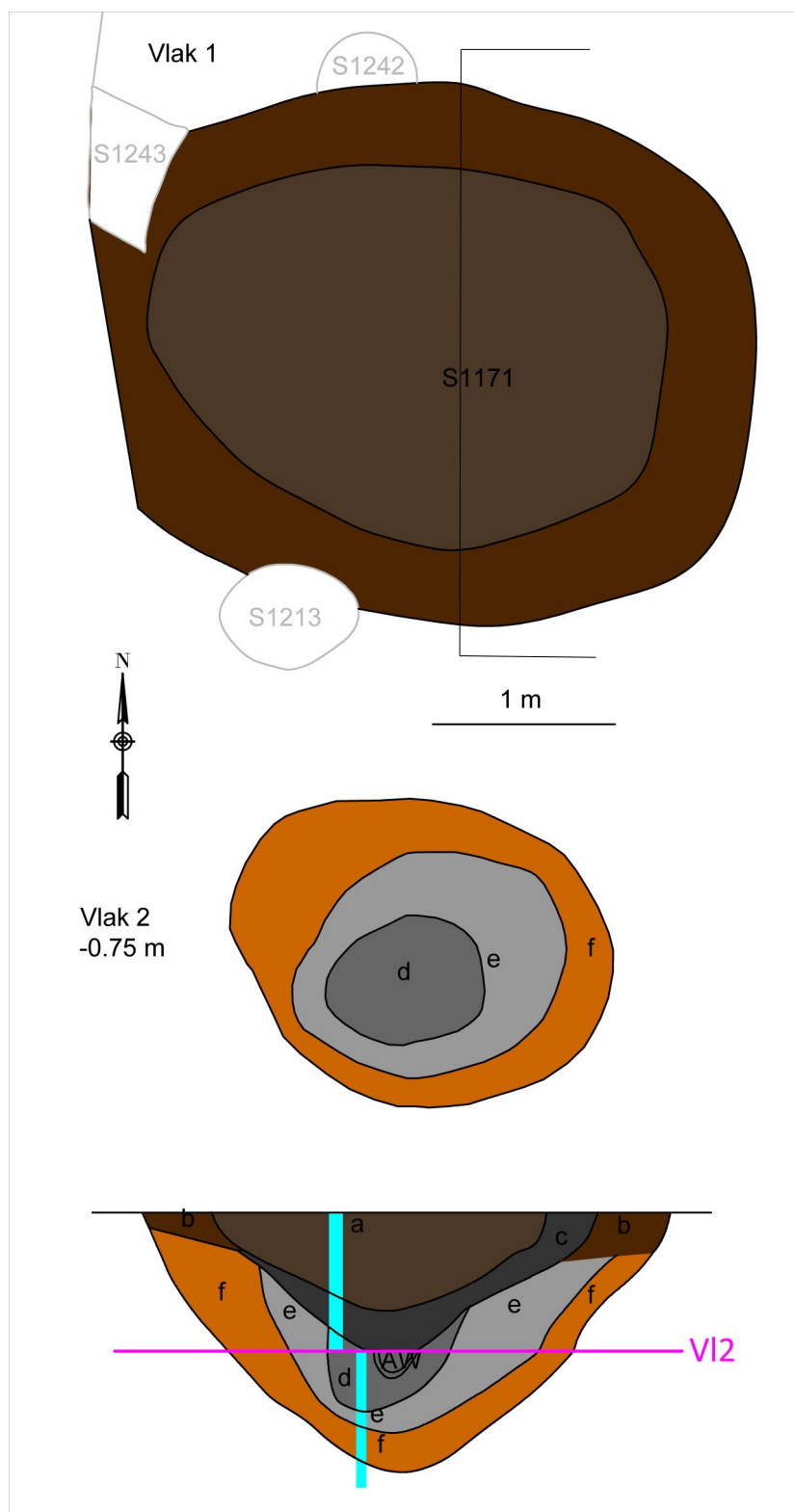

Fig. 38: S1171 waterput vlak- en coupetekeningen

4.3.2.3.1 Vondstmateriaal

Ter hoogte van vlak 2 (8,47 m TAW) werd, na het uithalen van de eerste helft van de put, in laag d een pot gezien. Bij het wegnemen ervan bleken er twee andere potten onder te zitten. Hieronder werd nog meer aardewerk zichtbaar. Er werden in totaal zes volledige potten

ingezameld en meerdere reeds gebroken potten. Hieronder volgt een bespreking van het materiaal volgens stratigrafische laag in de waterkuil.

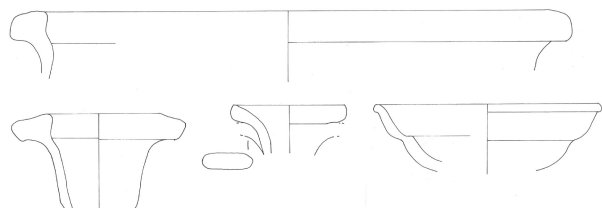

Fig. 39: V152 S1171a kookpot (boven), kruiken (onder links) en Drag. 27 (onder rechts) (1/2)

Fig. 40: V152 S1171a bord met niet verdikte ongeprofileerde rand (1/2)

In laag a werden onder meer twee wandfragmenten en één oorfragment van een rode transportamfoor aangetroffen. Er werd een rand van een kruikamfoor met trechtervormige tuit in witgeel bakkend aardewerk gevonden. Aan de binnenzijde is een peklaag aanwezig. Deze vorm kan toegewezen worden aan het type 449 – 451 volgens de classificatie van Vanvinckenroye.⁵⁰ Er werd nog een andere kruik aangetroffen, een kruik met ringvormige lip in wit bakkend aardewerk van het type 392 (Fig. 39).⁵¹

Fig. 41: Oorfragment rode transportamfoor uit S1171 laag a

Een derde randfragment is afkomstig van een kruik met omgeslagen wand van het type Stuart 110B.⁵² Er werden in laag a ook fragmenten Terra Siggillata aangetroffen van het type Dragendorff 27, voorkomend vanaf 15 tot 150 na Chr.⁵³ Eveneens in deze context werd er een randfragment van een bord met niet verdikte, ongeprofileerde rand aangetroffen (Fig. 40). Dit is witbakkend en heeft twee groeven onder de rand aan de buitenzijde. Het kan gedetermineerd worden als een Stuart 218. Deze komen voor vanaf 70, maar vooral in 2de eeuw na Chr. en later.⁵⁴

⁵⁰ Vanvinckenroye 1991: 104

⁵¹ Vanvinckenroye 1991: 86

⁵² Hiddink 2011: 124

⁵³ Hiddink 2011: 46, 47

⁵⁴ Hiddink 2011: 160

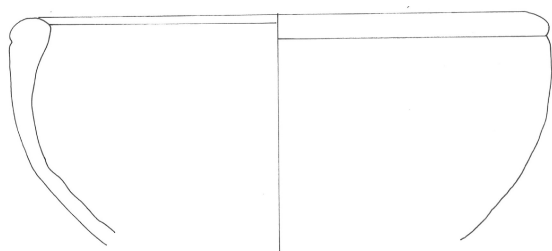

Fig. 42: V154 S1171a ruwwandige kom met naar binnen toe verdikte rand (1/2)

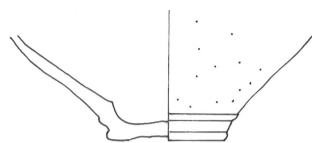

Fig. 44: V154 S1171a bekertje met zandbestrooiing (1/2)

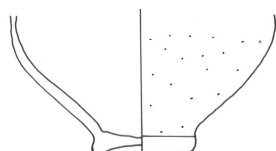

Fig. 45: V156 S1171a bekertje met zandbestrooiing (1/2)

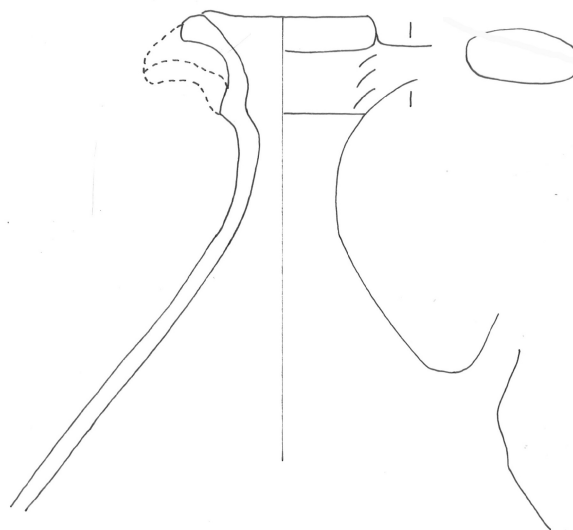
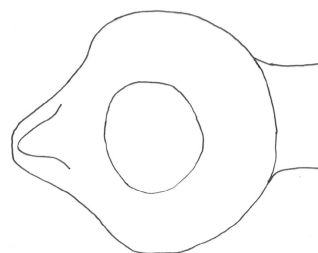

Fig. 43: V161 S1171a kan met ingeknepen tuit (1/2)

In reducerend gebakken gewone waar werd een randfragment van een kookpot met dekselgeul aangetroffen. Er zijn roetsporen langs de buitenzijde te zien. Dit fragment valt in de classificatie van Vanvinckenroye onder 479 (Fig. 46).⁵⁵ Verder werden er nog verschillende wandfragmenten handgevormd aardewerk aangetroffen, waarschijnlijk afkomstig van dolia. V154 is eveneens afkomstig uit laag a van de waterkuil. Deze bestaat uit een bekertje en een kom (Fig. 42 en Fig. 44). Het bekertje betreft geverfd waar, met een fijne zandbestrooiing aan de buitenzijde, in wit bakkende klei met een doffe, afschilferende grijszwarte deklaag. Het valt onder Brunsting techniek b, te plaatsen in de 2de – 3de eeuw.⁵⁶ De vorm valt onder het type 179 volgens de classificatie van Vanvinckenroye, te dateren rond 200 na Chr.⁵⁷ De kom betreft een ruwwandige kom in wit bakkende gewone waar met naar binnen toe verdikte rand en roetsporen. In de classificatie van Vanvinckenroye kan ze geplaatst worden onder het type 533, te dateren van einde 2de tot de 1ste helft van de 3de eeuw.⁵⁸

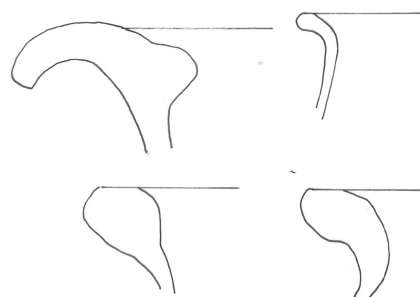

Fig. 46: V161 S1171a randfragmenten (1/2)

⁵⁵ Vanvinckenroye 1991: 112

⁵⁶ Hiddink 2011: 90

⁵⁷ Vanvinckenroye 1991: 42

⁵⁸ Vanvinckenroye 1991: 124

V156 omvat een bekertje in geveerd waar met een fijne zandbestrooiing (Fig. 45). Het is ook uit witbakkende klei, maar heeft een doffe, afschilferende roodbruine deklaag. Dit bekertje is te dateren van de 1ste tot de 2de eeuw.⁵⁹ Van vormtype valt dit ook onder het type 179 volgens de classificatie van Vanvinckeroye, te plaatsen rond 200 na Chr.⁶⁰ V161 uit laag a leverde onder meer een kan met ingeknepen tuit in reducerend gebakken gewone waar op, met een éénledig oor (Fig. 43). De kan is van het type Stuart 110B, te dateren vanaf 130 tot 200 na Chr.⁶¹ Verder leverde V161 een mortarium met overhangende rand (Fig. 46), in witbakkend aardewerk van het type 349 volgens de classificatie van Vanvinckenroye, voorkomend van het einde van de 1ste eeuw tot de 2de eeuw.⁶² Er werd nog een rand van een kookpot in reducerend gebakken gewone waar aangetroffen, een rand van een witbakkende kruik met oranje kern en een randfragment in Terra Nigra toe te schrijven aan een beker of een fles.

Op basis van het gedetermineerde materiaal kan er een datering afgeleid worden voor laag a. De vroegste datering wordt gekregen door de Terra Siggillata, namelijk de vorm Dragendorff 27, deze dateert vanaf 15 tot 150 na Chr. De jongste dateringen komen van het bekertje met Brunsting techniek b van het vormtype 179 volgens de classificatie van Vanvinckenroye, te dateren rond 200 na Chr. en de ruwwandige kom met naar binnen toe verdikte rand van het type 533 volgens de classificatie van Vanvinckeroye (einde 2de tot eerste helft 3de eeuw).

In laag b werd naast bouw materiaal zoals tegulae, een wandfragment reducerend gebakken gewone waar van een kom of beker aangetroffen, samen met een fragment Terra Nigra, eveneens van een kom of beker. Verder werd er nog een fragment van een rode transport amfoor en 19 fragmenten van een Terra Nigra kom aangetroffen (V146). V168 omvat een fragment van een reducerend gebakken kookpot met naar buiten omgeslagen rand en twee wandfragmenten van een witbakkende kruik met duidelijke draaigroeven aan de binnenzijde.

Fig. 47: V165 S1171c (1/2) kookpotten met naar buiten omgeslagen rand

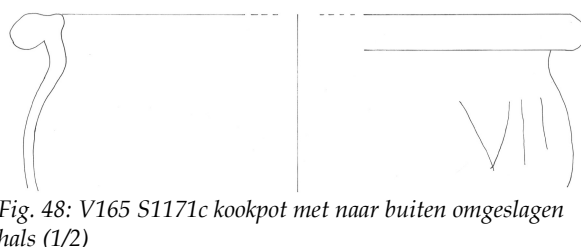

Fig. 48: V165 S1171c kookpot met naar buiten omgeslagen hals (1/2)

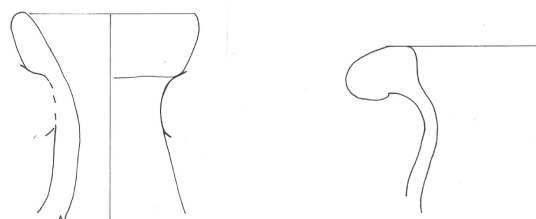

Fig. 49: V165 S1171c kruikamfoor en kookpot (1/2)

In laag c van de waterkuil werden in V165 vier randfragmenten aangetroffen van kookpotten (Fig. 47) met naar buiten omgeslagen rand (drie oxiderend gebakken en één reducerend gebakken) waarvan één met inkervingen ("VII"?, Fig. 48) op de schouder. Verder werd er een kruikamfoor met trechtersvormige

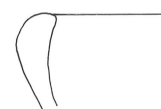

Fig. 50: V165 S1171c bord (1/2)

⁵⁹ Hiddink 2011: 90

⁶⁰ Vanvinckenroye 1991: 42

⁶¹ Hiddink 2011: 124, 125

⁶² Vanvinckenroye 1991: 74

tuit aangetroffen (Fig. 49), met een geglooid hals en tweeledige oren. Deze valt te plaatsen onder het type 450 volgens de classificatie van Vanvinckenroye.⁶³ Tenslotte werd een randfragment aangetroffen in gewone waar en reducerend gebakken, van een bord (Fig. 50).

Laag d bevatte veel materiaal, waaronder in totaal zes volledige potten en meerdere reeds gebroken potten. V147 bestaat uit 20 scherven, waarvan één bodemfragment en 19 wandfragmenten, van een Terra Nigra beker of kom en één wandfragment van een oxiderend gebakken kruik. V149 betreft één van de volledige potten uit de waterkuil. Het betreft een pot met een verdikte naar buiten omgeslagen wand in reducerend gebakken gewone waar met pek op de hals. Hij valt te plaatsen onder het type 470 van de classificatie van Vanvinckenroye.⁶⁴ Er werd ook een oxiderend gebakken kruikamfoor met brede afgeplatte buik aangetroffen (V150, Fig. 53) in deze laag, mogelijk van het type 437 volgens de classificatie van Vanvinckenroye.⁶⁵ Verder werden er nog fragmenten aangetroffen van een fles en een beker in Terra Nigra, een wandfragment in Terra Nigra met kerfbandversiering en enkele wandfragmenten kruikwaar (Fig. 52). In deze laag is eveneens een misbaksel aangetroffen (Fig. 51). De rand is vervormd.

Fig. 51: V164 S1171d misbaksel

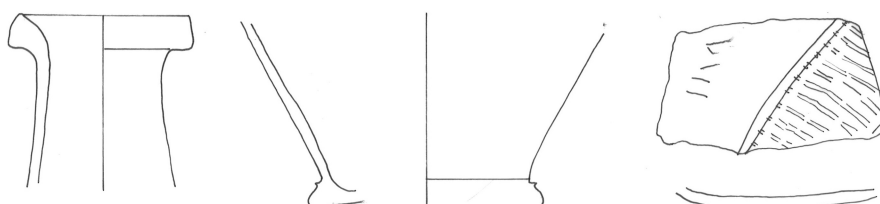

Fig. 52: V153 S1171d fles: fles, beker, kerfbandversiering (1/2)

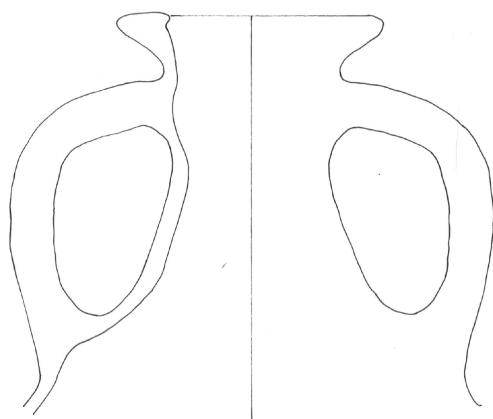

Fig. 53: V150 S1171d kruikamfoor (1/2)

V159 leverde een Terra Nigra fles op met een zwarte afdeklaag aan de buitenzijde en kerfbandversiering op de schouder (Fig. 55). Ze valt te classificeren onder Vanvinckenroye 77-80, te dateren van het 2de kwart van de 1ste eeuw tot het begin van de 2de eeuw.⁶⁶ V164 in laag d bestaat uit onder meer een pot en twee flessen (Fig. 56). Het betreft een reducerend gebakken pot in fijne waar met naar buiten gebogen rand (Fig. 54). Deze beker is onversierd maar heeft twee vingertopindrukken op de schouder. Hij valt onder het type 306 volgens de classificatie van

⁶³ Vanvinckenroye 1991:104

⁶⁴ Vanvinckenroye 1991: 110-111

⁶⁵ Vanvinckenroye 1991: 98-99

⁶⁶ Vanvinckenroye 1991, 27

Vanvinckenroye.⁶⁷ De eerste fles is een buikige fles in een Terra Nigra-achtig baksel. De schouder is versierd met groeven en ribbels en valt in de categorie 76 tot 81 van Vanvinckenroye, daterend midden 1ste eeuw tot het laatste derde van de 1ste eeuw.⁶⁸ Een tweede Terra Nigra-achtige fles heeft kerfbandversiering op de schouder. Deze valt onder het type 329 van Vanvinckenroye.⁶⁹ V151 uit laag d bestaat onder meer uit 18 scherven van een kookpot uit reducerend gebakken gewone waar, waaronder één randfragment en drie bodemfragmenten. Op één van de wandfragmenten is een zigzaggende lijn als versiering te zien. Verder behoren tot deze vondstcontext 15 scherven van een kruik in Terra Nigra, waaronder één oorfragment. Ook werden er scherven van een dolium, oxiderend gebakken gewone waar en Terra Siggillata aangetroffen.

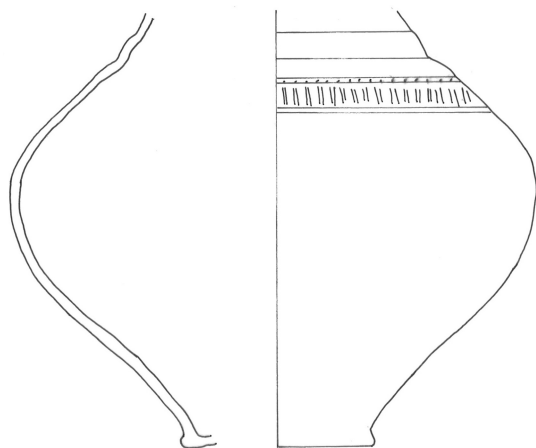

Fig. 55: V159 S1171d fles met kerfbandversiering (1/2)

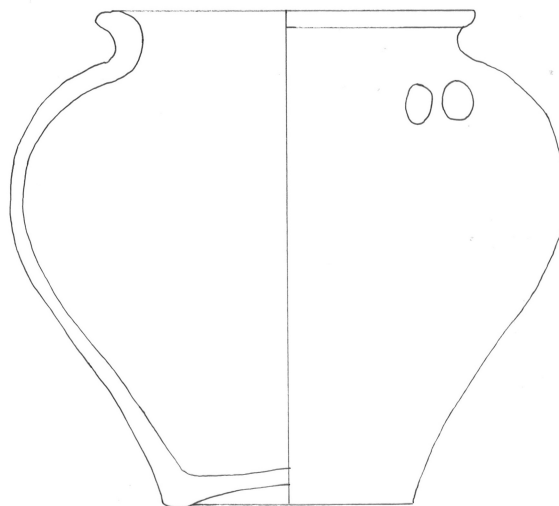

Fig. 54: V164 S1171d pot (1/2)

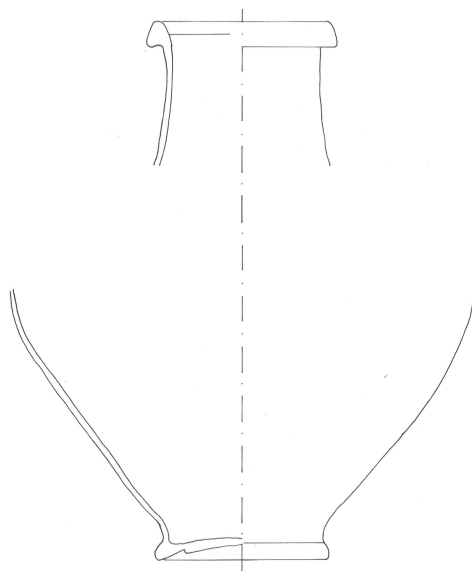
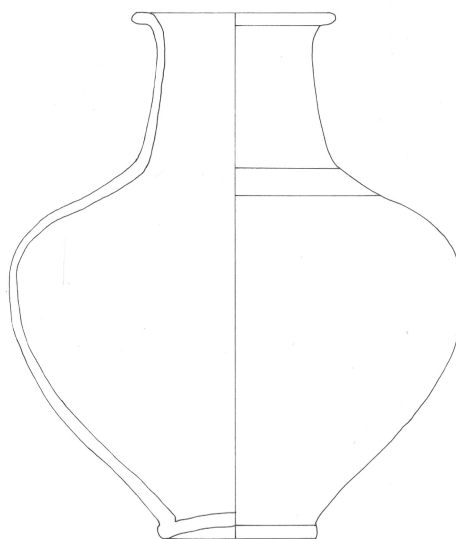

Fig. 56: V164 S1171d buikige fles (1/3)

67 Vanvinckenroye 1991, 64

68 Vanvinckenroye 1991, 27

69 Vanvinckenroye 1991, 70

Op basis van de determinaties van de twee Terra Nigra flessen (V159 en V164) kan geconcludeerd worden dat laag d dateert tussen het midden van de 1ste eeuw en het begin van de 2de eeuw.

In laag e werden twee wandfragmenten van een beker in reducerend gebakken gewone waar aangetroffen, samen met een verbrand wandfragment in reducerend gebakken gewone waar, mogelijk van een kookpot. Er werd ook een wandfragment van een andere kookpot aangetroffen en een wandfragment van een rode transport amfoor of kruik. Er werd ook een wandfragment in Terra Nigra van een kom of schaal met kerfbandversiering en een randfragment in Terra Siggillata van type Dragendorff 24/25 aangetroffen in deze context (Fig. 58).⁷⁰ V162 bestaat uit een randfragment van een dakpan, namelijk een imbrex. V144 uit laag f betreft een geretoucheerde kling uit bruine silex (Fig. 57).

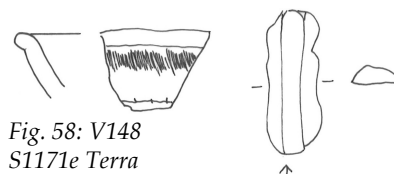

Fig. 58: V148
S1171e Terra
Siggillata Drag.
24/25 (1/1)

Fig. 57: V144
S1171f
geretoucheerde kling
(1/2)

Op basis van het vondstmateriaal kan besloten worden dat de opgave van de waterkuil te dateren is in de tweede helft van de 1ste of het begin van de 2de eeuw. Enige tijd na de opvulling ontstond een kuil aan het oppervlak, door het compacteren van de opvullingslagen. De kuil raakte opgevuld met materiaal uit het einde van de 2de eeuw. De laatste opvullingsfase is daarmee te dateren op het einde van de 2de eeuw, of zelfs later. Het is namelijk niet uitgesloten dat materiaal dat aan het oppervlak rondslingerde later in de nazakking van de waterkuil terecht gekomen is en zich dus in een secundaire context bevindt.

4.3.2.3.2 Natuurwetenschappelijk onderzoek

Ten behoeve van de bepaling van de kwaliteit en het archeologisch potentieel voor het onderzoek aan de site Elewijt (Zemst), Tervuursesteenweg was één botanisch monster beschikbaar. Deze was bestemd voor een waardering op palynologische resten, in functie van twee vraagstellingen (zie verder). Op basis van de waardering werd beslist of het monster geschikt is voor analyse om onderstaande vraagstelling te beantwoorden.

Het te waarden pollenmonster betreft S1171, een waterkuil. Het monster is genomen uit de onderste laag van de put, laag f (een geelgrijze gevlekte laag) en bij EARTH Integrated Archaeology te Amersfoort aangeleverd in een pollenbak.

Vraagstelling

Naar aanleiding van het evaluatierapport is de volgende vraagstelling opgesteld:

- 'Welk beeld wordt geschetst van de consumptie en de productie van cultuurgewassen?'
- 'Welk beeld wordt geschetst van de natuurlijke vegetatie en het lokale milieu?'

Methode

Voor de waardering van de palynologische resten is een (deel)monster van 10 ml grond geprepareerd volgens de standaard absolute⁷¹ pollenbereiding, dit door de heer U. van Buuren, aan het Laboratorium Sedimentanalyse van de VU Amsterdam. Vervolgens is het preparaat met behulp van een doorvallend-lichtmicroscop met een vergroting tot 1000 maal geïnspecteerd op de aanwezigheid van pollenkorrels en andere microresten als sporen, algen en dergelijke (de zogenaamde 'non-pollen palynomorfen'). Hierbij is in het bijzonder gelet op de criteria kwantiteit en kwaliteit als gevolg van conservering, de diversiteit aan taxa en de aanwezigheid van natuurlijke en economische planten.

⁷⁰ Hiddink 2011, 46-47

⁷¹ Met toevoeging van exotische sporen van *Lycopodium* sp., waarbij $\bar{X} = 18583$, $s = \pm 3820$ en $v = \pm 4,1\%$.

Resultaten & conclusie

Het monster (P1-LF) bevatte slechts enkele pollenkorrels en een spoor van veenmos (*Sphagnum* sp.). Door de slechte conserveringstoestand zijn de pollenkorrels niet met zekerheid te determineren op basis van uiterlijke kenmerken. Waarschijnlijk betreft het pollen van els (*Alnus* sp.) en hazelaar (*Corylus* sp.). Omdat het monster onvoldoende palynologisch materiaal bevat, is het niet geschikt voor analyse.

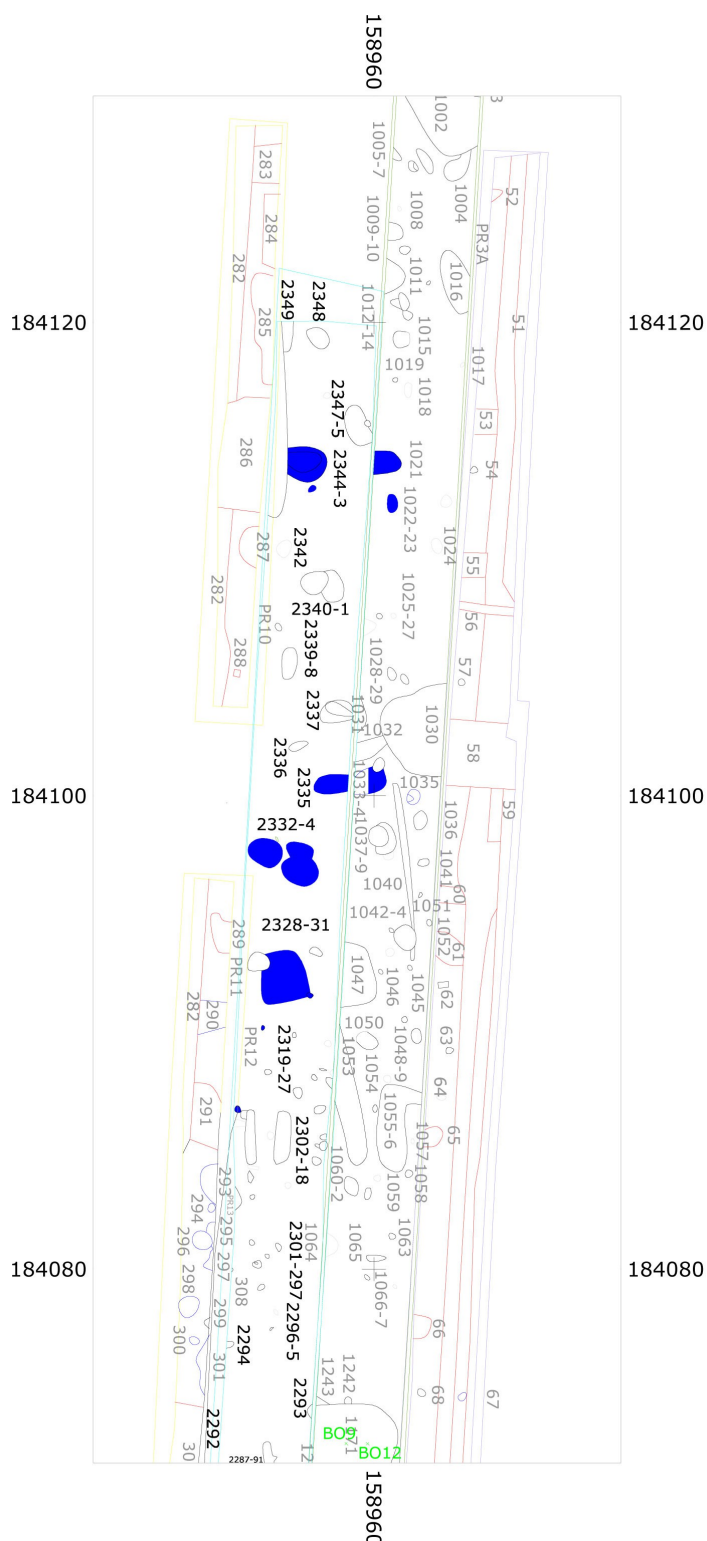
4.3.3 Paalsporen

De paalsporen vormen de grootste sporencategorie die aangetroffen werd tijdens het onderzoek (zie ook motivering gehanteerd onderscheid tussen paalsporen en kuilen, toegelicht bij het hoofdstuk over de kuilen). 283 sporen werden tijdens het terreinonderzoek bestempeld als vermoedelijk paalspoor. Omwille van de sterke ruimtelijke beperkingen die een gefaseerd onderzoek van een wegtracé met zich meebrengt, zijn helaas geen gebouwstructuren te herkennen. Hierbij kan opgemerkt worden dat in het verleden relatief weinig sporen van gebouwen aangetroffen zijn in Elewijt.⁷² Het maakt ook dat soms moeilijk het onderscheid te maken is tussen paalsporen en kuilen. Het feit dat geen spijkers of evenwijdige palenrijen herkend zijn wijst er mogelijk op dat het onderzoeksgebied zich buiten de eigenlijke woonzone bevindt. Er bestaan echter ook gebouwplattegronden met een kruisvormige plaatsing van paalsporen. Deze zijn veel moeilijker te herkennen in de sporenclusters.

De aanwezige palenclusters worden hier besproken. Opnieuw zal de bespreking gebeuren van het noorden naar het zuiden toe.

S1004 tot 1067 en 2296 tot 2348

Een eerste cluster omvat de sporen S1004-1067/2296-2348 (Fig. 59). Enkele paalsporen lijken op een rij te liggen. Het gaat om S2326, S2327 en 2328. De sporen zijn rond van vorm en hebben een donkere grijsbruine gevlekte vulling. In doorsnede waren ze komvormig. Ze hebben een gemiddelde diameter van 24 cm en een gemiddelde bewaarde diepte van 20 cm.

In S2317 is een rand- en twee wandfragmenten reducerend gebakken aardewerk van een kookpot aangetroffen, te dateren in de Romeinse tijd (Fig. 60).

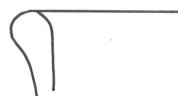

Fig. 60: Vondst uit S2317 (1/2)

Enkele paalsporen vallen op omdat ze verbrande leem bevatten. Dit onderscheidt hen van de andere paalsporen in deze cluster. S1021 en S1022 (Fig. 61 en Fig. 62) hebben een zwarte gevlekte vulling met in S1022 verbrande leem. De verbrande leem is niet afkomstig van verhitting ter plaatse en bevindt er zich dus in een secundaire context. De paalsporen zijn respectievelijk circa 1 m en 80 cm in diameter. In doorsnede zijn ze respectievelijk 32 en 24 cm diep. In S1021 werd geen vondstmateriaal aangetroffen. Vondstmateriaal uit S1022 omvat twee wandfragmenten kruikwaar en een ijzeren nagel. Op basis van het vondstmateriaal kan S1022 in de Romeinse tijd geplaatst worden.

Fig. 61: S1022 (vooraan)

Fig. 62: Doorsnede van S1022

S2344 wordt gekenmerkt door een donkere bruingrijze gevlekte vulling en de duidelijke aanwezigheid van verbrande leem, net zoals bij S1022. Opnieuw gaat het om verbrande leem die zich in een secundaire context bevindt. S2344 is rond van vorm, heeft een diameter van 1,5 m en een maximale bewaarde diepte van 64 cm. S2343 is gevlekt donker- tot lichtbruin en rechthoekig van vorm. Het kleine paalspoor heeft een lengte van 37 cm. In dit spoor is naast aardewerk een aanzienlijke hoeveelheid verbrande leem zichtbaar. Ook hier gaat het om verbrande leem die zich in een secundaire context bevindt. S2343 bevatte vier wandfragmenten Romeinse dakpan. Op basis daarvan wordt het spoor in de Romeinse tijd geplaatst.

S2335 is een ovaal spoor met een homogene donkere grijszwarte vulling. Het spoor heeft een lengte van 1,3 m en een maximale bewaarde diepte van 36 cm. In het spoor is, naast zes fragmenten Romeinse dakpan, een bronzen munt (Fig. 63) aangetroffen. Op de munt is duidelijk het profiel van een vrouw zichtbaar, evenals de tekst: "Faustina Aug..." (normaal Faustina

Augustina). De munt werd onder Marcus Aurelius geslagen en draagt de afbeelding van Faustina II. Qua datering is deze munt te plaatsen in de 2de eeuw na Chr. (157-161).⁷³

Fig. 63: Munt uit S2335

S2333 en S2334 (Fig. 65) hebben een donkere bruingrijze tot zwarte gevlekte vulling en zijn ovaal van vorm. De kuilen lagen in het vlak dicht bij elkaar. S2333 heeft een lengte van 1,61 m en een maximale bewaarde diepte van 15 cm. S2334 heeft een lengte van 1,17 m en een maximale bewaarde diepte van 80 cm. S2333 oversnijdt S2334 en is de jongste van de twee. Vondstmateriaal uit S2333 bestaat uit een wandfragment terra nigra, een wandfragment van een kruikamfoor, drie wandfragmenten van een zoutcontainer, drie tegelfragmenten met mortelresten aan en een ijzeren nagel. S2334 bevatte een wandfragment terra sigillata, twee wandfragmenten handgevormd aardewerk, twee wandfragmenten kruikwaar, een bodem- en een wandfragment reducerend gebakken aardewerk van een kookpot, een randfragment van een mortarium, vijf wandfragmenten van een zoutcontainer, vier fragmenten Romeinse dakpan en een fragment van een ijzeren nagel.

Fig. 64: Kuilen S2332 (achtergrond), S2333 (voorgond links) en S2334 (voorgond rechts)

⁷³ Mondelinge mededeling Kristine Magerman.

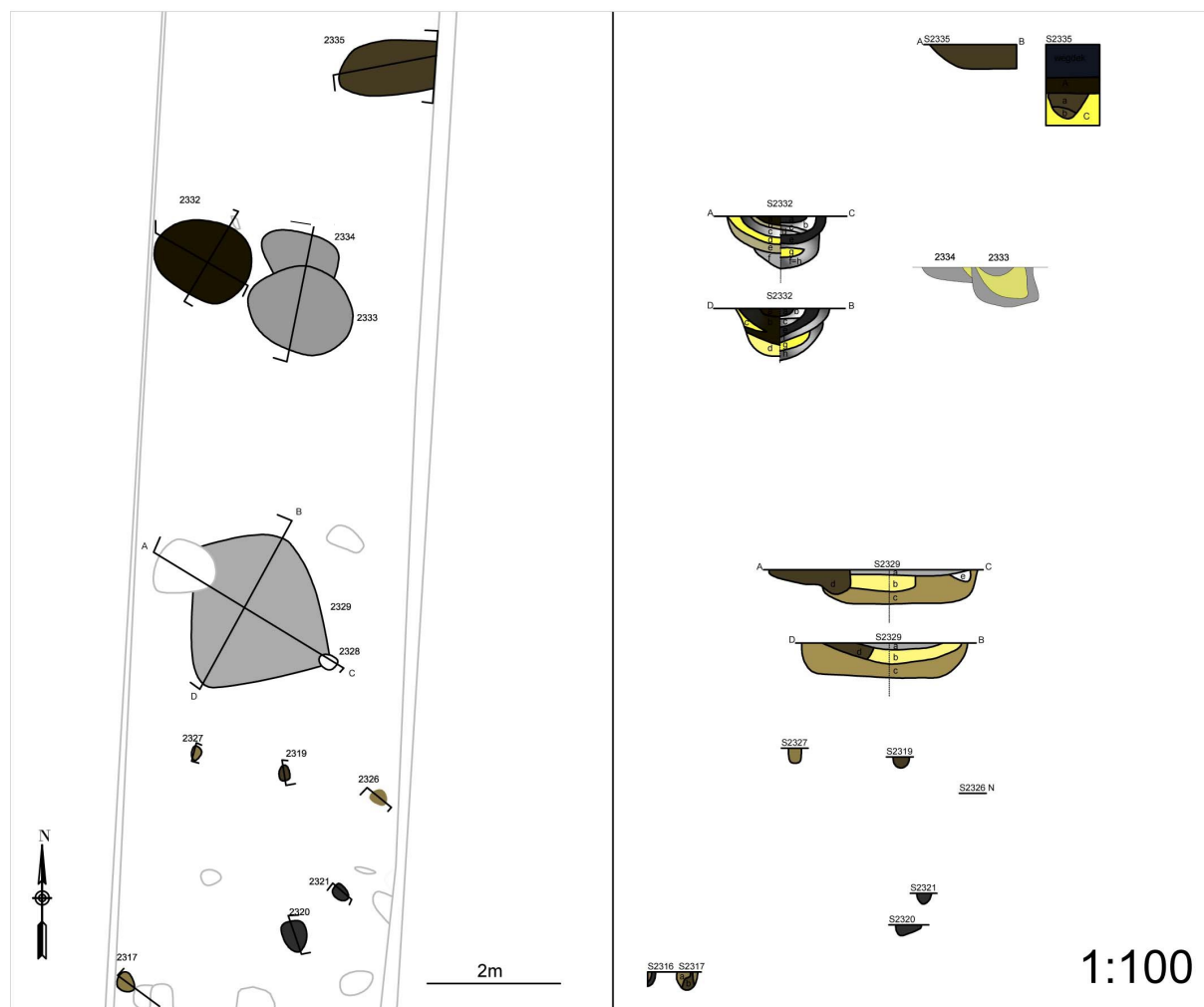

Fig. 65: Detail grondplan en doorsnedes van de zone rond S2332

S2332 is een paalspoor dat erg gelijkaardig is aan S2333. De vulling bestaat uit een afwisseling van gele en grijze zandige lagen. Bovenaan is een homogene donkerbruine vulling aanwezig (laag a). Vondstmateriaal uit de bovenste laag (a) omvat een rand- en een wandfragment reducerend gebakken aardewerk van een kom, 14 wandfragmenten kruikwaar, drie wandfragmenten van een mortarium, twee wandfragmenten handgevormd aardewerk, vijf wandfragmenten zoutcontainer en een fragment van een Romeinse dakpan.

Vondstenmateriaal uit laag b, de onderliggende laag, bestaat uit een wandfragment reducerend gebakken aardewerk, twee wandfragmenten kruikwaar, drie wandfragmenten van een mortarium, een rand- en een oorfragment van een amfoor (Fig. 66), drie wandfragmenten van een zoutcontainer en twee fragmenten Romeinse dakpan.

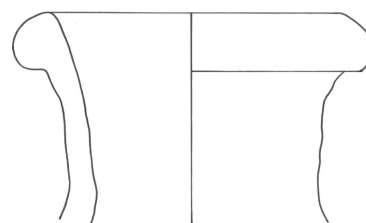

Fig. 66: Vondst uit S2332, laag b (1/3)

Laag c, de laag onder laag b, bevatte vier rand- en een bodemfragment van een bordje in terra sigillata (Dragendorff 36, Fig. 67), te dateren van 70 tot 200 na Chr., een fragment met het profiel van een van een kom in terra sigillata (Dragendorff 35, Fig. 67), te dateren van 70 tot 150 na Chr., een randfragment terra sigillata van een kom (Dragendorff 18/31, Fig. 67), te dateren van 75 tot 125 na Chr., een wandfragment van een

geverfde beker met decoratie van schubben, te dateren in het laatste derde van de 1ste eeuw,⁷⁴ 18 wand-, een oor- en een bodemfragment kruikwaar, een rand- en zes wandfragment van een dolium, drie rand-, een bodem- en 30 wandfragmenten van een kookpot in reducerend gebakken gewone waar (Fig. 67), een wandfragment handgevormd aardewerk en 39 wandfragmenten zoutcontainer.

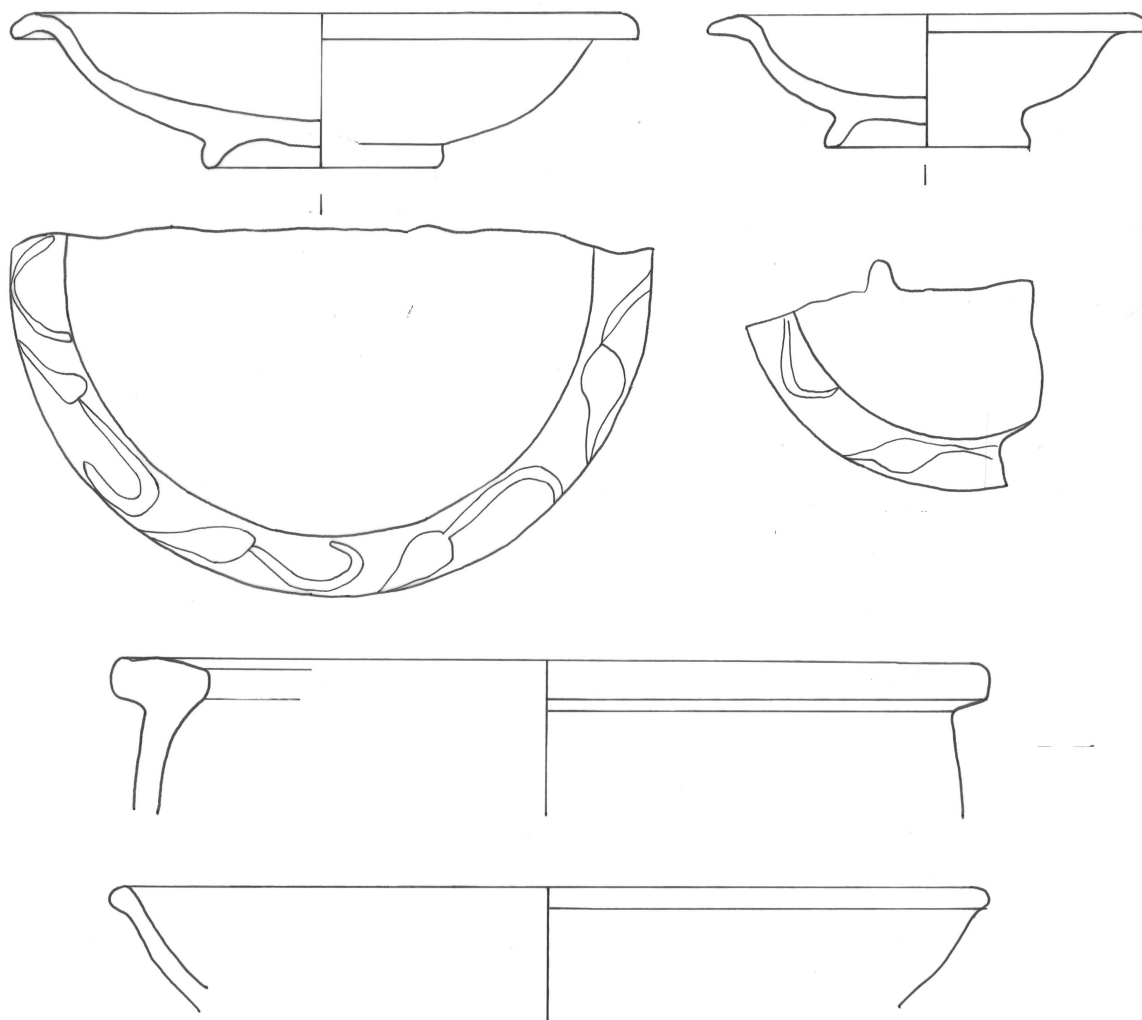

Fig. 67: Vondsten uit S2332, laag c (1/3)

⁷⁴ Vanvinckenroye 1991, 38

Fig. 68: Vondsten uit S2332, laag c

Een bijzonder cilindrisch fragment gedecoreerd aardewerk is afkomstig van een wierookbrander (Fig. 68, rechts en Fig. 69).⁷⁵ Het object heeft een lichte roetaanslag, waarschijnlijk veroorzaakt door de verbranding van wierook. Tevens is in deze laag een wandfragment Romeins glas aangetroffen, dat niet verder te determineren is. Verder omvatte het vondstmateriaal acht fragmenten Romeinse dakpan, zes fragmenten bot een fragment kalksteen en vier fragmenten van een ijzeren nagel. Alle vondsten samen geven voor S2332 een datering aan op het einde van de 1ste of het begin van de 2de eeuw na Chr. Dit is een gelijkaardige datering als voor S1171, de waterkuil.

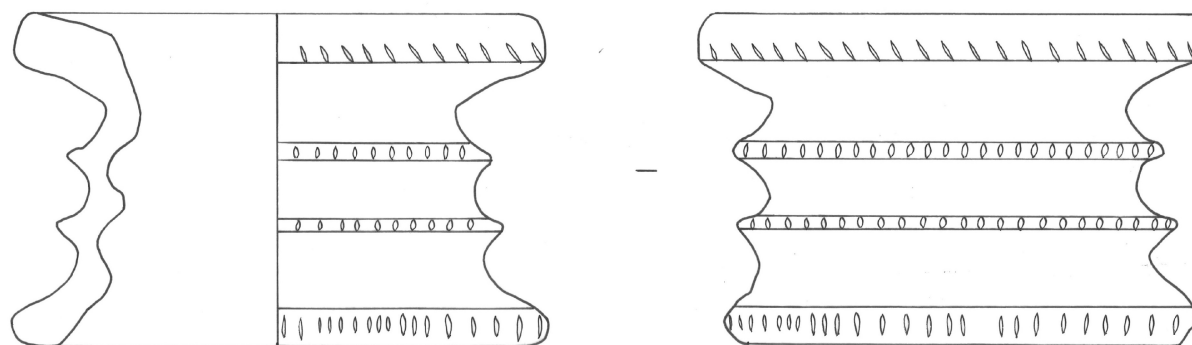

Fig. 69: Wierookbrander uit S2332, laag c (1/3)

S2329 valt op door de grootte in het vlak. Het spoor is vrij rechthoekig van vorm en meet 3,20 x 2,60 m. De maximale diepte bedraagt 50 cm. In doorsnede zijn drie lagen te onderscheiden. Laag a is licht grijsbruin van kleur. Laag b is lichtgeel gevlekt. Laag c is donker grijsgeel gevlekt. Deze laatste laag is in verhouding tot de twee andere lagen veel humeuzer. Tussen lagen b en c is een dun donkerbruin, humeus bandje te onderscheiden. Er werden geen stalen van genomen om na te kunnen gaan of het een mestbandje is. Mogelijk heeft het niets te maken met de primaire functie van het spoor, maar is het later, samen met ander afval in het spoor gedeponerd.

⁷⁵ Met dank aan dr. Marleen Martens voor de hulp bij de identificatie.

Vondsten uit S2329 zijn allemaal in laag a aangetroffen. Het omvat twee wandfragmenten van een beker, de ene oxiderend gebakken, de andere reducerend gebakken. Verder omvat het vondstmateriaal vier wandfragmenten reducerend gebakken aardewerk van een kookpot, zes wandfragmenten van een dolium, drie wandfragmenten zogenaamde kurkwaar en 33 wandfragmenten van een zoutcontainer.

Fig. 70: Coupe van S1033 (links) – 1034 (rechts)

Slechts in een aantal paalkuilen werd een paalkern gezien. Zo bevat S1033 (Fig. 70) een donkere bruinzwarte kern met verbrande leem (S1034). De donkergrijze gevlekte paalkuil (S1033) is slechts 16 cm diep bewaard. S1033 bevatte Romeinse mortelbrokken.

Tussen de net besproken palencluster en de volgende palencluster bevindt zich de hoger besproken waterkuil S1171.

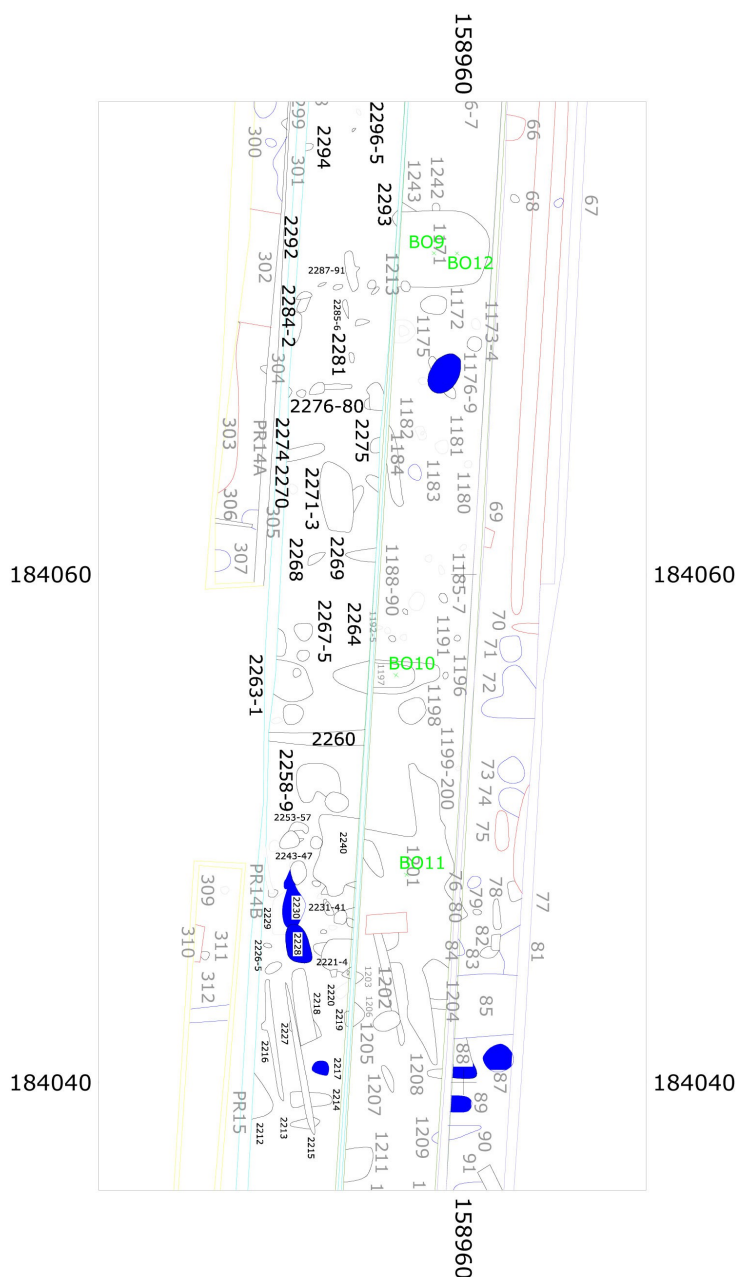

Fig. 71: Detail van de palencluster S71-92/1172-1205/2222-2291 met aanduiding van de besproken sporen (donkerblauw)

S71 tot 92, 1172 tot 1205, 2222 tot 2291

De volgende palencluster omvat de sporen S71-92/1172-1205/2222-2291 (Fig. 71). Sporen 87, 88, 89 zijn ronde tot ovale paalsporen met een gelijkaardige grijsbruine gevlekte vulling. S87 heeft een diameter van 1,10 m en bevatte heel wat vondstmateriaal. Het gaat om een wandfragment oxiderend gebakken gewone waar en een nagel uit de bovenste laag; vier ijzeren haakjes, zeven grote fragmenten van een Dressel 20 of Gauloise 13 amfoor (Fig. 72), één bodem- en vier wandfragment oxiderend gebakken gewone waar, een wandfragment reducerend gebakken gewone waar, een rand- en een wandfragment van een kruik in een wit baksel, twee dakpanfragmenten en een wandfragment vrij fijn, hard en geglad handgevormd aardewerk met een verschraling van schervengruis en een dikte van 10 mm uit de onderste laag. Spoor 89 leverde een dakpanfragment op en een randfragmentje *terra sigillata*.

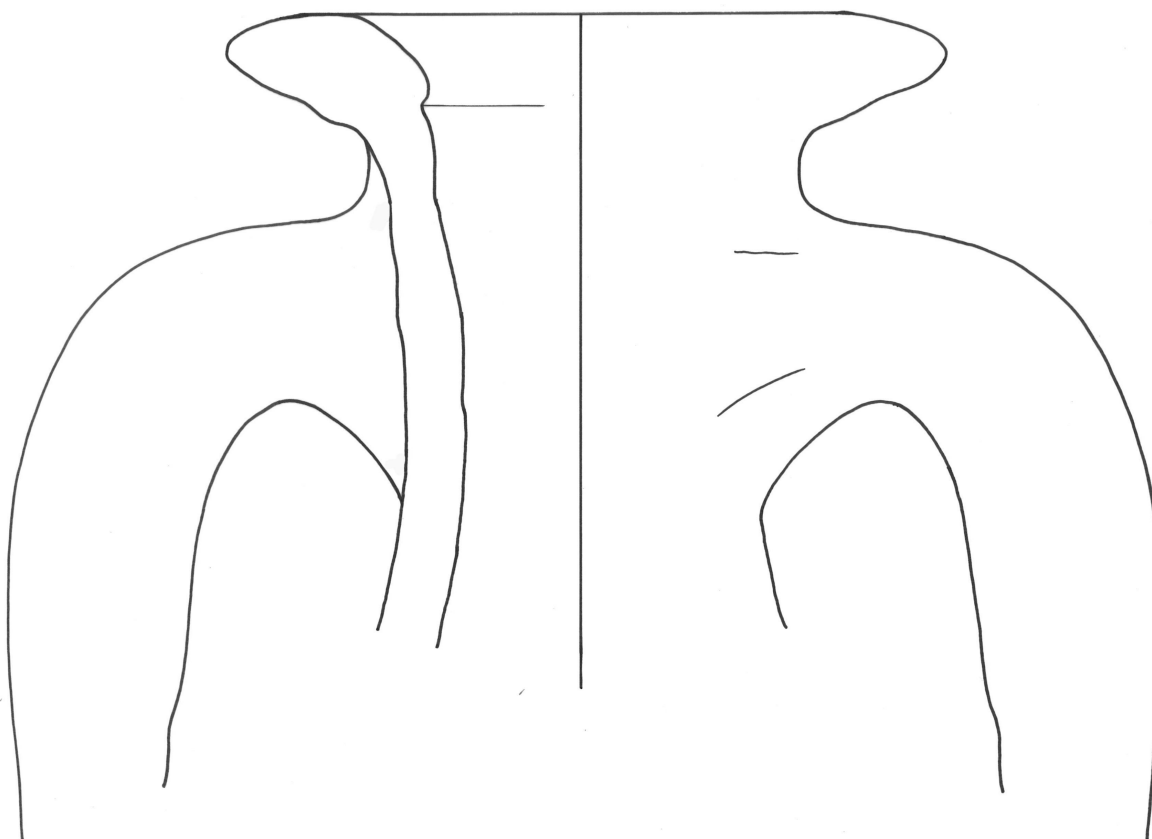

Fig. 72: Vondst uit S87 (1/2)

Fig. 73: S1176 - 1179

Fig. 74: Coupe van S1176

Een opvallend spoor is S1176 (Fig. 73 en Fig. 74). In het vlak heeft het spoor een donkerbruine gevlekte vulling en een ovale vorm. De breedte bedraagt 56 cm. In doorsnede bestaat deze uit een bovenste, donkere bruingrijze gevlekte laag, een tweede geelgrijze gevlekte laag en een rechte paalkuil met een vulling van verbrande leem. Het betreft mogelijk een revolvertaskuil, waar bij het verwijderen van de paal de kuil werd opgevuld met verbrande leem. Er werden geen gelijkaardige sporen aangetroffen. Het spoor bevatte geen vondstmateriaal.

S2245, S2230 en 2228 leken in het vlak samen een cluster te vormen (Fig. 75). S2245 is donker grijsbruin gevlekt van vulling en oversnijdt S2230. Daardoor is af te leiden dat S2245 jonger is dan S2230. S2245 is ovaal van vorm, heeft een lengte van 52 cm en een maximale bewaarde diepte van 8 cm. Vondstmateriaal omvat een wandfragment van een amfoor en drie wandfragmenten reducerend gebakken gewone waar, mogelijk van een kookpot. De vondsten dateren het spoor globaal in de Romeinse periode.

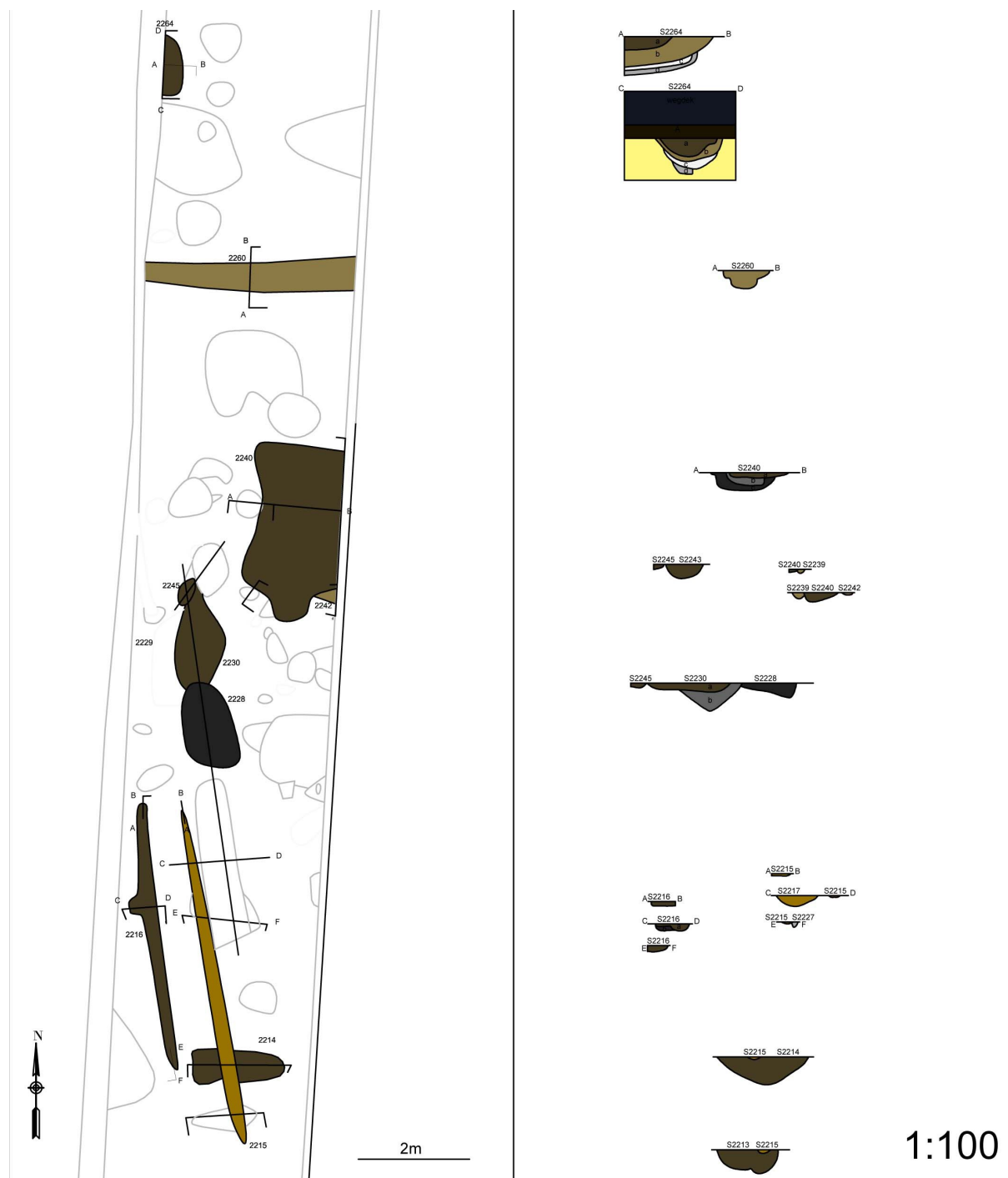

Fig. 75: Detail grondplan en doorsnedes van de zone rond S2230

S2230 heeft twee vullingen. De bovenste laag is donker grijsbruin gevlekt. De onderste laag is lichtgrijs met bruine vlekken. S2230 is ovaal van vorm, heeft een lengte van 1,55 m en een

maximale bewaarde diepte van 50 cm. Vondstmateriaal omvat twee wandfragmenten kruikwaar, wat het spoor in de Romeinse periode dateert.

S2228 heeft een donkergrijze gevlekte vulling. Het spoor is ovaal van vorm, heeft een lengte van 1,60 m en een maximale bewaarde diepte van 26 cm. S2228 oversnijdt S2230 en is daarmee jonger dan S2230. S2228 bevatte een wandfragment kruikwaar en 12 fragmenten zeer poreuze steen. De vondsten lijken opnieuw te wijzen op een datering in de Romeinse tijd. Wel moet de datering op basis van de vondsten kritisch bekeken worden. Aangezien S2228 het Romeinse spoor S2230 oversnijdt, en dus verstoort, is het mogelijk dat hierbij vondstmateriaal uit S2230 in de vulling van S2228 terecht is gekomen.

S2217 is gevlekt donker grijsbruin van vulling en heeft een ronde vorm. Het spoor heeft een diameter van 65 cm en een maximale bewaarde diepte van 20 cm. Vondstmateriaal omvat twee rand- en vier wandfragmenten van een geverfde beker met een decoratie van schubben (Fig. 76), te dateren in het laatste derde van de 1ste eeuw,⁷⁶ twee wandfragmenten geverfde waar van een beker met barbotineversiering, een oorfragment van een amfoor, vier wandfragmenten van een kruikamfoor en een fragment van een Romeinse dakpan.

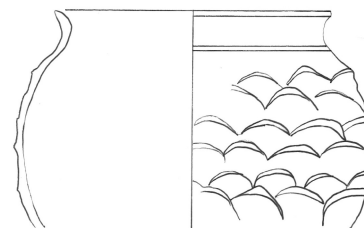

Fig. 76: Vondst uit S2217 (1/3)

S92 is te beschouwen als een paalspoor of een kuil. Het ovale spoor heeft een bruingrijze gevlekte vulling en heeft een lengte van minimaal 1,32 m. Het spoor leverde heel wat vondsten op (Fig. 77): een metaalslak, vier ijzeren haken (?), twee wandfragment *terra nigra*-achtige waar, twee rand-, één bodem- en acht wandfragmenten van een beker met strakke hals in geverfde waar met zandbestrooiing, een randfragment van een *dolium*, een randfragment van een *mortarium* met een overhangende kraagrand, een rand- en drie wandfragmenten van een kookpot met bolbuigig profiel, niet ondersneden rand en groef op de hals in reducerend gebakken gewone waar, drie rand- en twee wandfragmenten van een kookpot met verdikte naar buiten geslagen rand met twee rijen ondiepe indrukken onder de hals in reducerend gebakken gewone waar, drie wand- en een bodemfragment reducerend gebakken gewone waar, twee wandfragmenten matig fijn, hard en geglad handgevormd aardewerk met een verschraling van schervengruis en een dikte van 10 mm, vijf wandfragmenten oxiderend gebakken gewone waar en een dakpanfragment. De ijzeren objecten die vermoedelijk haken zijn, zijn voldoende duidelijk, waardoor röntgenopname niet aangewezen is. De voorwerpen zijn bovendien stabiel, indien ze in de juiste omstandigheden bewaard worden. Daarom is conservatie niet aangewezen.

⁷⁶ Vanvinckenroye 1991, 38

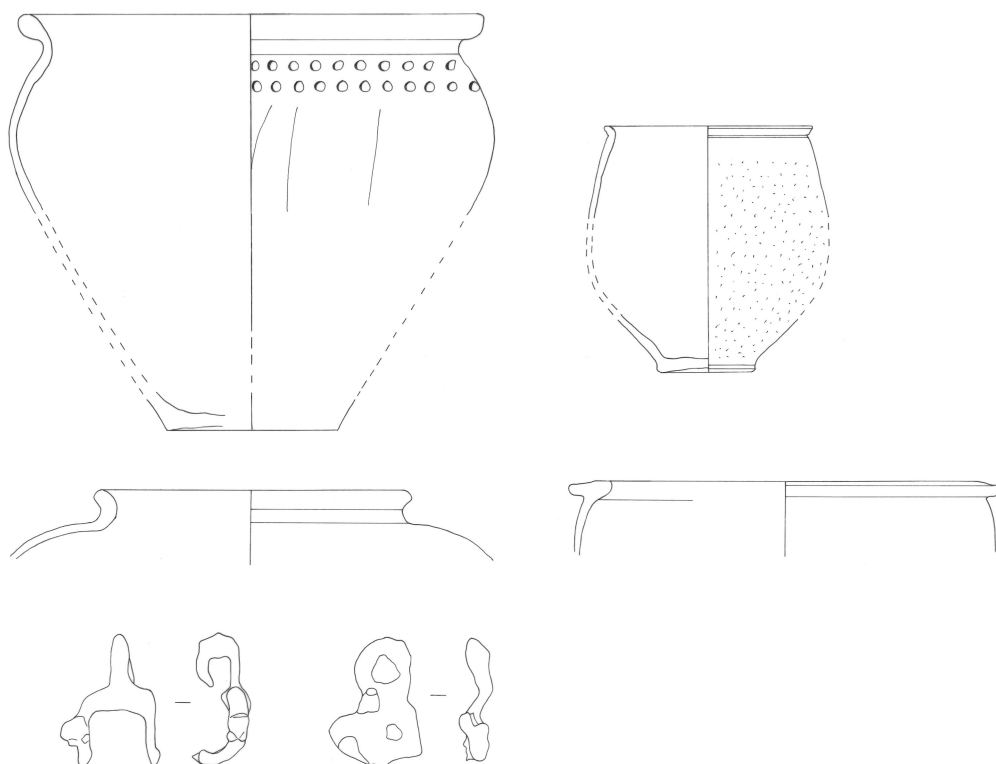

Fig. 77: Selectie vondsten uit S92 (1/4), met onderaan metalen haken

S1226, 1228, 1230, 2190 tot 2206

De grotere paalsporen in de volgende cluster (Fig. 79), S1226, S1228 en S2195, hebben een donkerbruine gevlekte vulling en zijn onregelmatig van vorm. Hun lengte bedraagt 1,4 tot 1,8 m. S1226 (Fig. 78) bestaat uit een gelaagde vulling. Een bovenste donkere bruingrijze laag wordt gevolgd door een lichtgrijze laag. Daaronder is nog een grijze gevlekte vulling aanwezig. De maximale bewaarde diepte van S1226 bedroeg 24 cm. Vondstmateriaal uit S1226 omvat een rand- en een wandfragment van een terra nigra beker, twee wandfragment kruikwaar, een randfragment van een kookpot in reducerend gebakken aardewerk, een wandfragment van een kruikamfoor, een fragment van een Romeinse dakpan en een ijzeren nagel.

Fig. 78: Doorsnede van S1226

De sporen S2192, S2196 en S2198 zijn rond van vorm en gevlekt donker grijsbruin van kleur. Hun diameter bedraagt gemiddeld 25 cm. Hun diepte varieert tussen 15 en 25 cm. Vondstmateriaal uit S2192 omvat een wandfragment terra sigillata, een wandfragment van een mortarium, een wandfragment van een dolium en twee wandfragmenten reducerend gebakken gewone waar, mogelijk van een kookpot. Vondstmateriaal uit S2196 omvat een wandfragment van een kruikamfoor en een wandfragment van een dolium. Ook S2198 bevatte een wandfragment van

een kruikamfoor en een wandfragment van een dolium. De vondsten dateren de sporen in de Romeinse tijd.

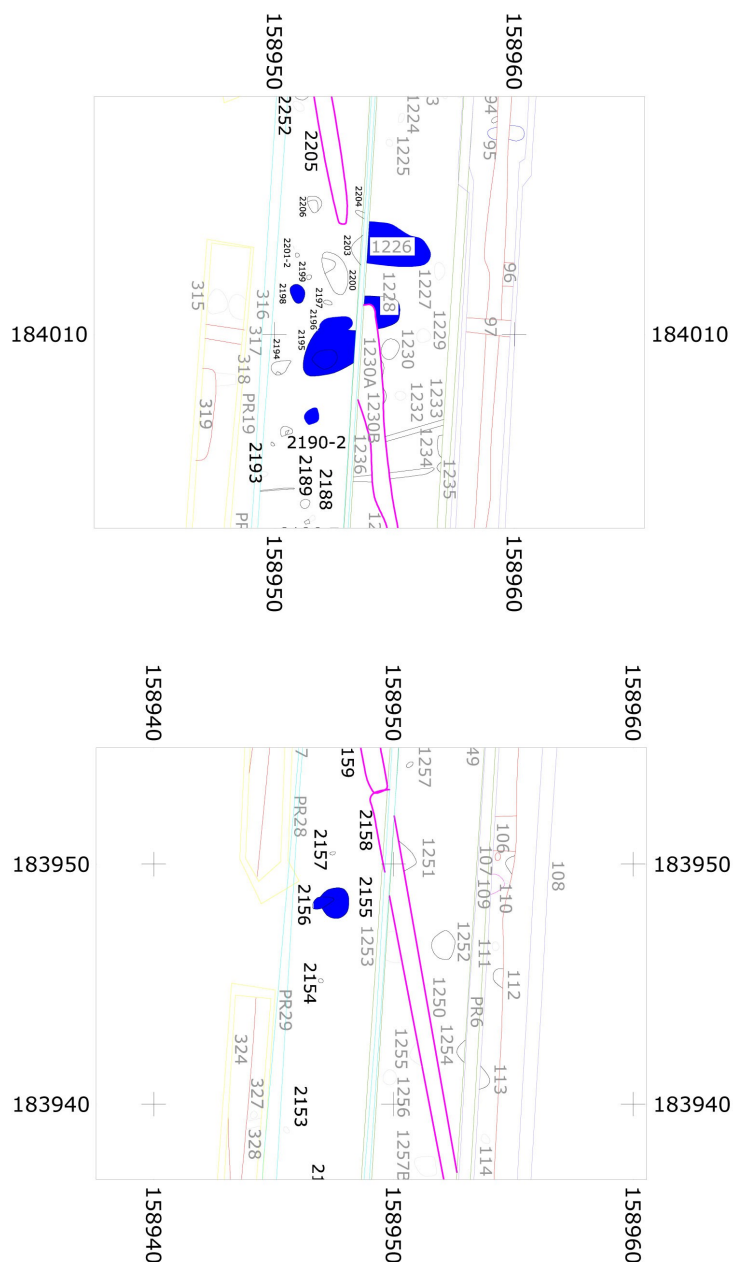

Fig. 79: Detail van de palenclusters S1226/1228/1230/2190-2206 (boven) en S108-113/1251-1252/1254/2155-2156 (onder) met aanduiding van de besproken sporen (donkerblauw)

S108 tot 113, 1251 tot 1252, 1254, 2155 tot 2156

S2155 en S2156 zijn representatieve paalsporen in deze cluster (Fig. 79, Fig. 80 en Fig. 81). Hun dieptes bedragen respectievelijk 10 cm en 52 cm. S2156 heeft een diameter van 62 cm en S2155 heeft een diameter van 64 cm. In het profiel is duidelijk zichtbaar dat S2156 S2155 oversnijdt. Bij S2156 kan in het profiel één donkere bruingrijze gevlekte vulling worden gezien, terwijl er bij S2155 twee lagen zijn. De bovenste laag is donker- tot lichtgrijs gevlekt en de onderste laag is donkergrijs gevlekt. De sporen bevatten geen vondstmateriaal. Ze worden omwille van hun

gelijkenissen in vulling met andere Romeinse sporen en hun licht uitgeloopte karakter in deze periode geplaatst.

Fig. 80: S2155 en S2156

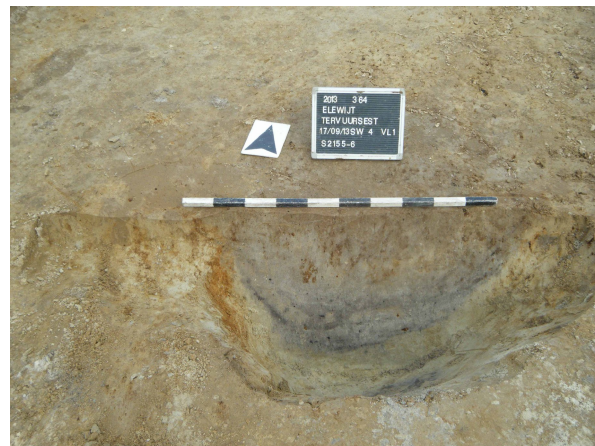

Fig. 81: Doorsnede van S2155 en S2156

S143 tot 148

De densiteit aan paalsporen is vooral groot ten noorden van greppel S171/1281/2124/2125/350. Ten zuiden daarvan werd nog één cluster paalsporen aangetroffen, meer bepaald S143-148 (Fig. 84, Fig. 82 en Fig. 83). Sporen 143 tot en met 148 hebben een homogene grijze vulling. De meeste van deze sporen waren bewaard tot een diepte van circa 30 cm. Sporen 144 en 147 hadden een kleine paalkern. De sporen bevatten geen vondstmateriaal maar worden in de Romeinse periode geplaatst omwille van hun uitgeloopte vulling.

Fig. 82: Sporen 143-148

Fig. 83: Coupe van spoor 147

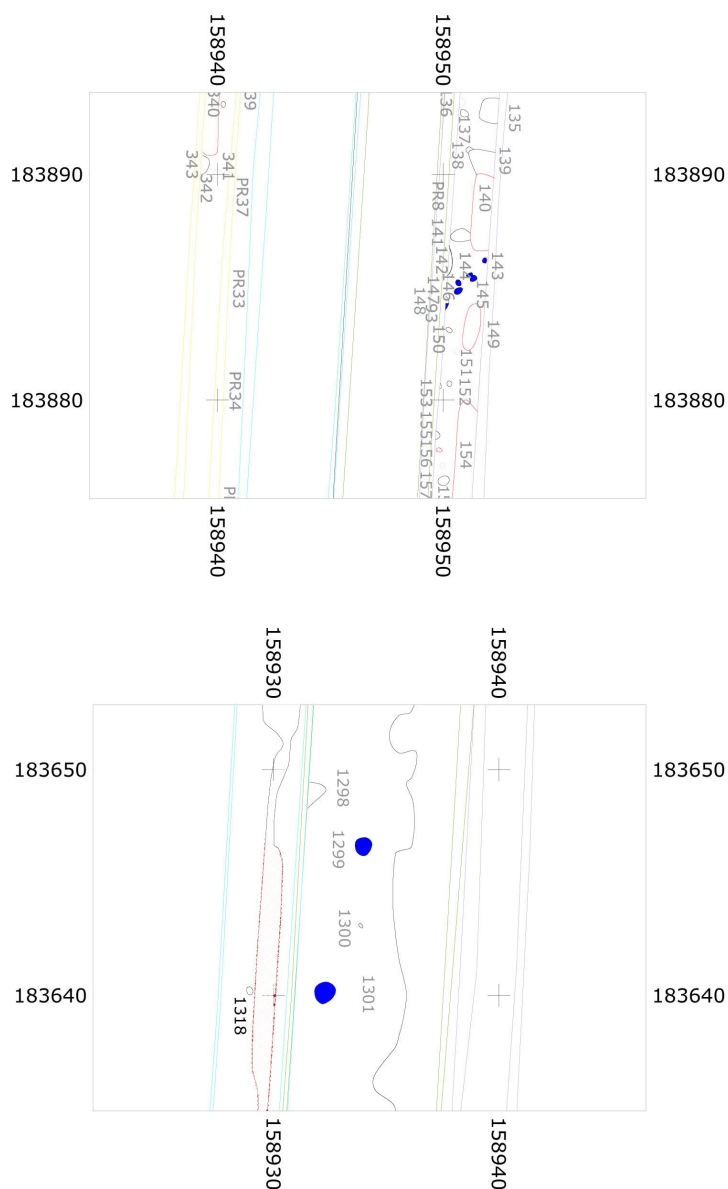

Fig. 84: Detail van de palenclusters S143-148 (boven) en S1299/1301 (onder) met aanduiding van de besproken sporen (donkerblauw)

S1299, 1301

S1299 en S1301 zijn een koppel paalsporen die zich nog verder naar het zuiden bevinden (Fig. 84). S1299 (Fig. 85) heeft een lichtgrijze gevlekte vulling en is rond van vorm. S1299 bleek in doorsnede twee lagen te hebben, met name een lichtgrijze kern en een donkergrijze kuil. De diameter is circa 88 cm en de maximale bewaarde diepte bedraagt 48 cm. S1299 bevatte geen vondstmateriaal. S1301 (Fig. 86) heeft een lichte grijsbruine gevlekte vulling met een grijze kern en een diameter van 97 cm. Van de vulling werd houtskool ingezameld. S1301 bevatte een fragment Romeinse dakpan.

Fig. 85: Doorsnede van S1299

Fig. 86: Vlakfoto van S1301

4.3.4 Vondstmateriaal

De grootste categorie binnen de Romeinse vondsten is duidelijk het aardewerken vaatwerk. Dit wordt gevolgd door het aardewerken bouw materiaal (voornamelijk bestaande uit dakpannen), metalen bouw materiaal (nagels) en bot. Hierbij dient aangehaald te worden dat in het verzamelen van bouw materiaal geselecteerd werd tijdens het onderzoek, omdat de sporen vaak veel niet-diagnostische fragmenten opleverden, die geen kenniswinst betekenden. Per context werden representatieve fragmenten ingezameld van imbrices en tegulae. Verder werd gelet op stempels, pootafdrukken en randafwerkingen, die meer informatie kunnen bieden. Fragmenten met dergelijke kenmerken werden eveneens ingezameld. In mindere mate zijn ook glas, steen en mortel vertegenwoordigd.

Categorie	Subcategorie	Aantal fragmenten
Aardewerk	Vaatwerk	9614
	Bouw materiaal	287 (selectie)
Verbrande leem		2
Glas	Vaatwerk	6
Metaal	Munt	3
	Bouw materiaal	105
	Andere	19
	Gebruiksvoorwerp	7
Slakken		12
Organisch materiaal	Bot	100
Steen	Zandsteen	4
	Kalkzandsteen	30
	Silex	1
	Andere	4
Mortel	Bouw materiaal	2

4.3.4.1 Aardewerk

Wanneer de verdeling van de fabrics bekeken wordt (zie Fig. 87 voor aantallen), is te zien dat oxiderend ruw aardewerk, reducerend ruw aardewerk en handgevormd aardewerk de grootste groepen zijn. Ze worden gevolgd door terra nigra, kruikwaar, terra nigra-achtig, geverfde waar, terra sigillata en gebronsd aardewerk. In beperkte mate zijn ook terra rubra, gesmookt aardewerk en Pompeiaans rood aardewerk aanwezig.

De datering van de vondsten is voornamelijk te situeren in het laatste kwart van de 1ste en in de 2de eeuw. ¹⁴C-datering van een houtskoolrijke kuil wijst op een datering in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw.

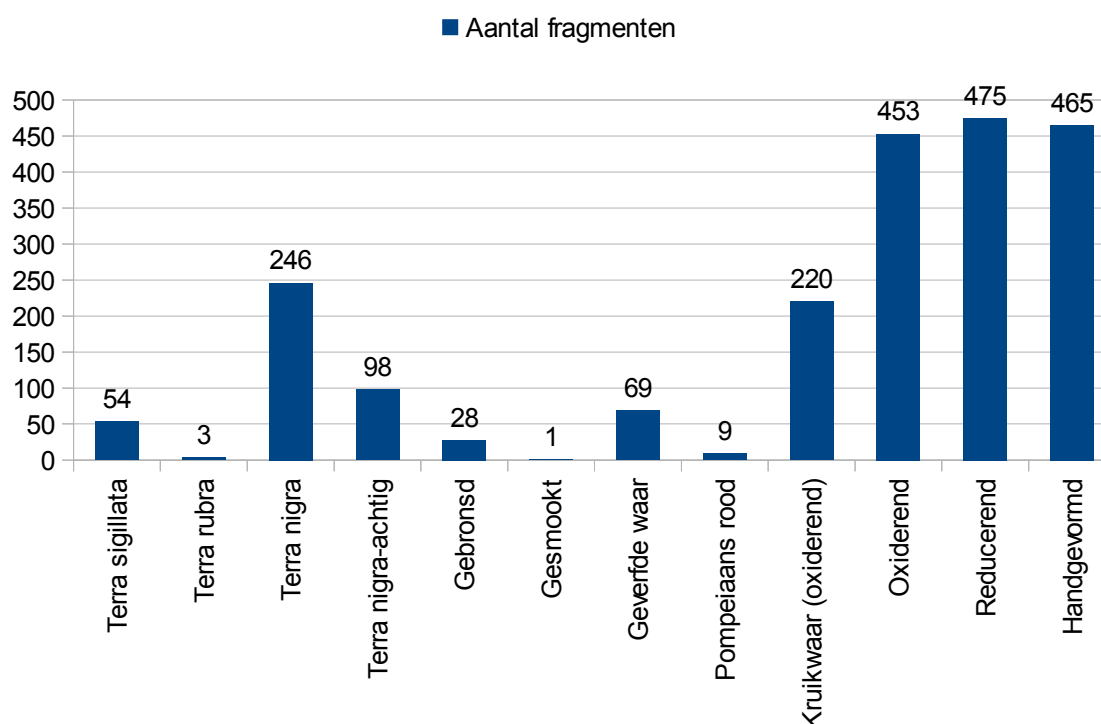

Fig. 87: Overzicht van het aandeel van de verschillende fabrics, met vermelding van n fragmenten boven de staven

Het grootste deel⁷⁷ van het aangetroffen materiaal is te beschouwen als huisraad (Fig. 88). Er is duidelijk een groot aandeel weggelegd voor tafelwaar, met vooral een grote vertegenwoordiging van bekertjes en kommen en in iets beperktere mate borden en kruiken. Dit wordt gevolgd door kookpotten. In mindere mate werden recipiënten aangetroffen die in verband staan met de opslag van producten, zoals dolia, amforen en regionale transportamforen. Verder zijn nog een zoutcontainer en deksels te vermelden. Een fragment van een wierookbrander staat in verband met de huiselijke cultus (zie hoger).

⁷⁷ Uitgedrukt in minimum aantal individuen. Dit is bepaald aan de hand van een telling van de randfragmenten, aangevuld met diagnostische fragmenten wanneer die de aanwezigheid van meer individuen aantonen dan een telling aan de hand van de randfragmenten aantoon. Een gedetailleerde beschrijving en interpretatie is te vinden in de determinatielijst die digitaal bij dit rapport gevoegd is.

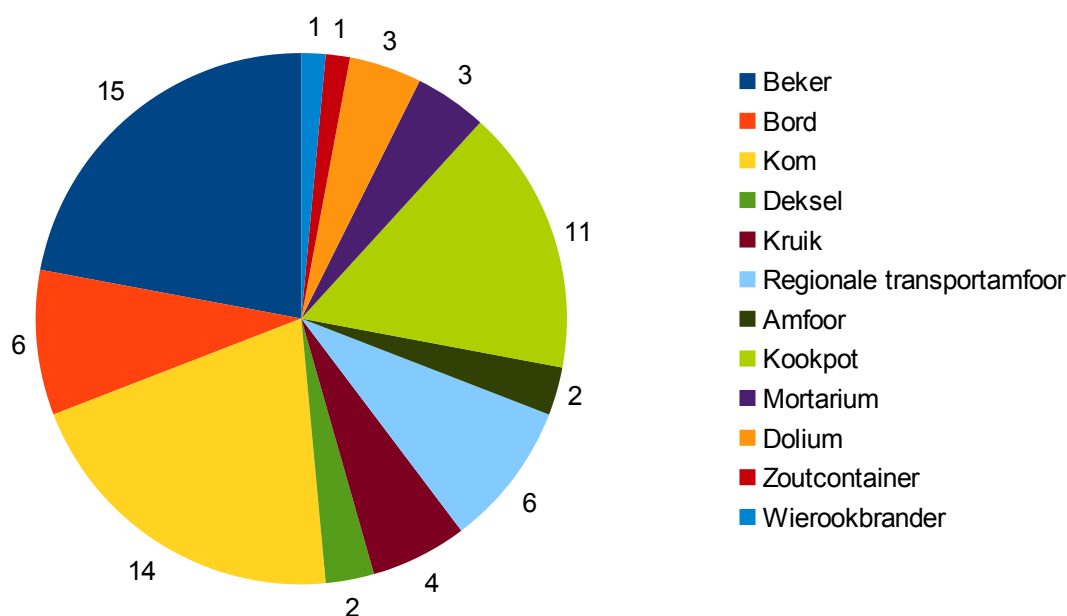

Fig. 88: Verdeling over de verschillende vormen, uitgedrukt in MAI

Zoals aangehaald bestaat het aangetroffen bouw materiaal enkel uit dakpanfragmenten. Er werden geen fragmenten van tubuli of dergelijke vastgesteld.

4.3.4.2 Glas

Het glas is slechts vertegenwoordigd door zes fragmenten. Eén wandfragment is te determineren als een fragment van een prismafles (Fig. 89). Een ander wandfragment is te determineren als een fragment van een ribbenschaal. De overige fragmenten zijn wandfragmenten groenblauw getint glas. Ze vertonen een lichte kromming, waardoor ze beschouwd kunnen worden als afkomstig van vaatwerk, eerder dan van vensterglas. Er is echter geen specifieke vorm aan toe te schrijven.

Fig. 89: Mogelijk fragment van een prismafles uit S47

4.3.4.3 Metaal

Tijdens het onderzoek werden drie munten aangetroffen. Het gaat allemaal om bronzen munten. Eén daarvan kon gedetermineerd worden (zie hoger) en is vermoedelijk te dateren in de periode 157-161, de andere twee zijn onleesbaar doordat ze te sterk gecorrodeerd zijn.

Het metaal dat als bouwmetaal te identificeren is, bestaat uit (fragmenten van) ijzeren nagels. Onder de categorie andere werden gecorrodeerde brokken ijzer geplaatst, waarvan de functie niet meer te achterhalen is.

Tot slot werden ook nog zeven fragmenten geïnterpreteerd als gebruiksvoorwerp. Het gaat om vier fragmenten van haken (zie hoger), een platte ijzeren staaf (zie hoger, mogelijk een mes of een wapen), een lang dun ijzeren staafje en een voorwerp dat mogelijk te interpreteren is als een beitel (Fig. 90). Dit voorwerp werd geconserveerd.

Fig. 90: Beitel uit S2264, laag b

4.3.4.4 Organisch materiaal

Een selectie van het aangetroffen botmateriaal, dat handmatig ingezameld werd, werd bestudeerd door C. Cavallo van ChC Consult/Zooarch. Het gaat om 59 fragmenten bot. Het betreft S43, S47, S50, S2332 en S2338. De sporen dateren in de Romeinse tijd. S43 en S47 dateren van het tweede kwart van de 1ste tot het tweede kwart van de 2de eeuw. S2332 dateert in de 2de eeuw. Het materiaal is matig goed bewaard en is gefragmenteerd.

Naam	Aantal
Rund	17
Varken	2
Schaap/geit	1
Grote zoogdieren (niet verder te determineren)	19
Kleine zoogdieren (niet verder te determineren)	3
Niet determineerbaar	17
Totaal	59

Bijna een derde van het materiaal kon op soort gedetermineerd worden. In totaal zijn drie diersoorten met zekerheid geïdentificeerd. Van het op soort specifiek gedetermineerde materiaal is het rund de meest voorkomende soort. Het overige materiaal is afkomstig van varken en middelgrote zoogdieren (MM), mogelijk varken en schaap of geit, en van grote zoogdieren (LM), mogelijk rund. Zeventien fragmenten konden niet gedetermineerd worden. Geen enkel fragment is verbrand of gecalcineerd. Er zijn geen slacht-, bewerkings- of vraatsporen aangetroffen.

SITE: Elewijt (BE)														
vnsdtn	wput	vlakn	vakn	sprn	laag	SOORT	ELEM	TOT	NMI	SYM	FUSION	PCT	AS	OPM
MB03	1	1		47	a	BOS	MANDIBULA	8	1	L		25		Dp4,M1,2,3 erupting
MB03	1	1		47	a	BOS	HUMERUS	1		R		75		
MB03	1	1		47	a	MM(O/C)	COSTA	1				50		
MB03	1	1		47	a	LM	INDET	1				<25		SPONGIOSA
MB03	1	1		47	a	INDET	INDET	10				<25		
MB01	1	1		43		BOS	DENTES	3				100	*	MOLAREN
MB01	1	1		43		LM	INDET	7				<25	*	
MB01	1	1		43		LM	MANDIBULA	1				<25	*	
VO296	4	1		2338		BOS	CRANIUM	1				<25		MET HORNPIT
VO296	4	1		2338		BOS	VERTEBRA	1				25		THORACALE
VO296	4	1		2338		O/C	METATARSUS	1				<25		
VO296	4	1		2338		LM	COSTA	2				<25		MOGELIJK BOS
VO296	4	1		2338		LM	PELVIS	1				<25		MOGELIJK BOS
VO296	4	1		2338		MM	COSTA	1				<25		
VO296	4	1		2338		LM	INDET	2				<25		
VO296	4	1		2338		INDET	INDET	7				<25		
VO296	4	1		2338		SUS	MANDIBULA	2	1			50		PIGLET; Kaak+Dp4
VO293	4	1	AOD	2332		BOS	PELVIS	2	1		VERGROIED	<25		ACETABULUM
VO293	4	1	AOD	2332		LM	INDET	5				<25	**	
MB05	1	1		50		MM	COSTA	1				25		
MB04	1	1		47	b	BOS	PELVIS	1				<25		
* MOGELIJK HETZELFDE ONDERKAAK														
** MOGELIJK BIJ DE ACETABULUM														

Van het rund (*Bos taurus*) zijn 17 fragmenten geïdentificeerd. Enkele fragmenten behoren echter tot één bot. Ook twee onderkaken zijn aangetroffen. De slijtage van de kiezen duidt op jongvolwassen individuen (subadulte). Een fragment (frontale) van de schedel met de basis van een hoornpit is aangetroffen. De vorm en de grootte van de hoornpit duidt mogelijk op een mannelijk rund (stier).

Van het varken (*Sus domesticus*) zijn twee fragmenten gevonden: een onderkaak en een kies (een melkkies/Dp4), die behoren toe één zeer jong individu. Van de ovicapriden (schaap of geit) (*Ovis aries*/ *Capra hircus*) is een klein fragment van het middelvoetbeen aangetroffen.

De resultaten wijzen op resten van veedieren binnen het aangetroffen botmateriaal en sluiten aan bij andere determinaties van botmateriaal, afkomstig van andere onderzoeken in Elewijt, die ook wijzen op resten van rund, schaap, geit en varken.⁷⁸ Het zijn normale resultaten voor Romeinse nederzettingen.⁷⁹

4.3.4.5 Slakken

Aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten zijn misschien te zien in de aanwezigheid van metaalslakken. Metaalslakken werden aangetroffen in S92, 163 (dateert uit de nieuwste tijd!), 266, 298, 1072, 2205, 2206 en 2318. De slakken zijn allemaal te situeren in het noordelijke deel van de

⁷⁸ Magerman 2005, 98

⁷⁹ Janssens 2010, 35-37

onderzoekszone, ter hoogte van S1231 en ten noorden ervan. Enkel S163 bevindt zich ten zuiden hiervan, maar is ook te dateren in de nieuwste tijd. De slakken kunnen wijzen op metaalbewerking in de buurt, maar er zijn geen indicaties voor de precieze locaties.

4.3.4.6 Steen

De aangetroffen fragmenten steen zijn onderverdeeld op basis van de steensoort. De meeste steenfragmenten zijn kalkzandsteen. Er zijn ook enkele fragmenten zandsteen aangetroffen en enkele fragmenten van een poreuze steensoort, die ondergebracht werd onder de categorie andere. Slechts van drie fragmenten kan duidelijk gesteld worden dat ze afkomstig zijn van een maalsteen. Tot slot is ook nog een silexfragment aangetroffen. Het voorwerp is te determineren als een getoucheerde kling.

4.3.4.7 Besluit

Het vondstmateriaal sluit aan bij het patroon dat te zien is op verschillende andere nederzettingssites uit de Romeinse periode in de Maas-Demer-Schelde regio.⁸⁰ Over het algemeen is het vondstmateriaal te beschouwen als huisraad. Enkele voorwerpen zoals mortaria en maalstenen staan in verband met de bereiding van voedsel. Een opvallende vondst is wel die van een fragment van een wierookbrander. Deze is in verband te brengen met de huiselijke cultus. De aangetroffen sporen wijzen niet overtuigend op bewoning in de Romeinse tijd – hoewel huisraad natuurlijk wel in verband te brengen is met bewoning – en lijken eerder te beschouwen als minder dense zones binnen de vicus.

Het vondstmateriaal lijkt dus wel te wijzen op huishoudelijke activiteiten die in de omgeving moeten plaats gevonden hebben, maar op basis van het sporenbestand in de opgraving is dit niet verder te duiden. Voor het noordelijke deel van de opgravingszone beschikken we wel over bijkomende gegevens dankzij het onderzoek van Mertens. Hier kan gesteld worden dat bewoningssporen aanwezig zijn op enige afstand van de onderzoekszone. Voor de rest van de onderzoekszone zijn dergelijke gegevens niet beschikbaar.

Mogelijk zijn er enkele aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten. Deze kunnen mogelijk gezien worden in de aanwezigheid van metaalslakken en in de vondst van een misbaksel in de waterkuil (zie hoger). Deze aanwijzingen zijn echter slechts onrechtstreeks. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen sporen aangetroffen die wijzen op ambachtelijke activiteiten. Indien de metaalslakken en het misbaksel in verband te brengen zijn met ambachtelijke activiteiten betekent dit bovendien niet dat dit per se verwijst naar ambachtelijke activiteiten op lokale schaal. Eerder dient een regionale activiteit hiervoor in acht genomen te worden.

De datering van de vondsten is voornamelijk te situeren in het laatste kwart van de 1ste en in de 2de eeuw. Mogelijk is in het vele handgevormde materiaal nog een iets vroegere datering te zien. Vondsten die op een datering na de 2de eeuw wijzen, ontbreken. Wel is een ¹⁴C-datering beschikbaar die één van de sporen dateert na de 2de eeuw. Het gaat meer bepaald om een kuil met een houtskoolrijke vulling, die te situeren is in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw. Helaas zijn uit de opgraving geen tijdsfasen of evoluties in de aangetroffen sporen te onderscheiden op basis van de sporen.

80 Janssens 2010, 68-69

4.4 Middeleeuwen

Slechts een beperkt aantal sporen is te dateren in de middeleeuwen. Het gaat om drie greppels (Fig. 115). Ze zijn te interpreteren als perceelsgreppels, die deel uitmaakten van een systeem van landindeling.

4.4.1 Greppels

S1250/2158/2159 heeft een bruinigrijze gevlekte vulling, een noordnoordwest-zuidzuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 71 cm. Vondstmateriaal omvat een wandfragment grijs aardewerk, een oorfragment rood geglazuurd aardewerk van een grape (Fig. 114) en een fragment bouwmetaal. De vondsten wijzen voor het spoor op een datering in de late middeleeuwen.

Fig. 92: Oorfragment rood geglazuurd aardewerk van een grape uit S1250

S1231/2205 (Fig. 93) is een donkerbruine gevlekte greppel met een noordnoordwest-zuidzuidoost oriëntatie en een gemiddelde breedte van 74 cm. In doorsnede is de greppel 5 tot 20 cm diep bewaard. De greppel bevatte drie fragmenten Romeinse dakpan en een fragment mortel. Ze zijn vermoedelijk opgespit bij de aanleg van de greppel. Op basis van de vondsten kan de greppel voorzichtig in de Romeinse tijd geplaatst worden.

De greppel blijkt echter andere sporen uit de Romeinse tijd te oversnijden. Het wordt op zijn beurt oversneden door een spoor uit de nieuwe tot nieuwste tijd. Ook dient opgemerkt te worden dat de greppel dezelfde oriëntatie heeft als greppel S1250/2158/2159, die dateert uit de late

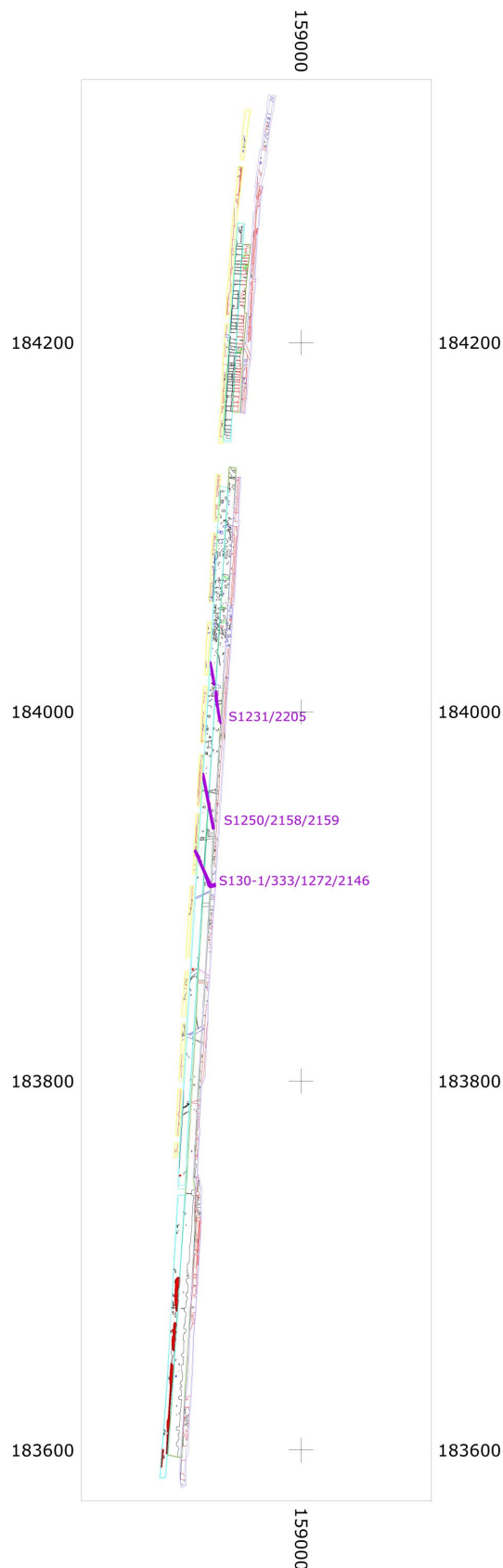

Fig. 91: Overzicht van de besproken greppels (legende: magenta = middeleeuwen, rood = nieuwe/nieuwste tijd)

middeleeuwen. Op basis daarvan kan gesteld worden dat beide greppels vermoedelijk deel uitmaakten van eenzelfde percelleringssysteem. Dit lijkt hoogst waarschijnlijk, waardoor de keuze gemaakt is om greppel S1231/2205 te dateren in de late middeleeuwen.

Fig. 93: S2205

Fig. 94: Doorsnede van S1272

Greppel S130/131/333/1272 (Fig. 94)/2146 heeft een donkere grijszwarte vulling en heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie. Het spoor is maximaal 32 cm diep bewaard en heeft een maximale breedte van 1,40 m. De greppel bevatte geen vondstmateriaal, waardoor een datering onduidelijk is. De vulling van de greppel sluit echter wel aan bij die van de andere greppels die wel op basis van vondstmateriaal te beschouwen zijn als middeleeuwse greppels. Daarom wordt het spoor in dit hoofdstuk besproken.

4.4.2 Vondstmateriaal

Het vondstenmateriaal uit de middeleeuwen bestaat nagenoeg uitsluitend uit vaatwerk. Het middeleeuwse aardewerk omvat twee fragmenten gedraaid grijs aardewerk. Ze zijn afkomstig uit S166 (een wandfragment) en S1250 (een wandfragment). Verder bevatte S2150 nog een oorfragment rood geglazuurd aardewerk van een grape en een fragment bouwmetaal.

4.5 Nieuwe en nieuwste tijd

Vier grondsporen en één muur zijn te dateren in de nieuwe en nieuwste tijd. De grondsporen omvatten kuilen en paalsporen.

4.5.1 Kuilen

S1303 (Fig. 112) heeft een grijsoranje gevlekte vulling en is rechthoekig. Het betreft een kuil. Vondstmateriaal ontbreekt, maar de scherpe aflijning lijkt te wijzen op een datering in de nieuwe tot nieuwste tijd.

S1290 (Fig. 96) is homogeen grijs van vulling en heeft een rechthoekige vorm. De kuil is 24 cm diep. Vondstmateriaal ontbreekt, maar de scherpe aflijning lijkt te wijzen op een datering in de nieuwe tot nieuwste tijd.

Fig. 96: Doorsnede van S1290

4.5.2 Paalsporen

S2141 (Fig. 97 en Fig. 98) is een homogeen donkerbruin rechthoekig spoor. De diepte van het spoor bedraagt 18 cm en de lengte bedraagt 20 cm. De beperkte afmetingen en de rechthoekige vorm wijzen mogelijk op een interpretatie als paalspoor. De vulling van S2141 is zeer humeus. Het kan op basis van de samenstelling van de vulling en de scherpe aflijning vermoedelijk worden geplaatst in de nieuwe tot nieuwste tijd. Vondstmateriaal ontbreekt.

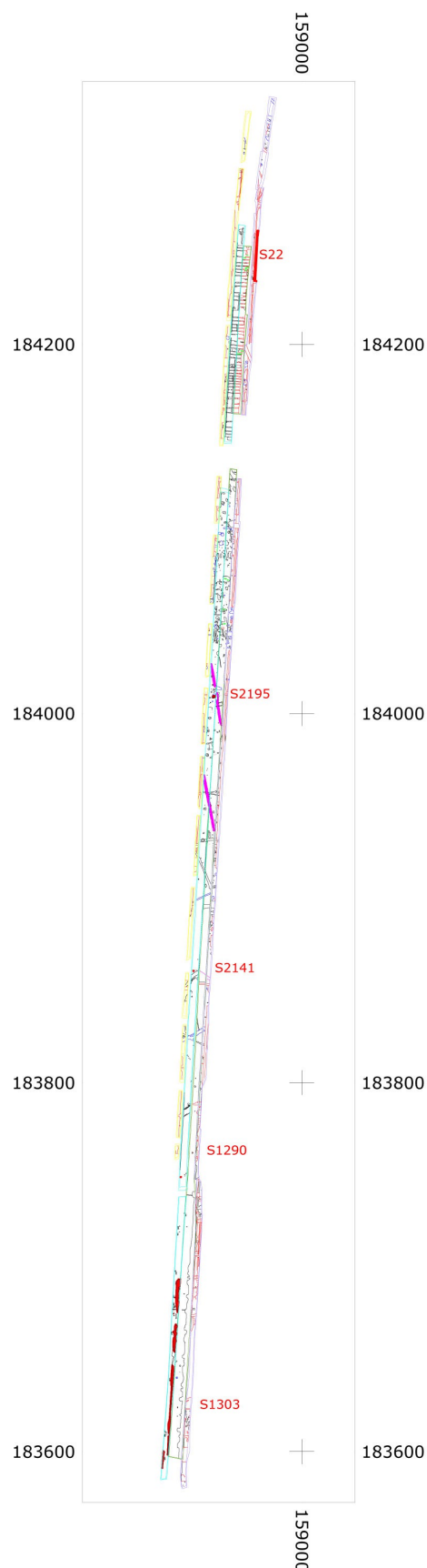

Fig. 95: Situering van de besproken sporen uit de nieuwe en nieuwste tijd (rood)

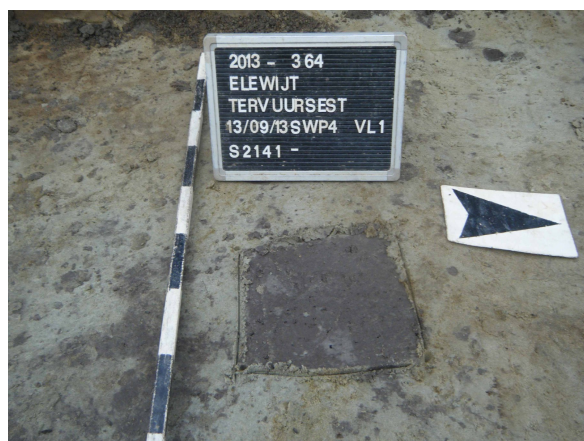

Fig. 97: S2141

Fig. 98: Doorsnede van S2141

S1295 is eveneens een recent rechthoekig paalspoor met een grijsbruine gelaagde vulling. Opnieuw wijzen de samenstelling van de vulling en de scherpe aflijning vermoedelijk op een datering in de nieuwe tot nieuwste tijd.

4.5.3 Muurresten

Uit de nieuwe tot nieuwste tijd is een muur aanwezig. Het is de enige muur die tijdens het onderzoek aangetroffen is, op een vondstmelding ter hoogte van kasteel Diependaal na (zie verder). S22 (= muur 1, Fig. 99) was een eerder recente muur met een rij kopse op een rij strekse bakstenen, gevoegd met cementmortel. Het gebruik van cementmortel wijst op een datering in de nieuwste tijd. De muur was gedeeltelijk afgebroken, maar er kon nog vastgesteld worden dat de muur knikte. Vervolgens liep de muur weg tot buiten het onderzoeksgebied. De muur werd gevolgd over een afstand van 27,55 m. Het is onduidelijk wat de functie van de muur was. De muur is niet te zien op de beschikbare historische kaarten (zie hoofdstuk Historische gegevens). Dit betekent dat de muur wellicht te dateren is na 1841, de datering van de Atlas der Buurtwegen.

Fig. 99: Muur 1

4.5.4 Verstoringen

De zone ten noorden van de Diependaalstraat werd sterk verstoord door onregelmatige stroken met een bruine, gevlekte vulling (Fig. 100 en Fig. 101), mogelijk werden ze veroorzaakt door uitzaveling.⁸¹ In deze stroken werd Romeins materiaal zoals dakpanbrokken en brokken mortel aangetroffen. Daaruit blijkt dat de verstoring Romeinse sporen aangetast heeft, waardoor het Romeinse vondstmateriaal in de verstoring terecht is gekomen. In één van deze verstoringen werd tot 87 cm diep geboord zonder de moederbodem te bereiken. Tussen de verstoringen door was de moederbodem zichtbaar, samen met archeologische sporen.

Fig. 100: WP3 overzicht verstoorde zone

Fig. 101: WP3 overzicht verstoorde zone

Verder waren verspreid binnen de onderzoekszone ook beperktere verstoringen aanwezig. Deze zijn te relateren aan de aanwezigheid van de wegenis. Het gaat om resten van de weginfrastructuur zoals oude rioleringen. Een voorbeeld hiervan is S1277.

4.5.5 Vondstmateriaal

58 fragmenten rood aardewerk kunnen gedateerd worden van de middeleeuwen tot de nieuwe tijd. Vier fragmenten steengoed zijn toe te schrijven aan de late middeleeuwen tot nieuwe tijd en zes fragmenten industrieel wit aardewerk dateren uit de nieuwste tijd. Daarnaast werd ook een metaalslak aangetroffen in S163.

81 Mertens 1954, 23

5 Vondstmelding: muurresten aan het kasteel Diependaal

Op 14/08/2012 werden tijdens de wegwerkzaamheden ter hoogte van het kasteel Diependaal muurresten aangetroffen (Fig. 102). Dit is een zone die buiten het onderzoeksgebied gelegen is. Naar aanleiding van de vondstmelding werden de opgravingen van het rioleringsstracé even gestaakt om de muurresten te registreren. Het gaat vermoedelijk om een gootje, dat mogelijk in verbinding stond met een gebouw. Het ruimtelijk inzicht was echter te beperkt om daar een antwoord op te kunnen geven.

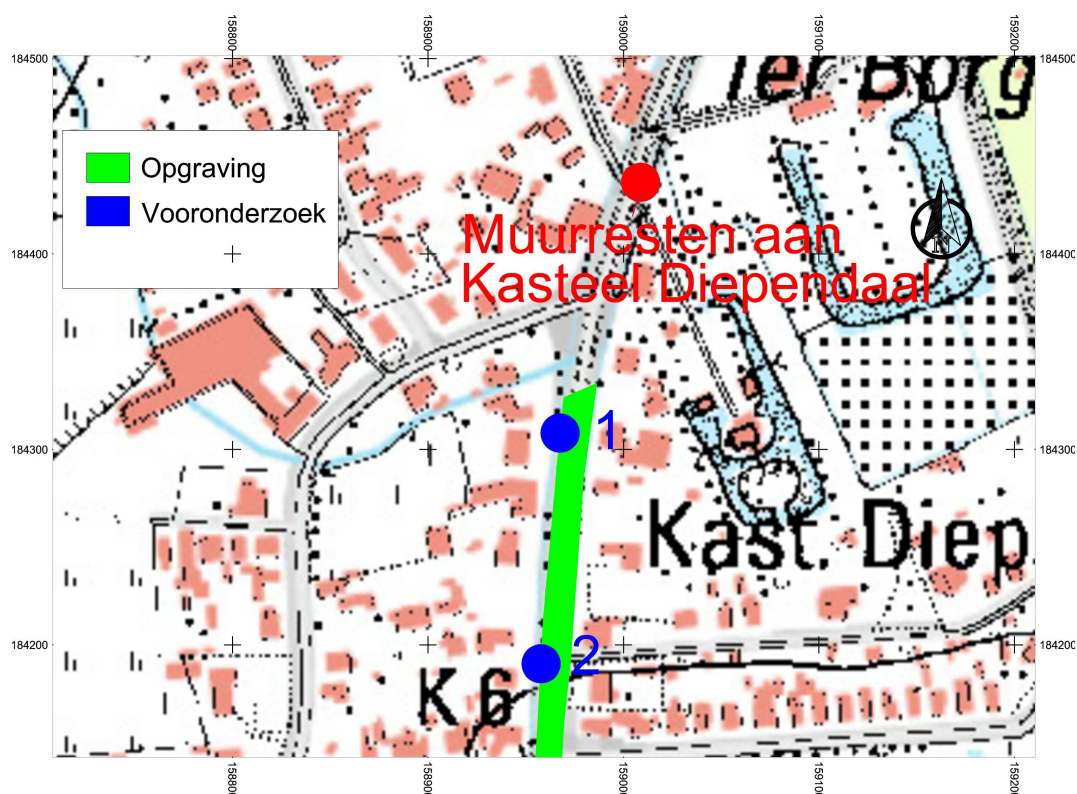

Fig. 102: Situering van de muurresten, het vooronderzoek en de opgraving op de topokaart en kadasterplan (basiskaart <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>)

5.1 Opbouw muurresten

De resten bestonden uit twee noord-zuid georiënteerde muren (M1 en M3, Fig. 103-Fig. 105), waarvan de onderste twee lagen bestonden uit bakstenen en kleine onregelmatige brokken natuursteen, die in een onregelmatig en droog verband op elkaar gestapeld waren. M1 en M3 bevonden zich op een afstand van 50 cm ten opzichte van elkaar. Daarbovenop was een rij grotere blokken natuursteen aangebracht van gemiddeld 32 x 23 x 6 cm, waaronder duidelijk een herbruikelement aanwezig was (Fig. 106). Het herbruikelement werd ingezameld. De bovenste rij grote natuurstenen blokken was enkel plaatselijk nog bewaard.

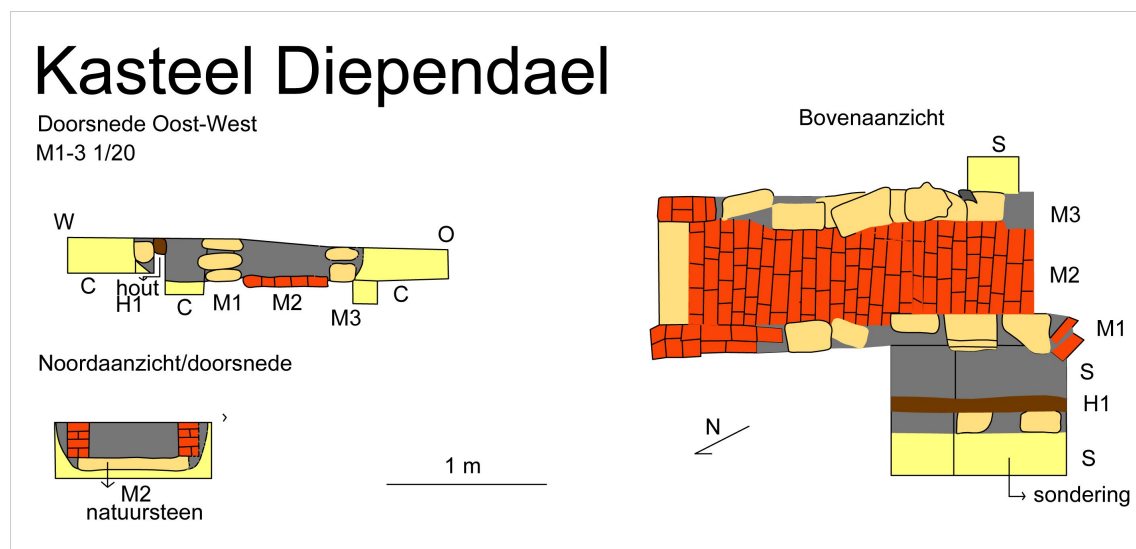

Fig. 103: Grondplan en doorsnedes van de muurresten aan het kasteel Diependaal

Fig. 104: Zicht op de muurresten

Fig. 105: Opbouw van M1

Fig. 106: Herbruikelement in M1

Fig. 107: Zicht op de natuurstenen dorpel

Tussen de twee muren was een bakstenen vloertje aangebracht (M2), eveneens in droog verband. Een groot aantal van deze bakstenen (de meeste circa 10 x 7 x 5 cm) leek afgebroken, wat doet vermoeden dat het ook hier gaat om recuperatiemateriaal. Aan de noordzijde werd het begin van de muurresten vastgesteld, afgeboord met een natuurstenen dorpel (72 x 19 x 8 cm) met afgeronde randen (Fig. 107). Aan deze zijde waren de muren (M1 en M3) uitsluitend opgebouwd

uit baksteen (15 x 7 x 5 cm), die in een regelmatig verband van afgewisseld rijen kopse en strekse bakstenen opgebouwd was.

Aan de buitenzijde van M1 en M3 was een insteek te zien met een homogene grijze vulling en waren verder rechtstreeks op de moederbodem gezet, die zich manifesteerde met een homogene blauwgroene kleur, wat wijst op een slechte drainage van de grond rond de muurresten, waardoor deze zich permanent onder de grondwatertafel bevonden.⁸² De muurresten waren bedekt met een gelijkaardig homogeen grijs pakket. Bij het uithalen van het pakket tussen de twee muren en boven het vloerniveau, werden fragmenten aangetroffen van een bord in industrieel wit aardewerk met zwart drukdecor, te dateren in de nieuwste tijd. Dit lijkt er op te wijzen dat het opvulpakket tot stand gekomen is in de nieuwste tijd.

Meer ten zuiden van de muurresten werd ten westen een houten balk⁸³ (Fig. 108 en Fig. 109) aangetroffen met een diameter van circa 10 cm en een lengte van circa 2,6 m, die ingezameld werd. De balk lijkt op zijn plaats gehouden door een aantal losse natuurstenen die op enige afstand van elkaar ingezet werden. Het is onduidelijk of de balk in relatie staat tot de aangetroffen muurresten. Daarom werd hiervan geen verder dateringsonderzoek uitgevoerd.

Fig. 108: Zicht op het hout aan de oostzijde, aan de kant van M1

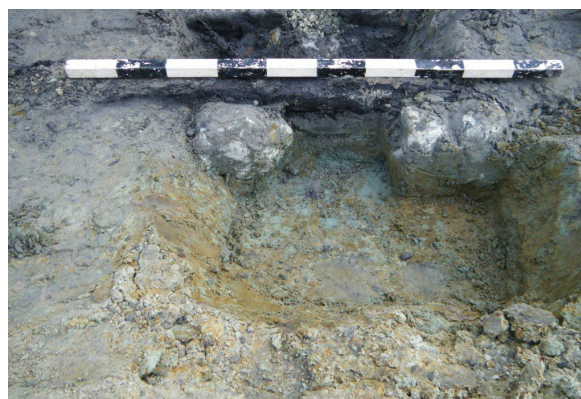

Fig. 109: Zicht op de balk en de stenen die deze op zijn plaats lijken te houden

5.2 Confrontatie met historische bronnen

Zoals gezegd werden de muurresten aangetroffen in de buurt van het kasteel Diependaal. Dit maakte deel uit van het kasteel ter Borght, dat vanaf 1440 vermeld werd en een leen was van het hertogdom Brabant. Het 17de-eeuwse slot werd in het midden van de 19de eeuw verbouwd en vernield tijdens de Eerste Wereldoorlog. Van ter Borght en het bijhorende kasteel Diependaal resten nog enkele sporen zoals vijvers, grachten en verbouwde aanhorigheden.⁸⁴

Om de aangetroffen muurresten in een ruimer kader te plaatsen, worden deze geconfronteerd met cartografische bronnen van de locatie. Aangezien het om een vondstmelding gaat, wordt minder diep op de vondsten ingegaan, omdat dit niet tot de opdracht behoorde.

⁸² Ameryckx *et al.* 1995, 175

⁸³ De houtsoort is onbekend, er werd geen houtsoortbepaling uitgevoerd.

⁸⁴ <https://inventaris.onroerendergoed.be/dibe/relict/41002>

Fig. 110: Detail kaart Ferraris met aanduiding van de Tervuursesteenweg in blauw (<http://www.ngi.be>)

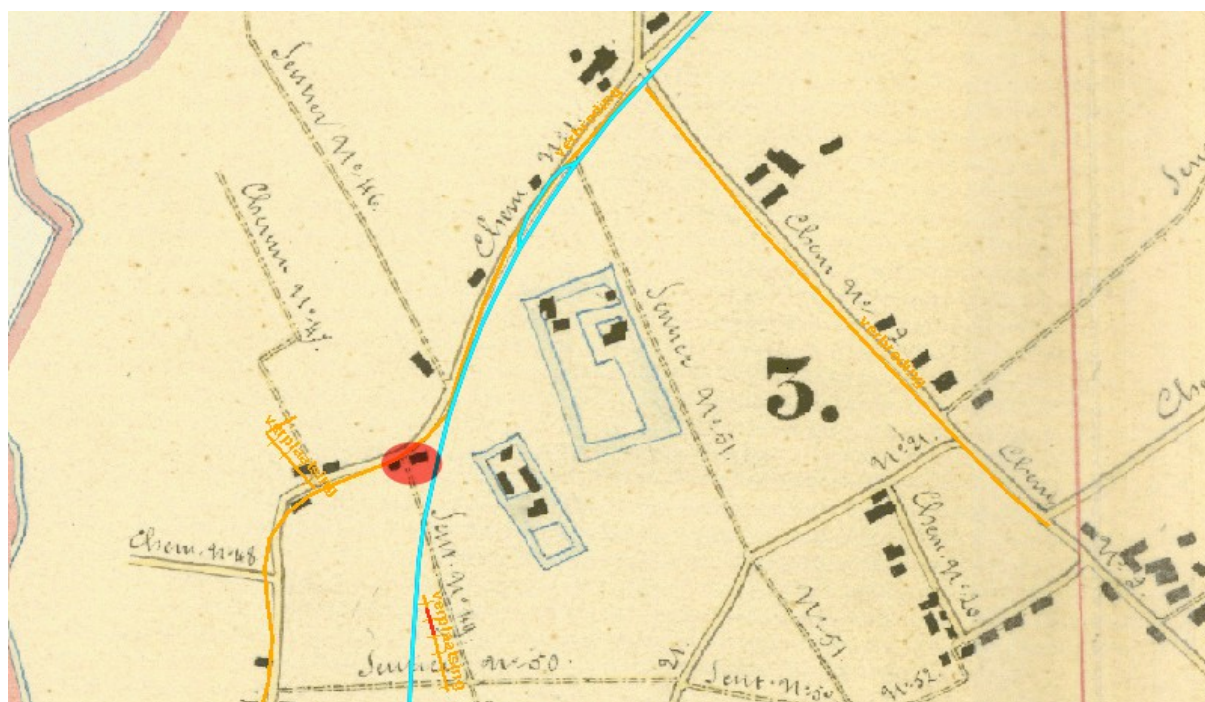

Fig. 111: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van de Tervuursesteenweg in blauw (<http://gis.vlaamsbrabant.be/webgis/bin/view/AtlasBuurtwegen>)

De eerste kaart die aangehaald kan worden, is de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778). Daarop zijn twee gebouwen te zien, vlak bij elkaar, die op basis van hun ligging mogelijk in verband gebracht kan worden met de aangetroffen muurresten (Fig. 110).

Op de Atlas der Buurtwegen uit 1841-1845 zijn dezelfde twee gebouwen te zien (Fig. 111). Op deze kaart is de Tervuursesteenweg aangegeven (blauw). Wanneer de ligging van de aangetroffen resten vergeleken wordt met de Atlas der Buurtwegen, lijken de muurresten te relateren aan het rechtse van de twee gebouwen die te zien is op de Atlas der Buurtwegen.

6 Synthese

Tijdens het onderzoek aan de Tervuursesteenweg werden verschillende sporen aangetroffen. De meeste sporen zijn te dateren in de Romeinse tijd. Het zwaartepunt van de datering van de Romeinse sporen is gelegen in het laatste kwart van de 1ste tot de 2de eeuw. Jongere en oudere sporen zijn beperkt. Een minderheid is toe te schrijven aan de middeleeuwen en aan de nieuwe tot nieuwste tijd. De aanwezige sporen zijn te interpreteren als greppels, paalsporen, kuilen en muurresten. De muurresten dateren uitsluitend in de nieuwe tot nieuwste tijd.

Aanwijzingen voor Romeinse bewoningssporen zoals gebouwstructuren werden niet duidelijk vastgesteld. Mogelijk zijn de sporen uit de Romeinse tijd eerder te beschouwen als minder dens gebruikte zones binnen de vicus, zoals randfenomenen in de buurt van de woonhuizen. Daarop wijst mogelijk de aard van de vondsten die in de sporen aangetroffen werd.

Het tijdens de opgraving aangetroffen vondstmateriaal is typerend voor Romeinse nederzettingen en bestaat hoofdzakelijk uit aardewerk. Daarbinnen is een belangrijk aandeel weggelegd voor tafelwaar en ander huisraad dat te maken heeft met de bereiding en opslag van voedsel. Een fragment van een wierrookbrander verwijst ook naar de huiselijke cultus. De aanwezigheid van een waterkuil kan ook geïnterpreteerd worden als een bewoningsspoor, maar een waterkuil kan ook andere functies hebben zoals watervoorziening voor vee of voor ambachtelijke processen.

In het vondstmateriaal zijn elementen aanwezig die in verband gebracht kunnen worden met ambachtelijke activiteiten. Het gaat om metaalslakken en om een misbaksel dat in de waterkuil aangetroffen werd. Het is echter niet duidelijk of deze ambachtelijke activiteiten in Elewijt te plaatsen zijn. Uit de vondsten kan daarom alleen besloten worden dat in de regio van Elewijt waarschijnlijk ambachtelijke activiteiten uitgeoefend zijn tijdens de Romeinse periode.

De greppels uit de middeleeuwen en nieuwe tijd zijn systematisch ingepland en lijken daardoor – naast een drainerende functie – geïnterpreteerd te mogen worden als perceelsgreppels. De sporen uit de nieuwe tot nieuwste tijd zijn hoofdzakelijk te beschouwen als plaatselijke verstoringen die in verband te brengen zijn met de vroegere weginfrastructuur. Enkele muurresten zijn toe te schrijven aan kleine (bij)gebouwen uit de nieuwe tijd.

7 Discussie: confrontatie met vroeger onderzoek

De noordelijke zone bleek tijdens de opgraving de hoogste densiteit aan sporen te bevatten. Dit is tevens de zone die het dichtst aansluit bij het onderzoek van Mertens. Zowel tijdens het onderzoek van de Tervuursesteenweg als het onderzoek van Mertens werden bewoningssporen aangetroffen. De aard van de sporen is echter verschillend. Mertens trof, naast sporen van houtbouw, verschillende steenbouwstructuren aan, waaronder een villa met hypocaust en een waterput (Fig. 113).⁸⁵ Ter hoogte van de Tervuursesteenweg werden geen sporen van steenbouw vastgesteld en ook slechts enkele twijfelachtige aanwijzingen voor houtbouw, bestaande uit enkele mogelijke palenclusters. Waterputten werden evenmin aangetroffen. Wel is een diepe kuil aanwezig die geïnterpreteerd wordt als waterkuil (S1171).

Mertens stelde ook de aanwezigheid van een weg vast. Deze is te situeren ter hoogte van het uiterste noorden van de opgravingszone aan de Tervuursesteenweg. Tijdens het uitgevoerde onderzoek werden echter geen restanten van weginfrastructuur aangetroffen.

Tot slot trof Mertens ook nog brandsporen aan, met name sporen met een houtskoolrijke vulling. De sporen zouden rood omrand zijn, wat aangeeft dat hier ter plaatse iets verbrand is. Ze bevinden zich geclusterd en zijn op basis van hun vorm onder te verdelen in twee groepen. De ene groep sporen is rechthoekig, de andere groep sporen is rond. De vulling van de rechthoekige sporen zou vooral bestaan hebben uit houtskool, terwijl de ronde sporen een vulling hadden van houtskool, gemengd met zand. Mertens dateert deze sporen in de 1ste eeuw en beschouwt ze als bewoningssporen of sporen van nijverheid.⁸⁶

Ook het onderzoek aan de Tervuursesteenweg leverde zowel ronde als rechthoekige sporen met een houtskoolrijke vulling op. Hier werden echter geen sporen aangetroffen van *in situ* verbranding. Het lijkt daarom om een ander type spoor te gaan. De houtskoolrijke sporen werden daarom geïnterpreteerd als een dump van verbrande of verkoolde resten, zoals haardresten. Vondstmateriaal is schaars en laat enkel een ruime datering in de Romeinse tijd toe. Daarom werd ¹⁴C-datering uitgevoerd op houtskool van S200. Dit leverde een datering op in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw.

Mertens onderscheidt vervolgens drie fasen in de vicus van Elewijt.⁸⁷

1. Een rechte spitsgracht uit de 1ste eeuw voor of het begin van de 1ste eeuw na Chr.
2. De brandsporen, die zouden wijzen op resten van houtbouw. Deze werd gevolgd door een grotere woning in vakwerk, met een gemetste kelder. De resten van een pottenbakkersoven en ijzerslakken lijken te wijzen op een plaats met een nijverheidskarakter. Rond deze tijd zou ook een gebouw met religieus karakter opgetrokken zijn. Hierop zouden terracotta paardjes als ex-voto op wijzen, evenals de aanwezigheid van wierookvazen. Dit stadium dateert van de 1ste tot de tweede helft van de 2de eeuw.
3. Op het einde van de 2de eeuw zou de nederzetting in vlammen opgegaan zijn. Op het puin werd een villa opgebouwd.

⁸⁵ Mertens 1954, 46, 49-52

⁸⁶ Mertens 1954, 28-29

⁸⁷ Mertens 1954, 56

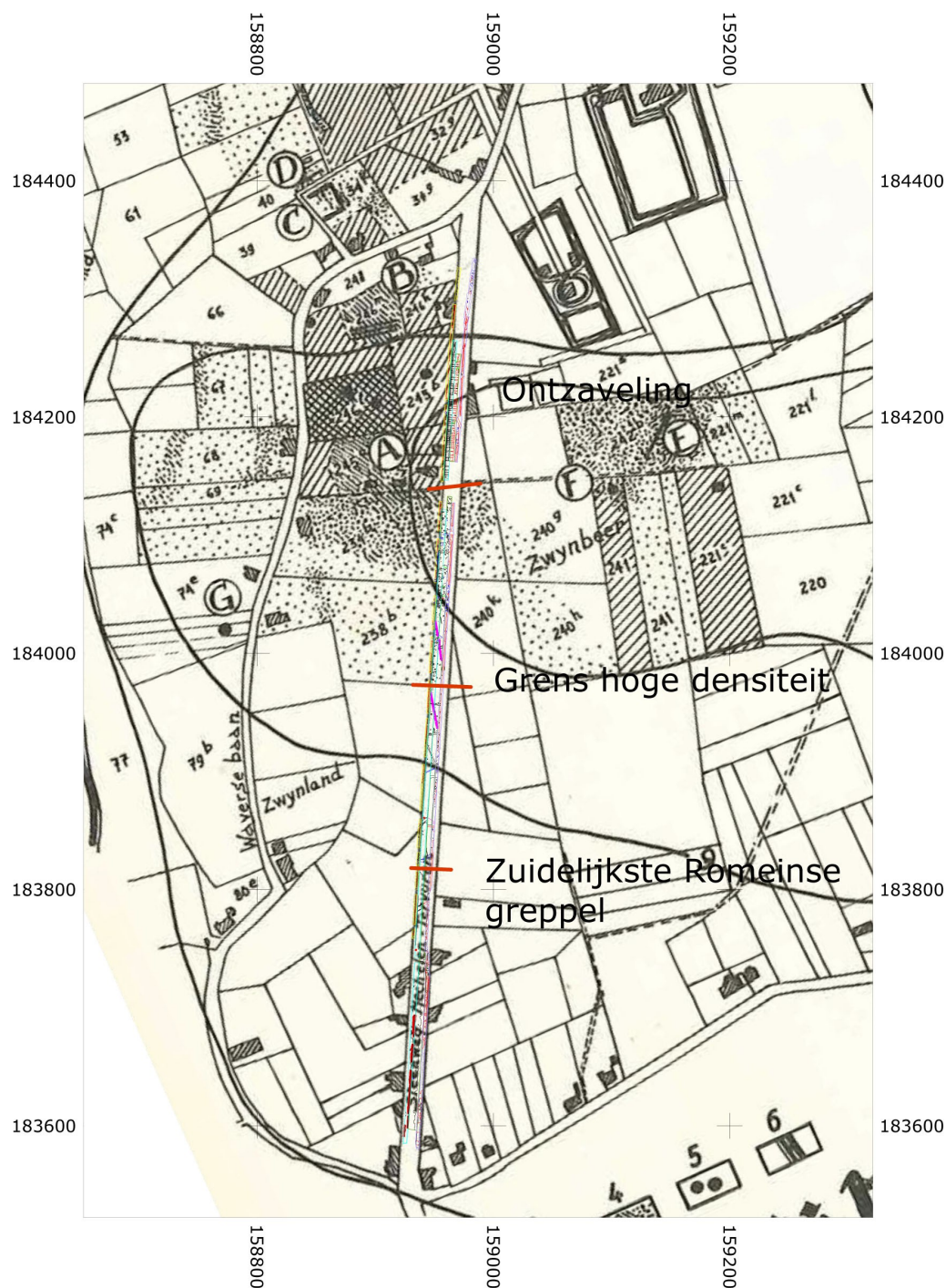

Fig. 112: Confrontatie opgravingsresultaten met de onderzoeksresultaten van Mertens (Onderkaart Mertens 1954, 67). De rode lijnen geven de zuidelijke grens van de vastgestelde ontzaveling uit de nieuwste tijd, de zuidelijke grens van de hoge densiteit aan sporen en de meest zuidelijke Romeinse greppel aan.

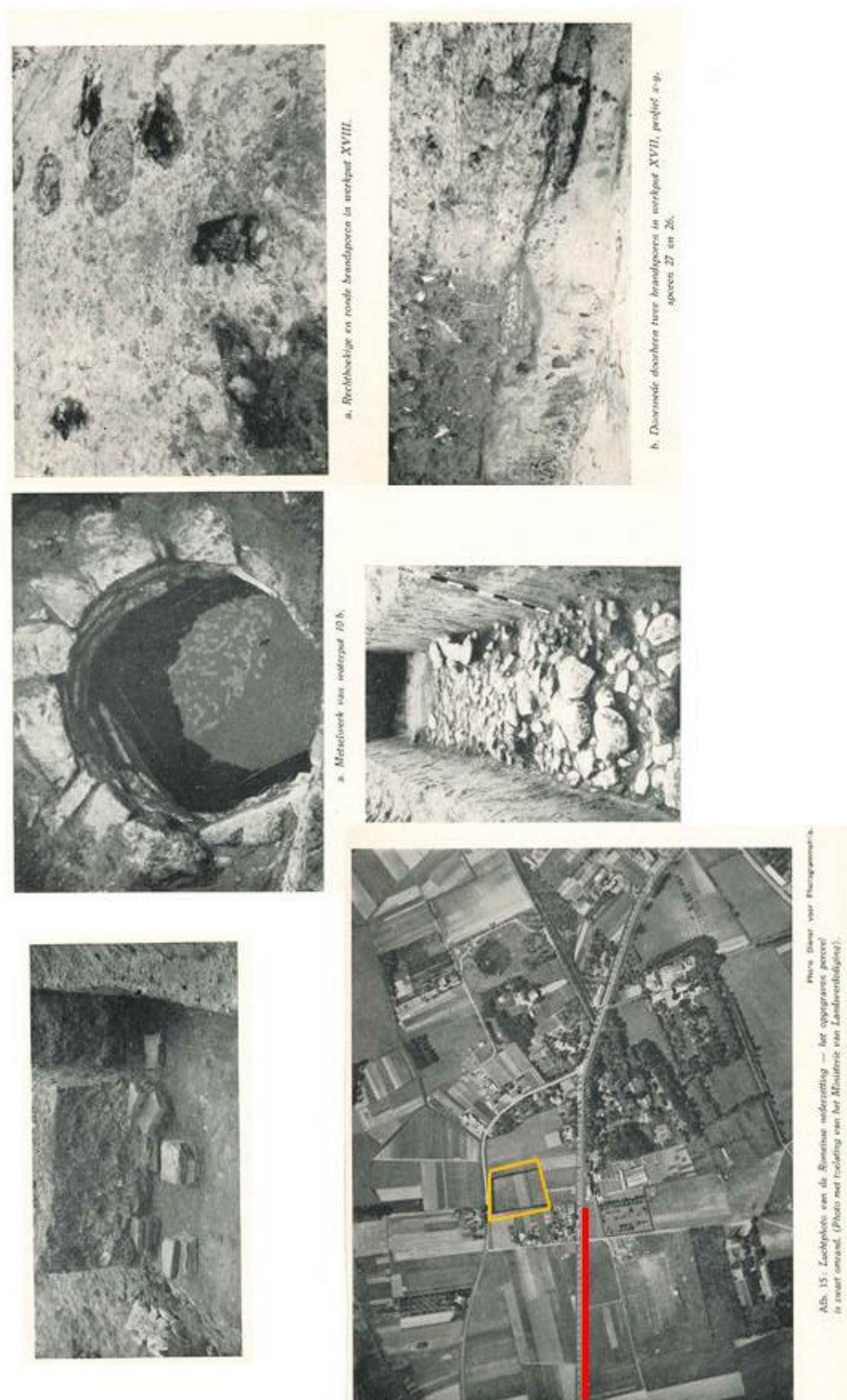

Fig. 113: Overzicht van enkele vondsten uit het onderzoek van J. Mertens (Mertens 1954, afb. 18, 19 en 21). Aanduiding op luchtfoto onderaan: onderzocht deel Tervuursesteenweg (rood) en opgraving Mertens uit 1953 (oranje)

Tijdens het onderzoek aan de Tervuursesteenweg werden geen resten vastgesteld die dateren voor het midden van de 1ste eeuw na Chr. Het zwaartepunt van de dateringen van de sporen bevindt zich op het einde van de 1ste eeuw en in de 2de eeuw. Dit is gebaseerd op vondstmateriaal. Veel sporen leverden wel Romeins vondstmateriaal op, maar zijn niet nader te dateren.

Eén van de houtskoolrijke kuilen kan gedateerd worden in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw, aan de hand van ¹⁴C-datering. Het lijkt het jongste spoor uit de opgraving te zijn. Er zijn geen sporen vastgesteld die dateren in de vroege of volle middeleeuwen. Sporen uit de late middeleeuwen omvatten uitsluitend greppels, die mogelijk te interpreteren zijn als perceelsgreppels.

De resultaten van het onderzoek van de Tervuursesteenweg kunnen de fasering die geponeerd werd door Mertens aanvullen. Vooral op vlak van toevoeging van aanwijzingen voor de fase die te situeren is in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw, met een kuil met een houtskoolrijke vulling. Deze vaststelling sluit aan bij enkele muntvondsten van na 275 na Chr.⁸⁸ Voor het overige laat het aangetroffen sporenbestand en vondstmateriaal geen fasering van de sporen in functie van de tijd toe. Op basis van de sporen lijkt gesteld te kunnen worden dat ter hoogte van het onderzoeksgebied sprake is van een minder dense zone aan sporen binnen het areaal van de *vicus*.

Confrontatie van de opgravingsresultaten met het onderzoek van Mertens (Fig. 91), doet besluiten dat de resultaten goed bij elkaar aansluiten. De zone waar Mertens Romeinse sporen heeft vastgesteld komt overeen met de zone met de grootste densiteit aan sporen die vastgesteld werd tijdens de opgravingen ter hoogte van de Tervuursesteenweg. De opgraving van de Tervuursesteenweg toont aan dat nog verder naar het zuiden Romeinse sporen aanwezig zijn, dan waar Mertens de zuidelijke grens van de *vicus* heeft gesitueerd.

Op basis van de aanwezigheid en de densiteit aan Romeinse sporen lijkt besloten te kunnen worden dat de rand van de *vicus* daarom in de 2de eeuw nog iets meer naar het zuiden toe gesitueerd mag worden, ter hoogte van de onderzijde van perceel 238b. De vaststellingen sluiten beter aan bij de hypothese van Meylemans omtrent de afbakening van de *vicus*. Dit is echter enkel gebaseerd op de vastgestelde densiteit aan Romeinse sporen, aangezien duidelijke gebouwstructuren niet afgelijnd konden worden binnen het onderzoeksgebied. Deze structuren hadden meer informatie kunnen bieden of we binnen de onderzoekszone te maken hebben met het centrum of de rand van de *vicus* en wat de interne organisatie van de *vicus* was.

Wanneer we de meest zuidelijke Romeinse greppel (S174/1282/2123) die dateert in de tweede helft van de 2de eeuw nemen als zuidelijke grens, betekent dit dat de begrenzing van de *vicus* in deze periode bijna tot de bebouwing ter hoogte van het zuidelijke deel van de Tervuursesteenweg op de kaart van 1954 doorgetrokken mag worden (Fig. 91, Fig. 104). Ten zuiden van deze greppel neemt de densiteit aan Romeinse sporen zeer sterk af. Daarom wordt deze greppel naar voor geschoven als de zuidelijke grens. Opnieuw dient echter aangehaald te worden dat geen gebouwstructuren herkend werden binnen het onderzoeksgebied, wat meer informatie had kunnen bieden over of we te maken hebben met het centrum of de rand van de *vicus*. Daarom kunnen we enkel uitspraken doen gebaseerd op de densiteit van de aangetroffen Romeinse sporen.

Ter hoogte van de in de nieuwste tijd ontzavelde percelen werden ook onder de Tervuursesteenweg verstoringen vastgesteld, onder de vorm van systematische rechthoekige kuilen. Daartussen werden nog de resten van (verstoorde) Romeinse sporen vastgesteld.

⁸⁸ Magerman 2005, 105

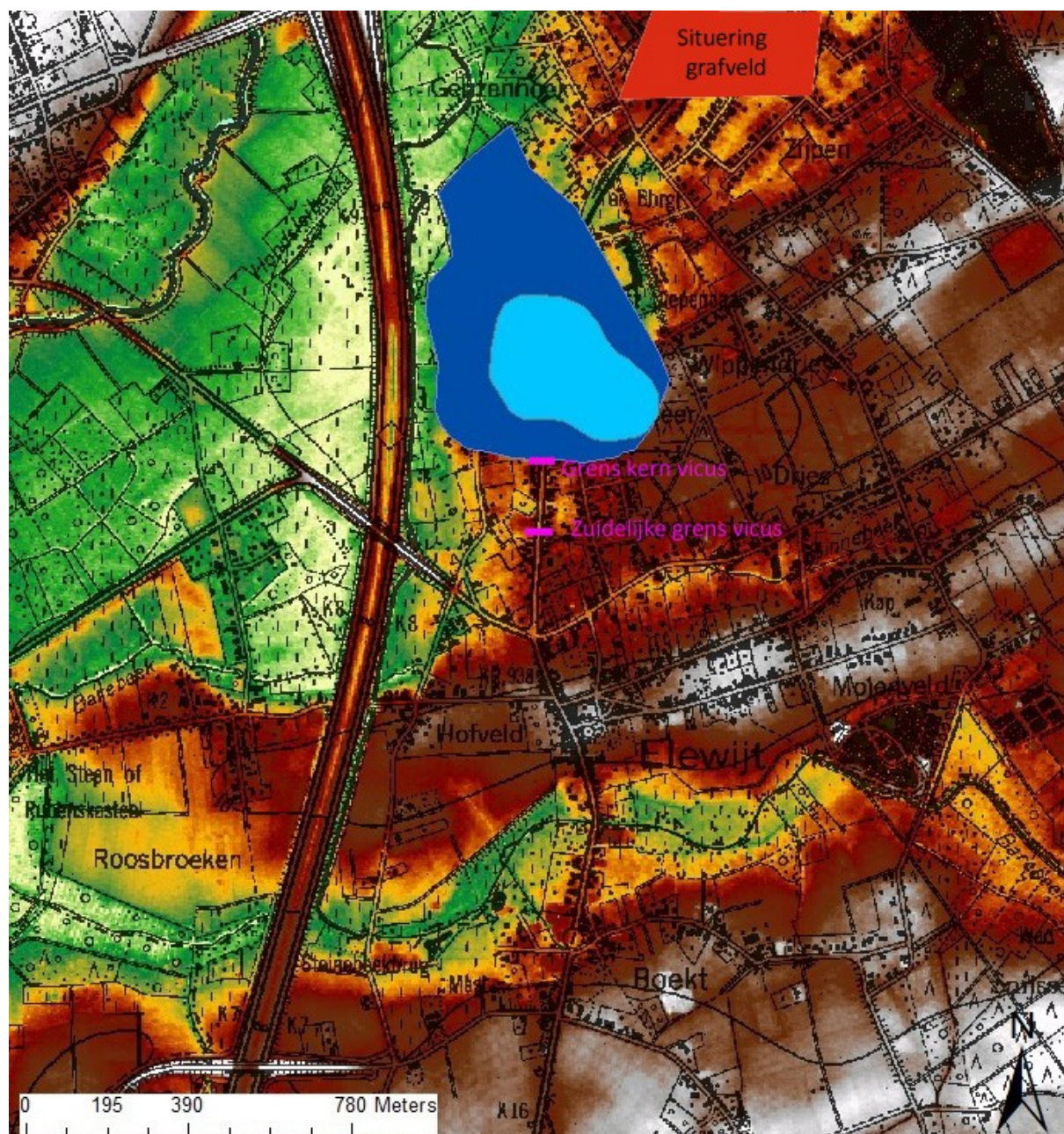

Fig. 114: voorstel tot afbakening van de Romeinse vicus door resp. Mertens (lichtblauwe polygoon) en Meylemans (donkerblauwe polygoon), achtergrond DHM Vlaanderen. © AGIV (Pauwels in voorbereiding, 6, fig. 4)

8 Antwoord onderzoeksvragen

Een aantal vragen diende in het bijzonder beantwoord te worden:

- Wat is de stratigrafische toestand van het terrein en in hoeverre komt dit overeen met de interpretatie van de proefputten uit het vooronderzoek en het algemene verwachtingspatroon van de stratigrafie binnen Romeinse vici en de Romeinse vicus Elewijt in het bijzonder?
 - De bodemopbouw bestaat bovenaan uit een homogene donkerbruine zandige laag teelaarde (A-horizont), waar er geen verharding is. In geval van verharding bestaat deze uit beton of asfalt, bovenop een funderingslaag. De funderingslaag is geelgrijs gelaagd is. Daaronder bevindt zich een homogene (rood)bruine laag, die op basis van vondstmateriaal en vergelijkingsmateriaal geïnterpreteerd kan worden als een Romeinse afdeklaag. Regelmatig werd onder deze (rood)bruine laag nog een gehomogeniseerde lichte bruinigrijze gevlekte laag afgescheiden worden, die geïnterpreteerd kan worden als een B-horizont. Deze ligt tot slot op de moederbodem.
 - De vastgestelde stratigrafische toestand van het terrein komt overeen met de interpretatie van de stratigrafische toestand in de proefputten uit het vooronderzoek. Bovendien sluit de stratigrafische toestand van de vicus van Elewijt aan bij het verwachtingspatroon van de stratigrafie binnen andere Romeinse vici. Zo zijn parallellen te zien met de stratigrafie van de vicus van Grobbendonk en met die van de vicus van Asse. Op deze plaatsen is de aanwezigheid van een 'Romeinse laag' te zien die aanwezig is tussen de teelaarde (A-horizont) en de ongeroerde moederbodem (C-horizont). Deze Romeinse laag werd niet vastgesteld door Mertens, omdat zijn onderzoeken blijkbaar plaatsvonden op een hoger gelegen stuk in het landschap. Hier was de oorspronkelijke bodem afgetopt waardoor het oorspronkelijke Romeinse niveau deels opgenomen was in de teelaarde.⁸⁹ Tijdens het onderzoek aan de Tervuursesteenweg werd deze laag wel over het hele tracé vastgesteld. Middeleeuwse en postmiddeleeuwse sporen gaan duidelijk door de Romeinse afdeklaag.
- Wat is de aard en de datering van de aangetroffen sporen en artefacten?
 - De tijdens het onderzoek aangetroffen sporen omvatten paalsporen, kuilen, greppels, en een waterkuil. De sporen zijn grotendeels te dateren in de Romeinse tijd. Wanneer vondstmateriaal een engere datering toelaat, valt deze meestal in het laatste kwart van de 1ste eeuw en in de 2de eeuw. Enkele greppels zijn te dateren in de late middeleeuwen. Verder werden ook verschillende verstoringen vastgesteld uit de nieuwe en nieuwste tijd. Deze zijn vooral gerelateerd aan de aanwezige weginfrastructuur.
 - Verder werden ook nog enkele houtskoolrijke kuilen vastgesteld. Het grootste deel is rond van vorm. Eén spoor is echter rechthoekig van vorm. De houtskoolrijke kuilen kunnen beschouwd worden als kuilen met een dump van verbrande of verkoolde resten, zoals haardresten. Eén van deze houtskoolrijke sporen is te dateren in de Romeinse tijd, meer bepaald in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw, op basis van ¹⁴C-datering.
 - Tot slot dient nog het aantreffen van enkele muurresten ter hoogte van kasteel Diependaal vermeld te worden. Het lijkt te gaan om resten van een gootje. De muren zijn op basis van historisch kaartmateriaal te dateren in de nieuwe tijd.
- Is er een ruimtelijke samenhang tussen de diverse sporen?

⁸⁹ Mertens 1954, 26

- Helaas konden tijdens het onderzoek geen structuren geïdentificeerd worden. Inzicht in ruimtelijke relaties was uiteraard sterk beperkt door de beperkte breedte van het tracé dat onderzocht werd. Wel werden duidelijk sporenclusters vastgesteld.
- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
 - Veruit de grootste materiaalcategorie is aardewerk, met vooral een belangrijke rol voor vaatwerk, gevolgd door bouw materiaal. Hierbij dient natuurlijk aangehaald te worden dat in het inzamelen van bouw materiaal geselecteerd werd tijdens het onderzoek. Verder is ook metaal goed vertegenwoordigd. Botmateriaal is eerder beperkt bewaard. Ander organisch materiaal is echter niet bewaard gebleven, omdat het zich niet onder de grondwatertafel bevond en dus niet afgesloten was van zuurstof. We hebben dus geen idee van bijvoorbeeld houten en lederen gebruiksvoorwerpen. Tot slot zijn ook nog beperkt vondsten in glas en steen aanwezig.
 - De densiteit aan vondsten volgt de densiteit aan sporen. De primaire functie van kuilen is helaas vaak niet te achterhalen. Nadat de sporen in onbruik raakten, werden ze gebruikt als afvalkuil. Een mooi voorbeeld hiervan is het aardewerkassemblage dat aangetroffen werd in de waterkuil.
 - Het lijkt telkens te gaan om vrij homogene assemblages, vaak met veel passende scherven. De scherven werden tijdens de verwerking gepuzzeld om zo volledig mogelijke tekeningen te bekomen en een schatting van het minimum aantal individuen zo nauwkeurig mogelijk uit te voeren, maar niet verlemen. De vondsten bevinden zich meestal bovenop de lagen die te relateren zijn aan de gebruiksfase, maar onder de vulling die te beschouwen is als de demping van de context.
- Wat kan er op basis van de aangetroffen sporen en vondstmateriaal gezegd worden over de datering van de site, de functie, de materiële cultuur?
 - Tijdens het onderzoek aan de Tervuursesteenweg werden geen resten vastgesteld die dateren voor de 1ste eeuw na Chr. Het zwaartepunt van de dateringen bevindt zich in de 2de eeuw. Eén van de houtskoolrijke kuilen kon gedateerd worden in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw.
 - Het grootste deel van het aangetroffen materiaal is te beschouwen als huisraad. Er is duidelijk een groot aandeel weggelegd voor tafelwaar. Dit wordt gevolgd door kookpotten. In mindere mate werden recipiënten aangetroffen die in verband staan met de opslag van producten. Een fragment van een wierookbrander staat in verband met de huiselijke cultus. Deze werd aangetroffen in S2332.
 - Aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten zijn misschien te zien in de aanwezigheid van metaalslakken. Metaalslakken werden aangetroffen in S92, 163 (dateert uit de nieuwste tijd!), 266, 298, 1072, 2205, 2206 en 2318. De slakken zijn allemaal te situeren in het noordelijke deel van de onderzoekszone, ter hoogte van S1231 en ten noorden ervan. Enkel S163 bevindt zich ten zuiden hiervan, maar is ook te dateren in de nieuwste tijd. De slakken kunnen wijzen op metaalbewerking in de buurt, maar er zijn geen indicaties voor de precieze locaties. Van de vondst van een misbaksel in S1171 mag geconcludeerd worden dat ook misbakfels gebruikt werden. Het is de vraag of het misbaksel ook afkomstig is van lokale productie. Hiervoor zijn momenteel echter geen aanwijzingen. Deze vraagstelling kan meegenomen worden in een breder onderzoek naar lokale productie in Elewijt en omgeving.
 - Vondsten uit de middeleeuwen, nieuwe en nieuwste tijd zijn schaars. Uit de middeleeuwen stammen enkele greppels die te beschouwen zijn als perceelsgreppels. De sporen uit de nieuwe en nieuwste tijd zijn te beschouwen als verstoringen en zijn gerelateerd aan de bestaande weginfrastructuur. Enkel de muurresten uit de nieuwe tijd, ter hoogte van Kasteel Diependaal, zijn te beschouwen als bewoningssporen. Op

basis van historisch kaartmateriaal lijken de aangetroffen resten toegeschreven te mogen worden aan de nieuwe tijd.

9 Besluit

Het uitgevoerde onderzoek hield het onderzoek van de vernieuwing van de Tervuursesteenweg in. Daarbij werden de nieuwe rioleringsleuven en het wegtracé archeologisch onderzocht. Het noord-zuid georiënteerde tracé liep doorheen de vicus van Elewijt, wat een bijzondere kans inhield om meer informatie te verkrijgen over het Romeinse Elewijt. Veel onderzoeken die in het verleden plaats vonden in Elewijt, zijn namelijk al erg oud. Bovendien is het centrum van Elewijt al behoorlijk verstedelijkt, waardoor nieuwe opportuniteiten tot onderzoek van de vicus schaars zijn. Het onderzoek van de Tervuursesteenweg liet toe om de tot dan toe bestaande hypothesen omtrent de vermoedelijke afbakening van de vicus te testen.

Tijdens het onderzoek werden resten aangetroffen uit de Romeinse tijd, de middeleeuwen en de nieuwe tot nieuwste tijd. De groep Romeinse sporen is de grootste en omvat greppels, kuilen, paalsporen en een waterkuil. Uit de middeleeuwen zijn vooral greppels aanwezig, die geïnterpreteerd kunnen worden als perceelsgreppels. In de sporen waren helaas geen gebouwstructuren te herkennen. Hierdoor is het moeilijk te spreken van bewoningssporen. De sporen lijken een minder dense zone aan te geven binnen de vicus. De eigenlijke bewoning dient evenwel elders gesitueerd te worden. Binnen de onderzoekszone werden evenmin aanwijzingen vastgesteld voor zones met artisanale activiteiten en grafvelden. Tot slot omvatte de sporen uit de nieuwe en nieuwste tijd nog kuilen, paalsporen, muurresten en verstoringen.

Zoals reeds vermeld, bood het onderzoek aan de Tervuursesteenweg een opportuniteit om de bestaande hypothesen omtrent de afbakening van de vicus te testen. Op basis van het uitgevoerde onderzoek aan de Tervuursesteenweg lijkt de kern van de vicus op basis van de hoogste densiteit aan sporen in de uitgevoerde opgraving nog iets verder naar het zuiden gesitueerd te mogen worden in de tweede helft van de 2de eeuw, net als de eigenlijke rand van de vicus mogelijk verder naar het zuiden mag gesitueerd worden. Deze afbakening is gebaseerd op de meest zuidelijk aangetroffen Romeinse greppel en het verschil in de vastgestelde densiteit aan Romeinse sporen. Natuurlijk is de uitgevoerde opgraving ruimtelijk beperkt door de aard van het onderzoek. Daarom kunnen we enkel spreken van aanwijzingen, die verder geconfronteerd dienen te worden met resultaten uit toekomstig onderzoek.

Bijzonder om te vermelden is tot slot de aanwezigheid van een houtskoolrijk spoor dat met behulp van ¹⁴C-datering geplaatst kan worden in de tweede helft van de 3de tot de 4de eeuw. Het gaat echter slechts om één spoor. Meerdere vondsten uit deze periode zijn nodig om de juiste betekenis ervan in te kunnen schatten.

10 Bibliografie

10.1 Publicaties

Ameryckx, J.B./W.H. Verheye/R. Vermeire, 1995: *Bodemkunde. Bodemvorming, bodemeigenschappen, de bodems van België, bodembehoud en -degradatie, bodembeleid en bodempolitiek*, Gent.

Bogemans, F., 1996: *Quartaairgeologische kaart. Kaartblad 23 Mechelen*, Brussel.

Bruggeman, J./N. Reyns/H. Verbeeck, 2014: Archeologische opgraving Grobbendonk – Nijverheidsstraat 2-4 (zuiveringsstation), (*Rapporten All-Archeo bvba* 088), Bornem.

De Beenhouwer, J./K. Magerman, 2011: Restanten van een Romeinse steenbouw langsheen de Nerviërsstraat in Asse. Resultaten van het archeologisch onderzoek Asse – Nerviërsstraat 54-56, 2010, *Recent archeologisch onderzoek in Vlaams-Brabant*, 8-11.

Hiddink, H., 2011: *Romeins aardewerk van de Zuid-Nederlandse Zandgronden*, Amsterdam.

Hollevoet, Y., 1994: Ver(r)assingen in een verkaveling. Romeins grafveld te Oudenburg (prov. West-Vlaanderen). Interimverslag, *Archeologie in Vlaanderen* 3, 207-216.

Janssens, N., 2010: *Het bewonen en verlaten van de regio tussen Maas, Demer en Schelde in de Romeinse periode*, onuitgegeven masterverhandeling Ugent, Gent.

Magerman, K., 2005. De Vici. Een inventarisatie en functionele analyse van enkele zogenaamde vici in Vlaanderen tussen het begin van de 1e eeuw n.C tot het einde van de 4e eeuw n.C. (Onuitgegeven licentiaatverhandeling, K.U.Leuven).

Magerman, K./R. Pede/K. Van de Vijver/M. Lodewijckx, 2011: *Archeologisch onderzoek Asse – Nerviërsstraat 60, 2008 & 2010 (prov. Vlaams-Brabant). Eindverslag*, Leuven.

Magerman, K./M. Lodewijckx/B. Van Couwenberghe/S. Saerens, 2013: Asse – Nerviërsstraat en Asse – Kalkoven. Het vicusverhaal gaat verder..., *Romeinendag*, Brussel, 105-110.

Martens, M., s.d.: Romeinse vici, *Onderzoeksagenda archeologie*, 61-62.

Mertens, J., 1949: *Een Romeinse kassei te Elewijt (Brab.)*, *Archeologie* 2.

Mertens, J., 1950: Een Romeinse kassei te Elewijt, *Eigen schoon en de Brabander* 33, 193-198.

Mertens, J., 1954: De Romeinse vicus te Elewijt. Verslag over de opgravingen van 1947-53, *Archaeologia Belgica* 19, Brussel.

Meylemans, E./I. In 't Ven/K. Cousserier, 2001: *Bodemkundige evaluatie van percelen te Elewijt (19-02-2001)*.

Pauwels, D., 2008: *Kamperen op de vicus. Archeologisch onderzoek op een voormalige camping te Elewijt-Broekstraat*, *Archeologie* 2008: Recent archeologisch onderzoek in Vlaams-Brabant.

Pauwels, D., in voorbereiding: *Intern rapport OE, Preventief archeologisch onderzoek in de Broekstraat te Elewijt (gem. Zemst, prov. Vlaams-Brabant)*.

Reyns, N./M. Derieuw/J. Bruggeman, 2012: Archeologisch vooronderzoek Elewijt (Zemst) – Tervuursesteenweg, (*Rapporten All-Archeo bvba* 087), Bornem.

Van Bellingen, S./F. De Buyser, 1996: *Elewijt (gem. Zemst, Vl.-Brab.): Gallo-Romeinse sporen op de Wippendries*, Onuitgegeven Archeologische jaarkroniek Vlaanderen 1996.

Vandenbergh, S., 1971: *Elewijt: nog een Gallo-Romeinse waterput*, Archeologie 1971.2.

van den Broeke, P.W., 1980: Bewoningssporen uit de IJzertijd en andere perioden op de Hooidonksche Akkers, gem. Son en Breugel, prov. Noord-Brabant, (*Analecta Praehistorica Leidensia* 13), Leiden, 7-68.

Van Impe, L./I. In't Ven/P. De Paepe/A. Eryvynck/K. Desender, 2001: *Invading tribes, advancing forests. A witness to the decline of economic activity in Flanders, circa 200 AD*, Studien zur Sachsenforschung. Neue Forschungsergebnisse zur nordwesteurop 15.

Vanvinckenroye, W., 1991: Gallo-Romeins aardewerk van Tongeren, (*Publicaties van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum* 44), Tongeren.

Verheyleweghen, J., 1958: *Occupation préhistorique à Elewijt*, Archeologie 2.

10.2 Websites

Agentschap voor geografische informatie Vlaanderen (2012)
<http://geo-vlaanderen.agiv.be/>

Atlas van de Buurtwegen Vlaams-Brabant (2012)
<http://gis.vlaamsbrabant.be/webgis/bin/view/AtlasBuurtwegen>

Centraal Archeologische Inventaris (2012)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2012)
<http://dov.vlaanderen.be>

Gemeente Zemst (2012)
<http://www.zemst.be/eCache/DEF/4/867.html>

Inventaris van het bouwkundig erfgoed (2012)
Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)
<http://inventaris.vioe.be>

Nationaal geografisch instituut (2012)
<http://www.ngi.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2012)
Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)
<http://www.onderzoeksbalans.be>

11 Bijlagen

11.1 Lijst van afkortingen

PR	Profiel
S	Spoor
M	Muur
CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel

11.2 Glossarium

Ex situ	Tegenovergestelde van in situ.
Hydrografie	Beschrijving van de fysische eigenschappen van waterlichamen en het aangrenzende land.
In situ	Term gebruikt voor de aanduiding van archeologische resten die in dezelfde toestand worden teruggevonden als ze in het verleden door de mens zijn achtergelaten.
Off-site	Sporen die niet onmiddellijk aan een site kunnen toegewezen worden.
Onderzoeksgebied	Deel van het plangebied dat onderworpen is aan een archeologisch (voor)onderzoek.
Plangebied	Het terrein waarop een bodemverstorende activiteit wordt gepland of uitgevoerd.
Spijker	Bijgebouw dat dienst doet als opslagplaats.

11.3 Archeologische periodes

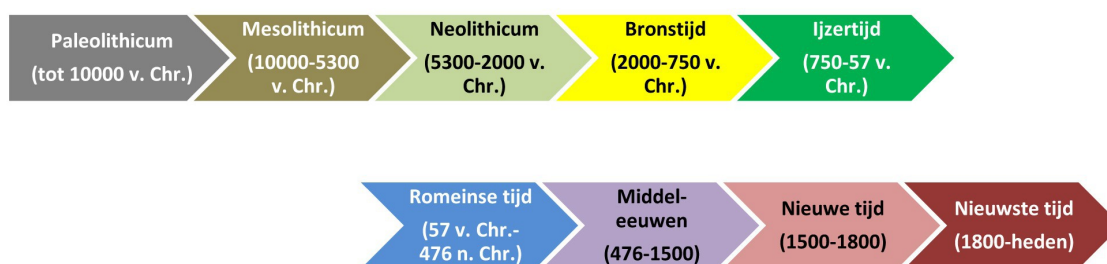

Fig. 115: Archeologische periodes

11.4 Plannen en tekeningen

- Plan 1: Situering (deel 1)
- Plan 2: Situering (deel 2)
- Plan 3: Situering (deel 3)

11.5 Harrismatrix

Zie aparte bijlage

11.6 Sporenlijst

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
1	1		groen	bruin	gevekt	onregelmatig	greppel
1	2		grijs	bruin	gevekt	rechthoek	greppel/enkelbreker?
1	3		grijs		gevekt	onregelmatig	greppel
1	4		bruin		gevekt	onregelmatig	kuil
1	5	donker	bruin		homogeen	rechthoek	greppel
1	6	licht	grijs	bruin	gevekt	rond	natuurlijk
1	7	donker	bruin		homogeen	rond	kuil
1	8	donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	greppel/kuil
1	9	licht	grijs		gelaagd	rechthoek	natuurlijk
1	10		bruin	geel	gevekt	rechthoek	kuil
1	11	donker	bruin	geel	gevekt	rechthoek	natuurlijk
1	12		grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
1	13	donker	bruin		homogeen	onregelmatig	kuil?
1	14	donker	bruin		gevekt	vierkant	kuil
1	15		betonnen leiding			langwerpig	riolering
1	16	donker	grijs	bruin	gevekt	langwerpig	riolering
1	17	donker	grijs	geel	gevekt	langwerpig	aanleg sleuf leiding
1	18	donker	bruin		gevekt	vierkant	kuil
1	19	licht	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
1	20	donker	bruin		gevekt	vierkant	kuil
1	21	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	22	zie M1					
1	23		grijs		gevekt	half rond	paalspoor
1	24		grijs	geel	gevekt	langwerpig	verstoring
1	25		grijs		gevekt	half rond	paalspoor
1	26		grijs		gevekt	half rond	paalspoor
1	27		bruin	wit	gevekt	ovaal	paalspoor
1	28	licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
1	29		bruin	geel	gevekt	rechthoek	kuil
1	30		bruin		homogeen	langwerpig	verstoring
1	31	donker	bruin	grijs	gevekt	rechthoek	kuil
1	32	donker	bruin	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	33		geel	grijs	gevekt	langwerpig	aanleg sleuf leiding
1	34		grijs	bruin	gevekt	rechthoek	greppel
1	35	donker	grijs	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	36		bruin	geel	gevekt	rechthoek	greppel
1	37		geel	bruin	gevekt	langwerpig	aanleg sleuf leiding
1	38	donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
1	39		bruin	wit	gevekt	onregelmatig	kuil
1	40		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	41		bruin	wit	gevekt	onregelmatig	kuil
1	42		geel	bruin	gevekt	langwerpig	aanleg sleuf leiding
1	43	licht	bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
1	44		grijs	bruin	gevekt	rechthoek	greppel
1	45		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	verstoring
1	46		grijs	bruin	gevekt	ovaal	paalspoor
1	47	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
1	48	donker	grijs	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	49		grijs	bruin	gevekt	ovaal	paalspoor
1	50		grijs	bruin	gevekt	ovaal	paalspoor
1	51		bruin	zwart	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	52		bruin	zwart	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	53		bruin	geel	gevekt	rechthoek	verstoring
1	54	donker	zwart		homogeen	rond	paalspoor
1	55		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	56		bruin	grijs	gelaagd	rechthoek	drainage buis
1	57	donker	zwart		homogeen	rond	paalspoor
1	58	donker	bruin	zwart	gevekt	rechthoek	verstoring
1	59		bruin		gevekt	langwerpig	verstoring
1	60	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoek	greppel
1	61		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
1	62	licht	grijs		gevekt	vierkant	paalspoor
1	63	licht	grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	64	licht	grijs		gevekt	rond	natuurlijk
1	65		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
1	66		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
1	67	licht	grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	68	licht	grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	69		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
1	70		bruin	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	71		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
1	72		grijs		homogeen	onregelmatig	kuil
1	73		grijs	geel	gevekt	rond	kuil
1	74		grijs	geel	gevekt	rond	kuil
1	75		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
1	76		grijs		homogeen	rond	paalspoor
1	77		grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor/kuil
1	78		bruin		gevekt	langwerpig	kuil
1	79	licht	grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	80		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor/kuil
1	81	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
1	82	donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
1	83	donker	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
1	84		grijs		gevekt	onregelmatig	kuil
1	85	donker	grijs		homogeen	rechthoek	greppel
1	86		grijs		gevekt	enkel in wand	kuil
1	87		grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor/kuil
1	88		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	89		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil/paalspoor
1	90		grijs		gevekt	onregelmatig	kuil/greppel

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
1	91		bruin	geel	gevekt	onregelmatig	kuil
1	92		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
1	93		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	aanleg sleuf riolering
1	94	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	95	licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	96		bruin		homogeen	rechthoek	kuil
1	97		bruin	zwart	gevekt	rechthoek	sleuf doorknippen kabels
1	98		grijs	bruin	gevekt	rechthoek	greppel/kuil
1	99		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
1	100		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	101	donker	zwart		homogeen	rond	lantaarnpalen?
1	102		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	103	donker	zwart		homogeen	rond	lantaarnpalen?
1	104		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	105	licht	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	greppel
1	106	donker	bruin	geel	gevekt	rechthoek	aanleg sleuf
1	107	donker	zwart		homogeen	rond	lantaarnpalen?
1	108		grijs	geel	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	109		grijs	geel	gevekt	rond	paalspoor
1	110		grijs	groen	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
1	111	licht	grijs	bruin	gevekt	rond	natuurlijk
1	112	licht	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	113		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	114	licht	grijs	geel	gevekt	rond	natuurlijk
1	115	donker	bruin	grijs	gevekt	rechthoek	greppel
1	116	licht	bruin	grijs	gevekt	rechthoek	greppel
1	117	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	118	licht	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	119	licht	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	greppel?
1	120	donker	grijs	zwart	gevekt	onregelmatig	paalspoor
1	121		bruin	grijs	homogeen	rechthoek	greppel
1	122		bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
1	123	licht	bruin	grijs	homogeen	rechthoek	greppel
1	124	donker	bruin	wit	gevekt	rond	paalspoor
1	125	licht	bruin	geel	gevekt	rond	natuurlijk
1	126	donker	grijs		homogeen	rond	kuil
1	127	licht	grijs	wit	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
1	128	donker	grijs		homogeen	rond	paalspoor
1	129		grijs		homogeen	rond	paalspoor
1	130	donker	grijs	wit	homogeen	rechthoek	greppel
1	131	donker	grijs		gelaagd	rechthoek	greppel
1	132	donker	grijs		homogeen	rechthoek	kuil
1	133	donker	grijs	geel	gevekt	rechthoek	verstoring/kuil
1	134	donker	grijs	wit	gevekt	rechthoek	greppel
1	135	donker	grijs	geel	gevekt	rechthoek	kuil
1	136	donker	bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
1	137	donker	bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
1	138	donker	bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
1	139	donker	grijs		gevekt	onregelmatig	kuil
1	140	donker	grijs	geel	gevekt	rechthoek	kuil
1	141	donker	grijs		gevekt	ovaal	kuil/ paalspoor
1	142	donker	grijs	wit	gevekt	ovaal	kuil/ paalspoor
1	143		grijs		homogeen	rond	paalspoor
1	144		grijs		homogeen	ovaal	paalspoor
1	145	donker	grijs	zwart	homogeen	rond	paalspoor
1	146		grijs		homogeen	ovaal	paalspoor
1	147		grijs		homogeen	ovaal	paalspoor
1	148		grijs		homogeen	ovaal	paalspoor
1	149	donker	grijs	zwart	gevekt	ovaal	kuil
1	150		grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
1	151	licht	grijs		gevekt	rond	natuurlijk
1	152		bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
1	153		bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
1	154	donker	grijs	zwart	gevekt	ovaal	riolering
1	155		grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	156		bruin	zwart	gevekt	rond	paalspoor
1	157		grijs		gevekt	rond	natuurlijk
1	158		grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	159		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
1	160	donker	grijs	geel	gevekt	rond	natuurlijk
1	161	donker	grijs	bruin	gevekt	vierkant	paalspoor
1	162	donker	grijs		gevekt	rond	kuil
1	163	donker	grijs		homogeen	rechthoek	greppel
1	164		grijs		homogeen	rechthoek	rioleringsbuis
1	165	donker	grijs	zwart	gevekt	rechthoek	verstoring riolering
1	166		grijs		gelaagd	rechthoek	greppel
1	167		grijs	zwart	gevekt	rond	kuil
1	168	donker	grijs	zwart	gevekt	rechthoek	verstoring riolering
1	169	donker	grijs	geel	gevekt	rond	natuurlijk
1	170		grijs		homogeen	ovaal	kuil
1	171	donker	grijs		homogeen	rechthoek	greppel
1	172		bruin	grijs	homogeen	onregelmatig	kuil
1	173		bruin	grijs	gevekt	rechthoek	natuurlijk
1	174	donker	grijs		homogeen	rechthoek	greppel
1	175		grijs		homogeen	rechthoek	paalspoor
1	176		grijs		homogeen	onregelmatig	kuil
1	177	donker	grijs	zwart	gevekt	rond	paalspoor
1	178	donker	grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	179	donker	grijs	zwart	gevekt	rond	paalspoor
1	180		grijs	geel	Gelaagd	onregelmatig	natuurlijk
1	181	donker	grijs	zwart	gevekt	rond	kuil
1	182	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
1	183	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoekig	verstoring

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
1	184	licht	bruin	grijs	gevekt	rechthoekig	verstoring
1	185	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoekig	verstoring
1	186	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoekig	verstoring
1	187	donker	grijs	bruin	gevekt	Langwerpig	verstoring
1	188	donker	grijs	zwart	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	189	licht	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	190	licht	bruin	grijs	gevekt	Langwerpig	uitbraakspoor muur
1	191	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	192		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	193		bruin	grijs	gevekt	Langwerpig	verstoring
1	194	donker	bruin		homogeen	onregelmatig	kuil
1	195		grijs		gevekt	onregelmatig	kuil
1	196		bruin	geel	gevekt	rechthoekig	Afvoeringspijp
1	197		bruin		gevekt	Langwerpig	verstoring
1	198		bruin	geel	gevekt	rechthoekig	verstoring
1	199		bruin	grijs	gevekt	Langwerpig	verstoring
1	200		zwart	grijs	gevekt	onregelmatig	Brandrestengraf
1	201		bruin		gevekt	rechthoekig	verstoring
1	202		geel	bruin	gevekt	rechthoekig	verstoring
1	203		bruin	geel	gevekt	Langwerpig	verstoring
1	204		zwart	bruin	gevekt	rechthoekig	verstoring
1	205	licht	grijs	bruin	gevekt	rechthoekig	verstoring
1	206		bruin	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	207	donker	grijs		homogeen	rond	paalspoor
1	208		grijs	geel	gevekt	rechthoekig	verstoring
1	209	donker	grijs	geel	gevekt	Langwerpig	verstoring
1	210	donker	grijs	geel	gevekt	rond	kuil
1	211	donker	grijs	geel	gevekt	rechthoekig	uitbraakspoor oude kerkhofmuur
1	212	donker	bruin	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	213		grijs	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	214		grijs	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	215		grijs	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
1	216		bruin	geel	gevekt	Langwerpig	verstoring
1	217		bruin	geel	gevekt	Langwerpig	verstoring
1	218	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
1	219		bruin	geel	gevekt	Langwerpig	greppel
1	220	licht	grijs	geel	gevekt	rechthoekig	natuurlijk
1	221		bruin	geel	gevekt	rechthoekig	kuil/paalspoor
1	222	licht	grijs		gevekt	rond	natuurlijk
1	223	donker	bruin		gevekt	rechthoekig	verstoring
1	224	licht	grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	225	licht	grijs		gevekt	rond	paalspoor
1	226		bruin	geel	gevekt	Langwerpig	aanleg sleuf leiding/ uitbraakspoor muur
1	227	donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
1	228	donker	bruin		gevekt	Vierkant	paalspoor

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
1	229		bruin	geel	gevlekt	rechthoekig	paalspoor
1	230	licht	grijs	geel	gevlekt	rond	natuurlijk
1	231		bruin		gevlekt	rechthoekig	kuil
1	232	donker	bruin		gevlekt	onregelmatig	verstoring
1	233	donker	bruin		gevlekt	onregelmatig	verstoring
1	234	donker	bruin	geel	gevlekt	Langwerpig	verstoring
1	235		bruin	geel	gevlekt	Langwerpig	verstoring
1	236		bruin	geel	gevlekt	rechthoekig	verstoring
1	237		geel	bruin	gevlekt	rechthoekig	verstoring
1	238	donker	bruin	geel	gevlekt	onregelmatig	verstoring
1	239		bruin	geel	gevlekt	rechthoekig	verstoring
1	240		bruin	geel	gevlekt	onregelmatig	verstoring
1	241	licht	grijs	geel	gevlekt	rond	natuurlijk
1	242		bruin	geel	gevlekt	rond	paalspoor
1	243		bruin	geel	gevlekt	rond	paalspoor
2	244		grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	greppel/verstoring?
2	245	licht	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
2	246	donker	grijs		gevlekt	onregelmatig	kuil/paalspoor
2	247	licht	grijs		gevlekt	ovaal	paalspoor
2	248	donker	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
2	249			bruin	homogeen	rechthoekig	greppel
2	250		bruin	geel	gevlekt	rechthoekig	leidingen
2	251	terracottabuis					leiding
2	252	licht	grijs		gevlekt	onregelmatig	paalspoor
2	253		bruin		homogeen	onregelmatig	verstoring
2	254	donker	grijs		gevlekt	rechthoekig	paalspoor
2	255		bruin	geel	Geroerd	rechthoekig	kuil
2	256		bruin	geel	gevlekt	onregelmatig	verstoring
2	257		bruin		Geroerd	ovaal	verstoring/kuil
2	258		bruin	geel	gevlekt	ovaal	kuil
2	259	donker	bruin		gevlekt	onregelmatig	riool/aanlegsleuf leidingen
2	260		bruin		gevlekt	rechthoekig	verstoring
2	261	donker	bruin	grijs	gevlekt	rechthoekig	kuil
2	262	donker	bruin	grijs	gevlekt	rechthoekig	kuil
2	263		bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
2	264	licht	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
2	265		bruin		gevlekt	rechthoekig	verstoring
2	266	licht	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig+ in het profiel	kuil
2	267	donker	bruin	grijs	gevlekt	in het profiel	kuil
2	268	donker	bruin	geel	gevlekt	in het profiel	paalspoor
2	269	donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	K+PS
2	270	donker	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
2	271		bruin	geel	Geroerd	onregelmatig	verstoring
2	272		bruin	geel	Geroerd	rechthoekig	verstoring
2	273	licht	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	paalspoor

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
2	274		bruin	geel	Geroerd	onregelmatig	kuil/verstoring
2	275	donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
2	276		bruin	geel	Geroerd	onregelmatig	kuil/verstoring
2	277		bruin		gevekt	rechthoekig	sleuf doorknippen kabels
2	278	donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
2	279		grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor/natuurlijk
2	280	licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor/natuurlijk
2	281	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	verstoring
2	282		bruin		gevekt	onregelmatig	aanleg sleuf leiding
2	283	licht	bruin		gevekt	rechthoekig	verstoring
2	284		bruin		gevekt	rechthoekig	verstoring
2	285		bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
2	286		geel	bruin	Geroerd	onregelmatig	verstoring
2	287		bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
2	288		bruin		homogeen	vierkantig	paalspoor
2	289		bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
2	290		grijs		gevekt	onregelmatig	greppel
2	291		bruin		gevekt	Onregelmatin	verstoring
2	292		grijs		gevekt	in het profiel	Paalspoor
2	293		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
2	294	licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
2	295	licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
2	296	licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
2	297	licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
2	298		zwart	bruin	gevekt	ovaal	Romeinse haard?
2	299	licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
2	300	licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
2	301	licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
2	302		bruin		gevekt	rechthoekig	verstoring
2	303		grijs		gevekt	onregelmatig	aanleg sleuf leiding
2	304		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
2	305		bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	paalspoor
2	306	licht	grijs		gevekt	rechthoekig	Karrens poor?
2	307	licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor
2	308		bruin		Gelaagd	in het profiel bij S 298	kuil
2	309	licht	grijs		gevekt	ovaal	natuurlijk
2	310		bruin	grijs	gevekt	rechthoekig	kuil
2	311		grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
2	312		grijs		gevekt	rechthoekig	greppel
2	313		bruin	grijs	gevekt	rechthoekig	kuil
2	314	licht	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
2	315	licht	grijs		gevekt	onregelmatig	natuurlijk
2	316		bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
2	317	donker	grijs		gevekt	rechthoekig	verstoring
2	318	licht	bruin		gevekt	rechthoekig	greppel
2	319		grijs		homogeen	onregelmatig	Bandensporen

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
2	320	donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
2	321	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
2	322	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
2	323		bruin		gevlekt	ovaal	paalspoor
2	324	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	verstoring
2	325	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
2	326	donker	grijs		gevlekt	rechthoekig	verstoring
2	327	licht	grijs		gevlekt	ovaal	natuurlijk
2	328		grijs		gevlekt	rechthoekig	natuurlijk
2	329	donker	grijs		gevlekt	rechthoekig	greppel
2	330		grijs	wit	gevlekt	ovaal	kuil
2	331	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	verstoring
2	332	donker	grijs		gevlekt	rechthoekig	greppel
2	333	donker	grijs		gevlekt	onregelmatig	greppel
2	334		bruin		gevlekt	rechthoekig	verstoring
2	335		grijs		gevlekt	rechthoekig	verstoring
2	336	donker	grijs		gevlekt	onregelmatig	verstoring
2	337		grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
2	338	donker	grijs		gevlekt	rechthoekig	greppel
2	339		grijs	bruin	gevlekt	ovaal	natuurlijk
2	340		grijs		gevlekt	ovaal	paalspoor
2	341		grijs	bruin	gevlekt	ovaal	natuurlijk
2	342		grijs		gevlekt	ovaal	natuurlijk
2	343		grijs	geel	Gelaagd	rechthoekig	kuil
2	344	donker	grijs	bruin	gevlekt	rechthoekig	verstoring
2	345		bruin		gevlekt	onregelmatig	greppel
2	346					rechthoekig	Riolering
2	347		grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	greppel?
2	348	donker	grijs		gevlekt	Langwerpig	greppel
2	349	donker	grijs	bruin	gevlekt	rechthoekig	greppel
2	350		bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	paalspoor
2	351		bruin	grijs	gevlekt	rechthoekig	greppel
2	352	licht	grijs	wit	gevlekt	rechthoekig	greppel
2	353	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	natuurlijk
2	354	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	natuurlijk
2	355	donker	grijs	bruin	Gelaagd	onregelmatig	verstoring
2	356		grijs		gevlekt	rechthoekig	verstoring
2	357		grijs	groen	gevlekt	onregelmatig	verstoring
2	358		bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	paalspoor
2	359		bruin		homogeen	rechthoekig	verstoring
2	1305	licht	grijs	bruin	gevlekt	vierkant	paalspoor
2	1306	licht	grijs	bruin	gevlekt	rechthoekig	paalspoor
2	1307	donker	grijs	bruin	homogeen	onregelmatig	kuil
2	1308	licht	bruin	geel	gevlekt	onregelmatig	kuil/paalspoor
2	1309	licht	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
2	1310	licht	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
2	1311	licht	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
2	1312	licht	bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
2	1313	licht	bruin	grijs	gevekt	langwerpig	greppel
2	1314	licht	bruin	grijs	gevekt	vierkant	paalspoor/kuil
2	1315	licht	bruin	geel	gevekt	ovaal	paalspoor/kuil
2	1316	licht	bruin	grijs	gevekt	langwerpig	verstoring/ insteek riolering
2	1317	licht	bruin	grijs	gevekt	langwerpig	verstoring/ insteek riolering
2	1318	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
2	1319	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
2	1320	donker	zwart	geel	gespikkeld	onregelmatig	insteek riolering
2	1321	licht	grijs		homogeen	langwerpig	natuurlijk
2	1322	donker	grijs		homogeen	rond	paalspoor/kuil
3	1001	Donker	grijs	geel	gevekt	onregelmatig	greppel
3	1002	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	greppel
3	1003	Donker	grijs		homogeen	ovaal	paalspoor
3	1004	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	kuil
3	1005	Donker	grijs		homogeen	ovaal	kuil
3	1006	Donker	grijs		homogeen	ovaal	paalspoor met kern
3	1007	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1008	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1009	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1010	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1011	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1012	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1013	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1014	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1015	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1016	Licht	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
3	1017		zwart	grijs	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1018		bruin	zwart	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1019	Donker	bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
3	1020	Licht	grijs		homogeen	ovaal	paalspoor
3	1021		zwart	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
3	1022		zwart	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
3	1023	Licht	bruin		homogeen	rond	natuurlijk
3	1024	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1025	Licht	grijs		homogeen	rond	natuurlijk
3	1026	Donker	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
3	1027	Donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1028	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor
3	1029	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor
3	1030	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	kuil/ verstoring
3	1031	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	kuil/ verstoring
3	1032	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	kuil/ verstoring
3	1033	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	paalspoor/kuil
3	1034	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	paalspoor/kuil
3	1035		grijs	bruin	gevekt	ovaal	paalspoor met kern

Werkput	Spor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
3	1036	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	greppel
3	1037	Donker	grijs		homogeen	onregelmatig	paalspoor/kuil
3	1038	Licht	grijs		gevlekt	onregelmatig	paalspoor/kuil
3	1039	Licht	grijs		gevlekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1040	Licht	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
3	1041	Licht	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	paalspoor
3	1042	Licht	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	paalspoor/kuil
3	1043	Donker	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
3	1044	Licht	grijs		gevlekt	rond	natuurlijk
3	1045	Donker	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
3	1046	Donker	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
3	1047	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil/verstoring
3	1048	Licht	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
3	1049	Licht	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
3	1050	Donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	kuil/verstoring
3	1051	Licht	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
3	1052	Licht	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
3	1053	Donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
3	1054	Donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	natuurlijk
3	1055	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil/greppel
3	1056	Donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
3	1057	Donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	natuurlijk
3	1058	Donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	paalspoor
3	1059	Donker	grijs		gevlekt	rond/ovaal	natuurlijk
3	1060	Donker	grijs		gevlekt	rond/ovaal	paalspoor/kuil
3	1061	Donker	grijs		gevlekt	rond/ovaal	paalspoor/kuil
3	1062	Donker	grijs		gevlekt	rond/ovaal	natuurlijk
3	1063		grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
3	1064	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1065		grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
3	1066		grijs	bruin	gevlekt	ovaal	paalspoor
3	1067		grijs	bruin	gevlekt	ovaal	natuurlijk
3	1068	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
3	1069	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
3	1070	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
3	1071	Donker	grijs		gevlekt	ovaal	paalspoor
3	1072	Donker	zwart	grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
3	1073	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
3	1074	Donker	grijs		gevlekt	onregelmatig	kuil
3	1075	Donker	grijs		gevlekt	onregelmatig	kuil
3	1076	Licht	grijs		gevlekt	onregelmatig	kuil?
3	1077	Licht	grijs		gevlekt	onregelmatig	kuil?
3	1078	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
3	1079	Donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
3	1080	Licht	grijs		gevlekt	ovaal?	paalspoor
3	1081	Licht	grijs		gevlekt	ovaal?	paalspoor
3	1082		grijs	zwart	gevlekt	rechthoekig	natuurlijk

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
3	1083	Licht	grijs		gevekt	ovaal?	paalspoor
3	1084	Licht	grijs		gevekt	ovaal?	natuurlijk
3	1085	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	kuil
3	1086	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1087	Donker	grijs	zwart	gevekt	ovaal?	paalspoor/kuil
3	1088	Donker	grijs	zwart	gevekt	ovaal?	natuurlijk
3	1089	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1090	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor/kuil
3	1091	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor/kuil
3	1092	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1093	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1094	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor/kuil
3	1095	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1096	Donker	bruin	zwart	gevekt	onregelmatig	kuil/greppel?
3	1097	Donker	bruin	zwart	gevekt	onregelmatig	kuil/greppel?
3	1098	Donker	grijs		gevekt	onregelmatig	kuil
3	1099	Licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor?
3	1100	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1101	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	greppel/verstoring
3	1102	Licht	grijs		gevekt	ovaal?	paalspoor/kuil
3	1103	Licht	grijs		gevekt	ovaal?	paalspoor/kuil
3	1104	Donker	bruin	geel	gevekt	onregelmatig	verstoorde C?/verstoring
3	1105	Donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1106	Donker	zwart	bruin	gevekt	langwerpig	greppel?
3	1107	Donker	grijs	zwart	gevekt	ovaal?	paalspoor
3	1108	Licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
3	1109	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	greppel
3	1110	Donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1111	Donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1112	Donker	grijs	zwart	gevekt	onregelmatig	paalspoor/kuil
3	1113	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	kuil?
3	1114	Donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1115	Licht	grijs	bruin	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1116	Licht	grijs	bruin	gevekt	ovaal	paalspoor
3	1117	Donker	grijs	zwart	gevekt	ovaal	paalspoor
3	1118	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1119		grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
3	1120		grijs		gevekt	langwerpig?	kuil/greppel?
3	1121		grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
3	1122	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1123		grijs		gevekt	onregelmatig	kuil?
3	1124	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1125		grijs		gevekt	langwerpig?	natuurlijk
3	1126	Donker	bruin		gevekt	afgerond	verstoring

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
						rechthoekig	
3	1127	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1128	Donker	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1129	Donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1130	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1131	Donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1132	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	kuil?
3	1133	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1134	Donker	grijs	bruin	gevekt	langwerpig?	greppel?
3	1135	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1136	Donker	grijs		gevekt	onregelmatig	greppel
3	1137		grijs		gevekt	ovaal/ rond	paalspoor
3	1138		grijs		gevekt	ovaal/ rond	paalspoor
3	1139	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1140	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1141	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1142	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor
3	1143	Donker	grijs		gevekt	onregelmatig	greppel
3	1144	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1145	Donker	grijs		gevekt	onregelmatig	kuil/ greppel?
3	1146	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor
3	1147	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	paalspoor
3	1148	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1149	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1150	Donker	bruin	grijs	gevekt	rechthoekig	verstoring
3	1151	Donker	grijs	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1152	Donker	grijs		gevekt	onregelmatig	kuil/ paalspoor
3	1153	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1154	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1155	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1156	Licht	grijs	geel	gevekt	ov	paalspoor
3	1157	Licht	grijs	geel	gevekt	ov	natuurlijk
3	1158	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1159	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1160	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
3	1161	Licht	grijs	geel	gevekt	ov	paalspoor
3	1162	Licht	grijs	geel	gevekt	ov	natuurlijk
3	1163	Donker	grijs	geel	gevekt	ov	natuurlijk
3	1164	Licht	grijs	geel	gevekt	ov	natuurlijk
3	1165	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1166	Licht	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil/ natuurlijk?
3	1167	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1168		bruin	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1169	Donker	bruin		gevekt	afgerond rechthoekig	verstoring
3	1170	Donker	bruin	grijs	gespikkeld	rechthoekig	verstoring
3	1171	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	waterput
3	1172	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	kuil
3	1173	Donker	bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
3	1174	Donker	bruin	grijs	gevekt	rond	kuil
3	1175	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1176	Donker	bruin		gevekt	ovaal	kuil?
3	1177	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	kuil
3	1178	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1179	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	kuil
3	1180		grijs	bruin	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1181	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1182	Licht	grijs		gevekt	afgerond rechthoekig	natuurlijk
3	1183	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	kuil
3	1184		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	greppel
3	1185		bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
3	1186		bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
3	1187	Donker	bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
3	1188	Donker	bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
3	1189	Donker	bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
3	1190	Donker	bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
3	1191		bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
3	1192		bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
3	1193		bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
3	1194		bruin	grijs	gevekt	rond	natuurlijk
3	1195		bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1196		bruin	grijs	gevekt	rond	paalspoor
3	1197		grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel/kuil?
3	1198	Donker	grijs	bruin	gevekt	rond	kuil
3	1199		grijs		gevekt	rond	natuurlijk
3	1200		grijs		gevekt	rond	natuurlijk
3	1201	Donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	uitloop beek/ greppel?
3	1202		grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel
3	1203		grijs	bruin	gevekt	ovaal	kuil
3	1204		grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
3	1205	Donker	grijs	bruin	gevekt	ovaal	kuil
3	1206	Licht	grijs		gevekt		paalspoor
3	1207		grijs	bruin	gevekt	langwerpig	kuil
3	1208	Licht	grijs	bruin	gevekt	ovaal	kuil
3	1209	Donker	grijs		gevekt	ovaal	kuil
3	1210	Donker	bruin		gevekt	rechthoekig	paalspoor
3	1211		bruin	grijs	gevekt	ovaal	kuil
3	1212	Donker	grijs		gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1213	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	paalspoor/kuil
3	1214		grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor met kern
3	1215		grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
3	1216		grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
3	1217		bruin		gevekt	langwerpig	bandenspoor
3	1218	Licht	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
3	1219		grijs		gevekt	ovaal	paalspoor met kern
3	1220		grijs	bruin	gevekt	rond	natuurlijk
3	1221		grijs	bruin	gevekt	rond	natuurlijk
3	1222		grijs	bruin	gevekt	rond	natuurlijk
3	1223		grijs	bruin	gevekt	rond	natuurlijk
3	1224	Licht	grijs		gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1225	Licht	grijs		gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1226	Donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring/kuil
3	1227	Donker	grijs	geel	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1228	Donker	bruin		gevekt	onregelmatig	verstoring/kuil
3	1229		bruin	rood	gevekt	rond	natuurlijk
3	1230	Donker	bruin	zwart	gevekt	rond	kuil/paalspoor
3	1231		bruin		gevekt	langwerpig	greppel
3	1232	Donker	bruin	zwart	gevekt	rond	natuurlijk
3	1233	Donker	zwart	geel	gevekt	langwerpig	greppel
3	1234		bruin	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1235		grijs	geel	gevekt	ovaal	paalspoor
3	1236		bruin	geel	gevekt	langwerpig	greppel/bandenspoor
3	1237	Licht	grijs	geel	gevekt	rond	natuurlijk
3	1238		bruin	grijs	gevekt	ovaal	paalspoor
3	1239		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	greppel
3	1240		bruin	grijs	gevekt	ovaal	paalspoor/kuil
3	1241		bruin	grijs	gevekt	ovaal	paalspoor/kuil
3	1242	Licht	grijs		gevekt	ovaal	paalspoor/kuil
3	1243		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor/greppel?
3	1244	Licht	bruin	grijs	gevekt	ovaal	kuil?
3	1245	Licht	bruin		gevekt	ovaal	kuil.
3	1246	Licht	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1247	Donker	zwart	grijs	gevekt	rond	haard?
3	1248		geel	bruin	gevekt	langwerpig	recent (insteek leiding)
3	1249	Licht	grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel
3	1250		bruin	grijs	gevekt	langwerpig	greppel

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
3	1251		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil/greppel
3	1252		grijs	bruin	gevekt	ovaal	kuil
3	1253		grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1254		geel	bruin	gevekt	ovaal?	kuil
3	1255	Licht	grijs		gevekt	ovaal?	natuurlijk
3	1256	Licht	grijs		gevekt	rond	natuurlijk
3	1257	Licht	grijs		gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1258		grijs	bruin	gevekt	langwerpig	greppel
3	1259		grijs	bruin	gevekt	ovaal	kuil
3	1260	Donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
3	1261	Donker	bruin	grijs	gespikkeld	rechthoekig	recente kuil
3	1262		grijs		gevekt	rond	paalspoor
3	1263		grijs	bruin	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1264		grijs	bruin	gevekt	ovaal	greppel
3	1265	Donker	grijs	zwart	gevekt	rechthoekig	recent paalspoor
3	1266	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1267	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1268	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1269	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1270	Donker	zwart	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1271	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1272	Donker	grijs	zwart	gevekt	langwerpig	greppel
3	1273	Donker	grijs	zwart	gevekt	onregelmatig	kuil
3	1274	Donker	grijs	zwart	gevekt	rond	natuurlijk
3	1275	Donker	grijs		gevekt	langwerpig	greppel
3	1276	Donker	grijs	zwart	gevekt	langwerpig	greppel
3	1277	Donker	grijs	blauw	gevekt	onregelmatig	riolering
3	1278	Donker	bruin	grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1279		grijs		gevekt	ovaal	natuurlijk
3	1280	Donker	grijs		gevekt	langwerpig	greppel
3	1281	Donker	grijs		gevekt	langwerpig	greppel
3	1282	Donker	grijs	groen	gevekt	langwerpig	greppel
3	1283	Licht	grijs		gevekt	vierkant	natuurlijk
3	1284		grijs		gevekt	rond	paalspoor
3	1285	Licht	grijs		gevekt	rond	paalspoor
3	1286	Licht	grijs		gevekt	rond	natuurlijk
3	1287		grijs		gevekt	ovaal	paalspoor
3	1288	Donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1289	Donker	grijs	geel	gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1290		grijs		homogeen	rechthoekig	kuil
3	1291	Licht	grijs		gevekt	rond	natuurlijk
3	1292	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	verstoring
3	1293	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1294	Licht	grijs		gevekt	onregelmatig	natuurlijk
3	1295		grijs	bruin	gelaagd	rechthoekig	paalspoor
3	1296	Licht	grijs		gevekt	rond	natuurlijk
3	1297	Donker	bruin	geel	gevekt	rechthoekig	recente

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
							verstoring/kuil
3	1298	Licht	grijs	geel	gevlekt	ovaal?	kuil
3	1299	Licht	grijs		gevlekt	rond	paalspoor/kuil
3	1300	Licht	grijs		gevlekt	rond	paalspoor
3	1301	Licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor met kern
3	1302	Licht	grijs	wit	gevlekt	rond	natuurlijk
3	1303		grijs	oranje	gevlekt	rechthoekig	kuil
3	1304	Licht	grijs		gevlekt	ovaal	kuil
3	2000	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2001	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2002	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2003	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2004	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2005	donker	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	kabelsleuf
3	2006	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2007	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2008	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2009	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2010	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2011	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2012	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2013	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2014	donker	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	verstoring
3	2015	donker	grijs		homogeen	rechthoek	paalspoor
3	2016		geel	bruin	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2017		bruin		homogeen	langwerpig	bandenspoor
3	2018	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2019	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2020	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2021	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2022	licht	grijs		gevlekt	langwerpig	kuil/paalspoor
3	2023	licht	grijs		gevlekt	langwerpig	kuil/paalspoor
3	2024	licht	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	bandensporen
3	2025	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2026	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2027	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2028	licht	grijs		homogeen	rond	vbo
3	2029	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2030	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2031	donker	grijs	zwart	gevlekt	langwerpig	kuil
3	2032	donker	bruin		homogeen	langwerpig	kuil
3	2033	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2034	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2035	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2036	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2037	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2038	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
3	2039	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2040	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
3	2041	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2042	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2043	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	kuil
3	2044	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	kuil
3	2045	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2046	donker	grijs		homogeen	langwerpig	greppel
3	2047	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2048	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2049	licht	grijs	geel	gevlekt	rechthoek	paalspoor
3	2050	licht	grijs	geel	gevlekt	rechthoek	paalspoor
3	2051	licht	grijs	geel	gevlekt	rechthoek	paalspoor
3	2052	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	kuil
3	2053	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2054	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2055	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2056	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2057	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2058	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2059	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2060	licht	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	bandensporen
3	2061	donker	bruin	geel	gevlekt	rond	paalspoor
3	2062	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2063	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
3	2064	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2065	licht	bruin	geel	gevlekt	ovaal	paalspoor
3	2066	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
3	2067	licht	bruin	geel	gevlekt	ovaal	paalspoor
3	1068A	Licht	grijs		gevlekt	ovaal?	paalspoor/kuil
3	1069A	Licht	grijs		gevlekt	ovaal?	paalspoor/kuil
3	1230A		grijs	bruin	gevlekt	ovaal?	paalspoor
3	1230B		grijs	bruin	gevlekt	ovaal?	paalspoor
3	1231A	ZIE BESCHRIJVING BIJ TEKENING					
3	1257B	Donker	bruin	grijs	gevlekt	afgerond rechthoekig	recente kuil
4	2068	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2069	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2070	licht	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	bandensporen
4	2071	donker	bruin		gevlekt	onregelmatig	verstoring
4	2072	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2073	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2074	donker	bruin		homogeen	onregelmatig	kuil/paalspoor
4	2075	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2076	licht	grijs		homogeen	ovaal	kuil/paalspoor

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
4	2077	donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	verstoring
4	2078	licht	grijs	geel	gevlekt	rechthoek	kuil
4	2079	licht	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2080	licht	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2081	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2082	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2083	donker	grijs		homogeen	vierkant	paalspoor
4	2084	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2085	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2086	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2087	licht	grijs	geel	gevlekt	langwerpig	kuil
4	2088	licht	grijs		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2089	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2090	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2091	donker	grijs		homogeen	vierkant	paalspoor
4	2092	donker	grijs		homogeen	langwerpig	kuil
4	2093	donker	grijs	zwart	gevlekt	langwerpig	natuurlijk
4	2094	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2095	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2096	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	verstoring
4	2097	donker	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	bandensporen
4	2098	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2099	donker	bruin		homogeen	onregelmatig	kuil
4	2100	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2101	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2102	licht	grijs		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2103	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2104	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2105	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2106	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2107	donker	bruin		gevlekt	langwerpig	ploegspoor
4	2108	donker	bruin		gevlekt	langwerpig	ploegspoor
4	2109	donker	bruin		gevlekt	langwerpig	ploegspoor
4	2110	donker	bruin		gevlekt	langwerpig	ploegspoor
4	2111	donker	bruin		gevlekt	langwerpig	ploegspoor
4	2112	donker	bruin	geel	gevlekt	rechthoek	kuil/ paalspoor
4	2113	licht	bruin	geel	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2114	licht	grijs	wit	gevlekt	rond	paalspoor
4	2115	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2116	licht	grijs	zwart	gevlekt	ovaal	paalspoor
4	2117	donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2118	donker	bruin	zwart	homogeen	rond	natuurlijk
4	2119	donker	bruin	zwart	homogeen	rond	natuurlijk
4	2120	donker	bruin	zwart	homogeen	rond	kuil/ paalspoor
4	2121	donker	bruin	zwart	homogeen	rond	kuil/ paalspoor
4	2122	donker	zwart		gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2123	donker	grijs	zwart	homogeen	langwerpig	greppel

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
4	2124	donker	grijs	zwart	homogeen	langwerpig	greppel
4	2125	donker	grijs	zwart	homogeen	langwerpig	greppel
4	2126	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2127	donker	bruin		homogeen	ovaal	natuurlijk
4	2128	donker	bruin		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2129	donker	bruin		homogeen	ovaal	natuurlijk
4	2130	donker	bruin		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2131	donker	bruin		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2132	donker	bruin		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2133	donker	bruin		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2134	donker	bruin		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2135	donker	bruin		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2136	donker	grijs	zwart	gevlekt	onregelmatig	verstoring
4	2137	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2138	donker	bruin		homogeen	ovaal	kuil
4	2139	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	gracht
4	2140	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2141	donker	bruin		homogeen	vierkant	paalspoor
4	2142	licht	bruin	wit	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2143	donker	grijs		homogeen	langwerpig	greppel
4	2144	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2145	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2146	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	langwerpig	gracht
4	2147	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2148	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2149	donker	grijs		homogeen	langwerpig	kuil
4	2150	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	rond	kuil
4	2151	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2152	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2153	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2154	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2155	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2156	licht	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2157	licht	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2158	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	verstoring
4	2159	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	verstoring
4	2160	licht	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2161	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2162	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2163	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2164	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2165	licht	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2166	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2167	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2168	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	kuil
4	2169	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2170	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
4	2171	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2172	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2173	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2174	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2175	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2176	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2177	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2178	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2179	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2180	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	deel van s2181
4	2181	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2182	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2183	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2184	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2185	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2186	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2187	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2188	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2189	licht	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2190	licht	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2191	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2192	donker	zwart	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2193	licht	grijs		homogeen	rond	natuurlijk
4	2194	licht	bruin	d. bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2195	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2196	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2197	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2198	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	kuil/paalspoor
4	2199	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2200	licht	bruin	d. bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2201	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2202	licht	grijs		homogeen	rond	natuurlijk
4	2203	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2204	licht	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil/paalspoor
4	2205	donker	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2206	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	kuil
4	2207	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	kuil
4	2208	donker	bruin	geel	gevlekt	rond	paalspoor
4	2209	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2210	licht	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2211	licht	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2212	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2213	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2214	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2215	donker	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2216	donker	bruin	geel	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2217	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
4	2218	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2219	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2220	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	vbo
4	2221	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2222	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2223	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2224	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil/paalspoor
4	2225	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil/paalspoor
4	2226	donker	grijs	zwart	gevlekt	rond	paalspoor
4	2227	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2228	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2229	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	onregelmatig	natuurlijk
4	2230	donker	grijs	l. grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2231	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2232	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2233	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2234	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2235	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2236	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2237	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2238	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2239	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2240	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2241	licht	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	paalspoor
4	2242	licht	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	paalspoor
4	2243	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2244	licht	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2245	donker	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2246	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2247	donker	bruin	l. bruin	gevlekt	langwerpig	natuurlijk
4	2248	licht	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	natuurlijk
4	2249	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2250	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2251	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2252	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2253	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	ovaal	natuurlijk
4	2254	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2255	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2256	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2257	licht	grijs	d. grijs	gevlekt	rond	kuil
4	2258	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2259	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2260	licht	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2261	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2262	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2263	licht	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2264	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil

Werkput	Spor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
4	2265	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2266	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2267	licht	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	kuil
4	2268	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	kuil
4	2269	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	kuil
4	2270	licht	grijs		homogeen	rond	
4	2271	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2272	donker	bruin	grijs	gevlekt	ovaal	kuil
4	2273	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	kuil
4	2274	licht	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	greppel
4	2275	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	kuil
4	2276	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2277	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2278	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2279	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2280	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2281	donker	bruin		homogeen	rond	greppel
4	2282	donker	bruin	grijs	gevlekt	langwerpig	kuil
4	2283	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2284	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	kuil
4	2285	donker	bruin		homogeen	rond	kuil
4	2286	donker	bruin		homogeen	rond	kuil
4	2287	licht	grijs		homogeen	langwerpig	kuil
4	2288	licht	grijs		homogeen	langwerpig	kuil
4	2289	donker	bruin		homogeen	langwerpig	greppel
4	2290	licht	grijs		homogeen	langwerpig	paalspoor
4	2291	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2292	licht	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2293	donker	bruin		gevlekt	langwerpig	kuil
4	2294	donker	grijs	bruin	gevlekt	langwerpig	kuil
4	2295	donker	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2296	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2297	donker	bruin	grijs	gevlekt	rond	kuil
4	2298	donker	grijs	bruin	gevlekt	onregelmatig	kuil/paalspoor
4	2299	licht	bruin	grijs	gevlekt	rechthoek	paalspoor
4	2300	donker	grijs	zwart	homogeen	rond	paalspoor
4	2301	licht	grijs	bruin	gevlekt	rechthoek	paalspoor
4	2302	licht	bruin	grijs	gevlekt	rond	paalspoor
4	2303	licht	bruin	grijs	gevlekt	rond	kuil
4	2304	licht	grijs	bruin	homogeen	rond	paalspoor
4	2305	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	natuurlijk
4	2306	donker	grijs	bruin	gevlekt	ovaal	kuil
4	2307	donker	grijs	bruin	gevlekt	rechthoek	natuurlijk
4	2308	donker	grijs	bruin	gevlekt	rechthoek	kuil
4	2309	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor
4	2310	licht	bruin	grijs	gevlekt	onregelmatig	kuil
4	2311	licht	grijs	bruin	gevlekt	rond	paalspoor

Werkput	Spoor	Kleur			homogeen/ heterogeen	Vorm	Interpretatie
		donker/ licht	Hoofdkleur	Bijkleur			
4	2312	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil/paalspoor
4	2313	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoek	paalspoor
4	2314	donker	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
4	2315	licht	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
4	2316	licht	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
4	2317	donker	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
4	2318	donker	grijs	bruin	gevekt	ovaal	kuil
4	2319	donker	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
4	2320	donker	grijs		homogeen	onregelmatig	paalspoor
4	2321	donker	grijs		homogeen	rond	paalspoor
4	2322	licht	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
4	2323	licht	bruin	grijs	gevekt	onregelmatig	kuil
4	2324	donker	bruin		homogeen	ovaal	paalspoor
4	2325	licht	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
4	2326	licht	grijs	bruin	gevekt	rond	natuurlijk
4	2327	licht	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	paalspoor
4	2328	donker	grijs	bruin	gevekt	rond	paalspoor
4	2329	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
4	2330	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoek	kuil
4	2331	licht	grijs	bruin	homogeen	onregelmatig	kuil/paalspoor
4	2332	donker	grijs	bruin	gevekt	ovaal	kuil/paalspoor
4	2333	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
4	2334	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoek	kuil
4	2335	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoek	kuil/greppel
4	2336	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
4	2337	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil/paalspoor
4	2338	donker	grijs	bruin	gevekt	langwerpig	kuil
4	2339	donker	grijs	l. grijs	gevekt	rond	kuil/paalspoor
4	2340	donker	grijs	bruin	gevekt	onregelmatig	kuil
4	2341	donker	bruin	zwart	gevekt	onregelmatig	kuil
4	2342	licht	grijs	d. grijs	gevekt	ovaal	natuurlijk
4	2343	donker	bruin	l. bruin	gevekt	rechthoek	kuil
4	2344	donker	bruin	zwart	gevekt	ovaal	kuil
4	2345	donker	bruin	l. bruin	gevekt	ovaal	kuil
4	2346	donker	bruin	l. bruin	gevekt	langwerpig	verstoring
4	2347	licht	grijs	d. grijs	gevekt	rond	natuurlijk
4	2348	donker	bruin	zwart	gevekt	ovaal	verstoring
4	2349	donker	bruin	l. bruin	gevekt	langwerpig	verstoring
4	2350				gevekt		
4	2205b	donker	bruin	geel	gevekt	langwerpig	paalspoor

11.7 Murenlijst

Werkput	Constructie	Omschrijving	Materiaal	Formaat (in cm)			Interpretatie
				Lengte	Breedte	Hoogte	
1	S22	rij kopse x rij stekse	baksteen	16	8		
1	H1	houten balk Ø 8cm	hout				houten balk
1	M1	natuurstenen muur, 2-3 stenen hoog	natuursteen	32	23	6	natuurstenen muur
1	M2	baksteen vloer	baksteen	10	7		baksteen vloer
1	M3	natuurstenen muur, 2-3 stenen hoog	natuursteen	32	23	6	natuurstenen muur

11.8 Vondstenlijst

Aantallen weergegeven in aantal fragmenten.

Vondstnr.	Locatie		Inzameling swijze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintels, slakken	Organisch materiaal	Mortel	Steen
	Werkput	Spoor		Vaatwerk	Bouw materiaal	Andere	Vaatwerk	Andere	Munt	Bouw materiaal	Gebruiksvoorwerp	Andere				
AV01		AV1	VL	2												
V001	1	1	VL	2	1											
V002	1	1	C		3											
V003	1	1b	C	1	1											
V004	1	2	VL	4	5											
V005	1	2	C	1	5											
V006	1	3	VL	2												
V007	1	3	C	3	2											
V008	1	4	C	3	1											
V009	1	6	C	3												
V010	1	8	C	3												
V011	1	12	VL	1												
V012	1	Rom. Laag b	PR	1												
V013	1	M1			1											
V014	1	M2		6												
V015	1	28	C	2	1											
V016	1	43	VL	1	1											
V017	1	43	C	1												
V018	1	44	VL	3												
V019	1	44	C	2	1						1					
V020	1	47	VL	4	1		1									
V021	1	47	C	14												
V022	1	47a	C	25	2					1						25
V023	1	47b	C	9												
V024	1	50	VL		1											

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorwerp	Ande re				
V025	1	67	C	12												
V026	1	71	C	7						2						
V027	1	72	C	15	1					2						
V028	1	73	VL	2												
V029	1	74	VL		1											
V030	1	74	C	1												
V031	1	76	C	3	1											
V032	1	81	VL	4												
V033	1	81	C	12						1						
V034	1	83	VL	1												
V035	1	84	C	2												
V036	1	85	VL	6						1						
V037	1	85	C	13						2		1				
V038	1	86	C	1												
V039	1	87a	C	1						1						
V040	1	87b	C	16	2					4						1
V041	1	89	C	1	1											
V042	1	90	VL	1												
V043	1	92	VL	3									1			
V044	1	92	C	33	1						4					
V045	1	95	C	3												
V046	1	98	C	1						1						
V047	1	99	VL							1						
V048	1	100	C	1												
V049	1	115	C	4												
V050	1	118	VL	1												
V051	1	123	C	1												
V052	1	126	C	2												
V053	1	132	C	1												
V054	1	163	VL	1	2											
V055	1	163	C		1								1			
V056	1	166	C	1												
V057	1	171a	C	1												
V058	1	171b	C	1	1							1				
V059	1	172	C				1									
V060	2	244	VL	10												
V061	2	248	VL	1												
V062	2	264	VL	1												
V063	2	266c	C	7									1	1		
V064	2	285	VL	1	2											
V065	2	290	VL	4												
V066	2	290	C	6												
V067	2	292	C	1												
V068	2	293	VL	2	1									X		
V069	2	293a	C	8	3											

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorwerp	Ande re				
V070	2	294	VL	1												
V071	2	295	C	1						2						
V072	2	296	VL	2												
V073	2	296	C	1												
V074	2	297	C	1												
V075	2	298	VL	4									2			
V076	2	298	C	9	1						1		7			
V077	2	300	VL	1												
V078	2	300	C	1												
V079	2	301	VL	1												
V080	2	305	VL	1												
V081	2	305	C	5						1						
V082	2	307	VL		1											
V083	2	307	C	3							1					
V084	2	312	C	5												
V085	2	314	C	4												
V086	2	322	C	14	2											
V087	2	348	C		1											
V088	2	Bruin e laag		8						1						
AV02	3	AV			3					1						
AV03	3	AV2	vlak	1												
V089	3	1002	vlak	4												
V090	3	1004	coupe	2	2											
V091	3	1011	coupe							1						
V092	3	1013		2	1											
V093	3	1015	coupe	3												
V094	3	1016	coupe	1						1						
V095	3	1019	coupe	1	4										1	
V096	3	1022	coupe	2						1				2		
V097	3	1024	vlak	1												
V098	3	1030	vlak	3												
V099	3	1030	coupe	2	2					3						1
V100	3	1032		3	1					2						
V101	3	1034	coupe	1												
V102	3	1037	coupe	7												
V103	3	1038	vlak	1												
V104	3	1041	vlak	1												
V105	3	1045	coupe	2						2						
V106	3	1047		3						2						
V107	3	1050	vlak	7												
V108	3	1053		3												
V109	3	1053	coupe	4						1						
V110	3	1055	coupe	2						1						
V111	3	1057		1												

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebr uiksv oorw erp	Ande re				
V112	3	1064	vlak	4												
V113	3	1065	coupe	1												
V114	3	1068			2											1
V115	3	1072		1						2			2	2		
V116	3	1074		1										2		
V117	3	1089		1										1		
V118	3	1097		3	1									1		
V119	3	1098	coupe	4												
V120	3	1101	coupe	3	2											
V121	3	1102										1				
V122	3	1103		3												
V123	3	1103	coupe	1						2				2		
V124	3	1106	coupe	6												
V125	3	1106	coupe	4						2				8		
V126	3	1109	coupe	5	5									1		
V127	3	1112		1												
V128	3	1113	coupe	4												
V129	3	1113												1		
V130	3	1117	coupe													1
V131	3	1120		1												
V132	3	1121	coupe		1											
V133	3	1123	coupe	1												
V134	3	1132	coupe	1						1						
V135	3	1134	coupe	1												
V136	3	1136	coupe	3	3					2				7		
V137	3	1136	coupe	7										3		
V138	3	1137	coupe											2		
V139	3	1142	coupe							1						
V140	3	1145	coupe	1	2					1						
V141	3	1152	coupe	1	1											
V142	3	1166	coupe		1											
V143	3	1166	coupe		7											
V144	3	1171	coupe													1
V145	3	1171	coupe	2	3											
V146	3	1171	coupe	1												
V147	3	1171	coupe	21												
V148	3	1171	coupe	7												
V149	3	1171	coupe	12												
V150	3	1171	coupe	26												
V151	3	1171	coupe	42						1						
V152	3	1171	coupe	17	6					1		1		1		2
V153	3	1171	coupe	29												
V154	3	1171	coupe	3	1											
V155	3	1171	coupe	3	1											
V156	3	1171	coupe	2												

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorwerp	Ande re				
V157	3	1171	coupe	6	2											
V216	3	1171	coupe	7	1					2						
V214	3	1171	coupe	2												
V215	3	1171	coupe	75												
V158	3	1171	coupe	13												
V213	3	1171	coupe	1												
V159	3	1171	coupe	19												
V160	3	1171	coupe	20												
V161	3	1171	coupe	15						1				1		
V162	3	1171	coupe		1											
V163	3	1171	coupe	7	1											
V164	3	1171	coupe	82	1					2						
V165	3	1171	coupe	13	3					2		2				
V166	3	1171	coupe	3												
V167	3	1171	coupe	21	1					1		1			2	4
V168	3	1171	coupe	3												
V169	3	1171	coupe	342	2											
V217	3	1171	coupe	2												
V218	3	1171	coupe	10	6					2						1
V170	3	1172	coupe	1	2					1						
V171	3	1174	coupe	1	1					1						
V172	3	1183	coupe	7												
V173	3	1184	coupe	5	2											
V174	3	1188	coupe	1												
V175	3	1188	vlak	2												
V176	3	1189	coupe	1												
V177	3	1190	coupe	1												
V178	3	1190	coupe	1												
V179	3	1193	coupe	1												
V180	3	1197	vlak	2												
V181	3	1197	vlak	2												
V182	3	1197	coupe	2												
V183	3	1198	coupe	3												
V184	3	1198	vlak	1												
V185	3	1198	coupe	4	2					1						
V186	3	1201	coupe	1												
V187	3	1201	coupe	6	2											
V188 A	3	1201 A	coupe		3											
V188 B	3	1201B	coupe	5			1									
V189	3	1202	coupe		1					1						
V190	3	1203	coupe	3	2							1				
V191	3	1204	coupe	1												
V192	3	1205	coupe	11	1											

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorwerp	Ande re				
V193	3	1206	coupe	1												
V194	3	1208	coupe	5												
V195	3	1211	coupe	2												
V196	3	1216	coupe	1												
V197	3	1226	coupe	6	1					1						
V198	3	1226	coupe		2											
V199	3	1228	coupe		2					1						
V200	3	1230	coupe	1												
V201	3	1231	coupe		3									1		
V202	3	1240	coupe	4												
V203	3	1241	coupe	4												
V204	3	1250	coupe	7												
V205	3	1275	coupe		1											
V206	3	1277	coupe		1											
V207	3	1280	coupe	1												
V208	3	1230 A	coupe	5												
V209	3	1230B	coupe	15	1											
V210	3	1231 A	coupe	2												
V211	3	1290	coupe				1									
V212	3	1301	coupe		1											
V021 3	3	2007	coupe							1						
V021 4	4	2168/ laag a	coupe	3												
V021 5	3	2031	vlak	1	2									4		
V021 6	3	2043	coupe		1									3		1
V021 7	4	2123	coupe	1												
V021 8	3	2009	coupe		1											
V021 9	3	2040	coupe	4	3									4		2
V022 0	3	2044	coupe	2	1											
V022 1	3	2043/ laag b	coupe											4		2
V022 2	4	2192	coupe	8												
V022 3	4	2170	coupe	7												
V022 4	4	2167	coupe	1												
V022	4	2124	coupe	4	3											

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorwerp	Ande re				
5																
V022 6	4	2195	vlak	6	2											
V022 7	4	2180	vlak	1												
V022 8	4	2165	coupe	2	1											
V022 9	4	2172	coupe	1												
V023 0	4	2048	vlak	1												
V023 1	4	2168/ laag b kw OD	coupe	7												
V023 2	4	2168/ laag a kw AO	coupe	4	3					1						
V023 3	4	2173/ laag b	coupe	3												
V023 4	4	2168/ laag a kw CO	coupe	7	3					1						
V023 5	4	2175	vlak	1												
V023 6	4	2182	coupe	3												
V023 7	4	2198	coupe	2												
V023 8	4	2022	coupe											1		
V023 9	4	2168/ laag b kw BO	coupe	3						1						
V024 0	4	2229	vlak	1												
V024 1	4	2170	vlak	2						1						
V024 2	4	2191/ laag a	coupe	3												
V024 3	4	2168	vlak	5	3											
V024 4	4	2168 kw OA	coupe	13	4											
V024 5	4	2139	coupe	3	6											

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorwerp	Ande re				
V024 6	4	2218	vlak		1					1						
V024 7	4	2201	coupe	1												
V024 8	4	2214	vlak	1												
V024 9	4	2221	vlak	2	1											
V025 0	4	2212	vlak		1											
V025 1	3	2041	coupe	1												
V025 2	4	2206/ kern	vlak										1			
V025 3	4	2200	coupe	3						1						
V025 4	4	2210	coupe	5												
V025 5	4	2245	vlak	4												
V025 6	4	2217	vlak	12												
V025 7	4	2243	coupe		2											1
V025 8	4	2258	coupe	3	2											
V025 9	4	2334	coupe	14												
V026 0	4	2332	vlak	8	5											
V026 1	4	2333	vlak	4	2					1						
V026 2	4	2343	coupe		4											
V026 3	4	2079	vlak	4												
V026 4	4	2311	coupe	1												
V026 5	4	2230	vlak	2						1						
V026 6	4	2317	coupe	3												
V026 7	4	2327	coupe							1						
V026 8	4	2331	coupe											2		
V026 9	4	2254	coupe	4										1		
V027 0	4	2219/ laag a	coupe	1												

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorw erp	Ande re				
V027 1	4	2163/ laag b kw OC	coupe	11	5									1		
V027 2	4	2195/ laag a	coupe	53	13											
V027 3	4	2196	coupe	2												2
V027 4	4	2167	coupe	7						1						
V027 5	4	2234	vlak	4	1					1						
V027 6	4	2168/ laag b kw AO	coupe	14	4											
V027 7	4	2332/ laag b kw AOD	coupe	5	1											
V027 8	4	2101 kw AOB	coupe	4												
V027 9	4	2205 A	coupe	8									1			1
V028 0	4	2342	coupe	6						4			1			
V028 1	4	2217	coupe			1										
V028 2	4	2332/ laag b kw COD	coupe	2												
V028 3	4	2335	coupe		6											
V028 4	4	2335/ laag b	coupe	3	2											
V028 5	4	2337	coupe	8	1											
V028 6	4	2258/ laag a	coupe	7	2											
V028 7	4	2318	coupe	1	1											
V028 8	4	2264/ laag a	coupe	5						2						
V028 9	4	2218	coupe	6	1											
V029 0	4	2168/ laag e AOC	coupe	33	6					1						

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorwerp	Ande re				
V029 1	4	2332/ laag b	coupe	9	5					1						
V029 2	4	2328/ laag a	coupe	13	2							1				
V029 3	4	2332/ laag c kw AOD	coupe	23	2					1				6		
V029 4	4	2332/ laag c kw AOB	coupe	1												
V029 5	4	2332/ laag a kw BOC	coupe	20	4					3				1		
V029 6	4	2338	coupe	28	6					7				16		
V029 7	4	2271	coupe	231	10					2						
V029 8	4	2316	coupe		1											
V029 9	4	2269	vlak	2												
V030 0	4	2274	coupe	2												
V030 1	4	2262/ laag a	coupe	2												
V030 2	4	2264/ laag b	coupe	6						1						
V030 3	4	2329	vlak	46						1						
V030 4	4	2268	coupe	1												
V030 5	4	2336	coupe	2												
V030 6	4	2238	vlak	3						2				1		
V030 7	4	2271/ laag a kw CO	coupe	1												
V030 8	4	2218 kw CO	coupe													1
V030 9	4	2328/ laag a kw COD	coupe	11	1					1						

Vond stnr.	Locatie		Inza melin gswij ze	Aardewerk			Glas		Metaal				As, sintel s, slakk en	Orga nisch mater iaal	Mort el	Steen
	Werk put	Spoor		Vaat werk	Bou wmat eriaal	Ande re	Vaat werk	Ande re	Munt	Bou wmat eriaal	Gebruiksv oorwerp	Ande re				
V0310	4	2337	vlak	33												
V0311	4	2264/ laag a	coupe	41	1											
V0312	4	2318	coupe	16	7								2	14		
V0313	4	2329	coupe	132	5					4						
V0314	4	2332/ laag c kw BOC	coupe	86	2		2			3				5		1
V0315	4	2195/ laag b	coupe	19	2			1		1					1	
V0316	4	2169/ laag b kw CO	coupe	8												
V0317	4	2200	coupe	3												1
V0318	4	2240	vlak	3												
V0319	4	2228	vlak	1												9
V0320	4	2205	vlak	1	3											1
V0321	4	2205B	coupe	5	4				1	1						
V0322	4	2186/ laag a	coupe							3						
V0323	4	2239	coupe									1 deel fibula ?				
V0324	4	2335 CD	coupe						1							

11.9 Digitale gegevensdrager

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

Archeologisch vooronderzoek Elewijt - Tervuursesteenweg Plan 1 Situering (deel 1)

Werkput 1

Werkput 2

Werkput 3

Werkput 4

Structuur

Hoogte spoor in m TAW

Hoogte maaiveld in m TAW

Onbepaalde datering

Romeinse tijd

Nieuwe/nieuwste tijd

Natuurlijk

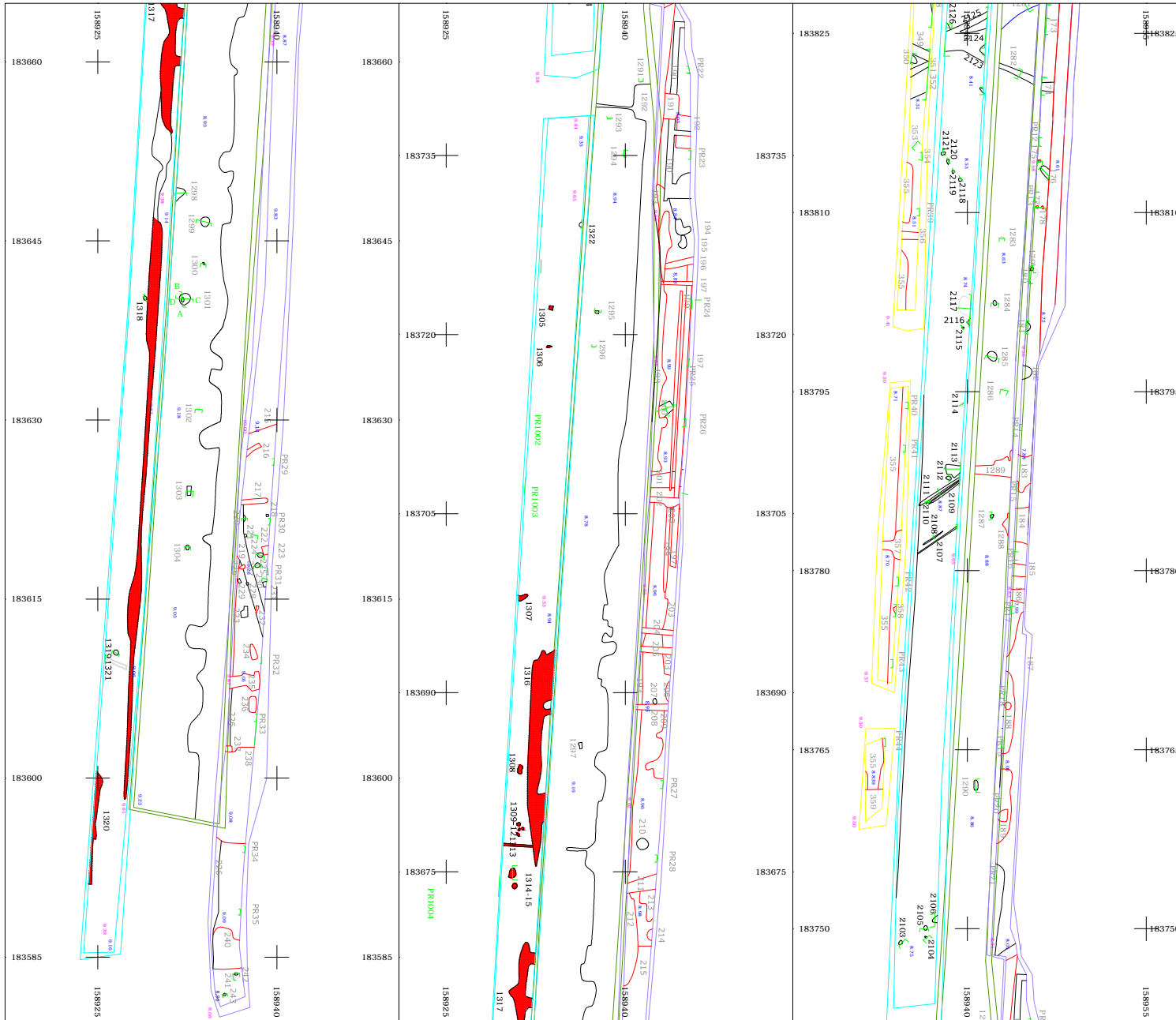

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Elewijt - Tervuursesteenweg Plan 2 Situering (deel 2)

Werkput 1

Werkput 2

Werkput 3

Werkput 4

Structuur

Hoogte spoor in m TAW

Hoogte maaiveld in m TAW

Onbepaalde datering

Romeinse tijd

Nieuwe/nieuwste tijd

Natuurlijk

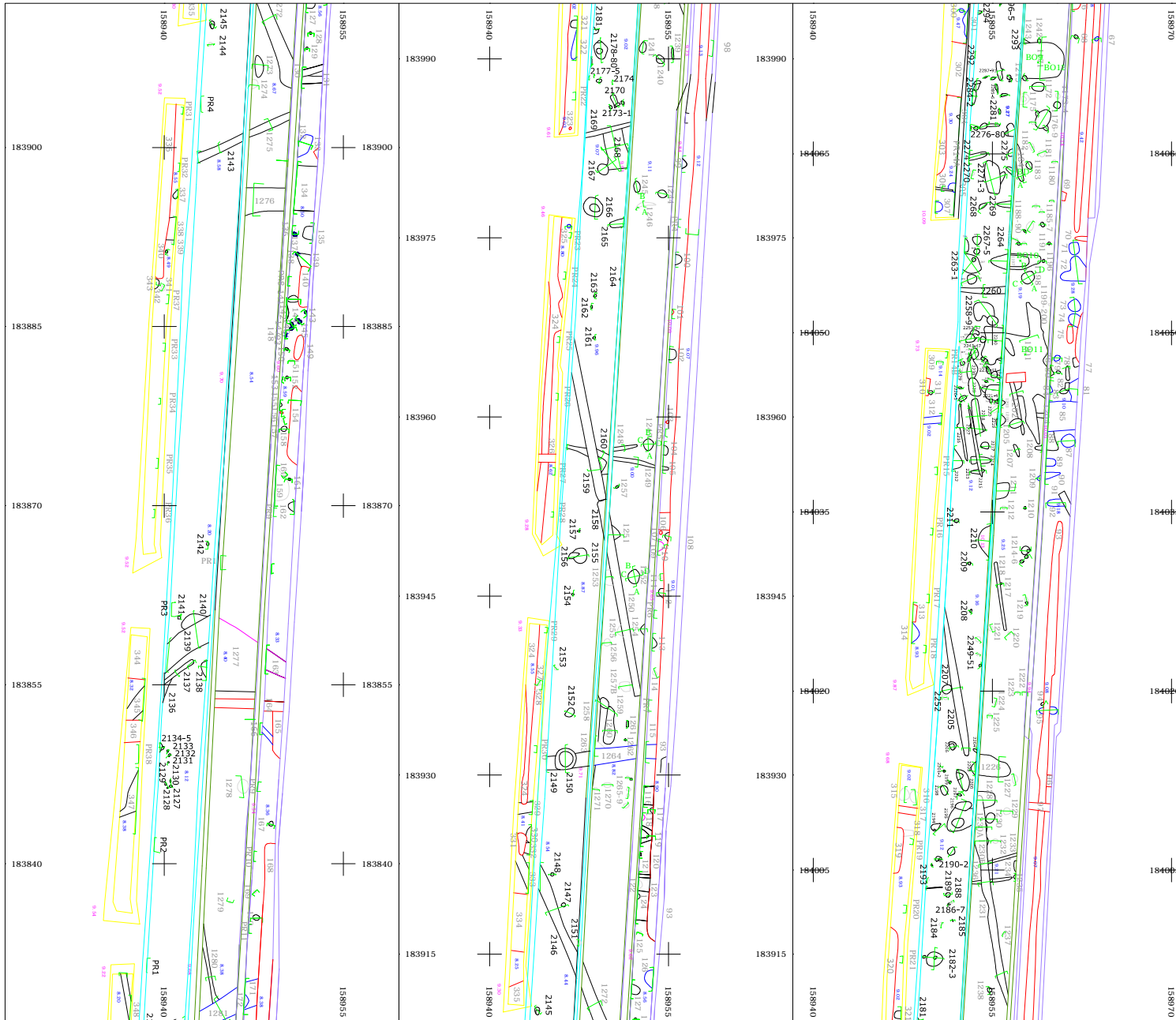

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Elewijt - Tervuursesteenweg Plan 3 Situering (deel 3)

Werkput 1

Werkput 2

Werkput 3

Werkput 4

Structuur

Hoogte spoor in m TAW

Hoogte maaiveld in m TAW

Onbepaalde datering

Romeinse tijd

Nieuwe/nieuwste tijd

Natuurlijk

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

